IV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM 1999. OKTÓBER ÁRA: 269 FT (Előfizetőknek 240 Ft)

INTERNET KALAUZ

AZ ELSŐ MAGYAR INTERNET MAGAZIN KIADJA A PRIM KFT.

újra filmet Marlene forgat...

A jól informáltak klikkje

Tini behálózva

Démoni technika

A gálya optikája

A HP Brio BAx és az új, 3D utasításkészlettel rendelkező Intel® Pentium® III processzor meglepő dolgokra képes!

PUBLICIS

Mit várunk el a számítógépektől? Gyorsaságot, megbízhatóságot, a legmodernebb hardvert, és természetesen azt, hogy mindehhez a legjobb áron jussunk hozzá.

A HP Brio BAx pontosan ezt kínálja. Az Intel® Pentium® III processzornak köszönhetően villámgyorsan dolgozik, legyen a munka tárgya bármilyen adatbázis, grafika vagy hang. A 3 dimenziós alkalmazásokat pedig az Intel® Pentium® III processzor különleges utasításkészlete kelti életre.

Itt a legjobb alkalom rá, hogy a HP Brio BAx számítógépnek köszönhetően Ön is teret nyerjen - most 275 000 forintért.

HP Brio BAx számítógép:
HP Brio mikrotorony ház, Intel® Pentium® III processzor 450 MHz, 64 MB RAM, Matrox MGA G200 AGP 2X 8MB video, 8,4 GB HDD, 48x MAX IDE CD, 18-bit stereo full duplex audio, Windows 98, HP DMI & TopTools, McAfee Virus Scan, 3 év garancia

HEWLETT® PACKARD

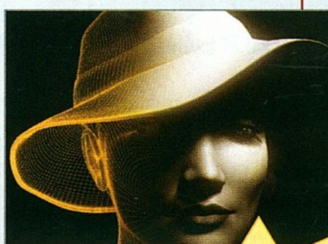
További információért hívja a **HP Vevőszolgálatot: 382-1111.**
HP Magyarország Website: **http://www.hp.hu/brio**

Intel, Intel Inside logos and Pentium III are registered trade marks of the Intel Corporation.

intel inside pentium® III

Következő számunk november 3-án jelenik meg!

INTERNET KALAUZ

Az első magyar internetmagazin

Kiadja:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.

Felelős vezető:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)

Főszerkesztő:
Vértes János Andor (vertes@prim.hu)

A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor (Inyl@impulzus.sch.bme.hu)

A Webmester szerkesztője:
Balogh Attila Balázs (abalogh@prim.hu)

Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu), Krébecz József, Krébecz Krisztián (krebecz@bonline.hu)

Címlapterv: Rusz László

Olvasószerkesztő: Fábián Gábor

Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-9343-077, 20-9343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
1506 Budapest, Pf.: 140.
Egy lapszám ára: 269 Ft
Előfizetési díj egy évre: 2640 Ft
Megrendelhető: a Kiadónál e-mailben, levélben vagy faxon

Az Internet Kalauz megtalálható a világhálón: **www.prim-online.com**

Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (ahenger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés: Artur Repro Stúdió

Nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb könyvesboltokban és az internetkávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

A Prím Kiadó a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja

MATESZ®

Az Internet Kalauz 1998. második félévi átlagos nyomott példányszáma – a MATESZ által felkért AUDIT Rt. 1999. május 6-ai megállapítása alapján – 31 940 db, s mint az auditálók megerősítették, ebből 31 763 az olvasókhoz jutott el, a remittendának minősíthető példányszám átlagosan mindössze 177.

Októberi számunk hirdetői:

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló" cikk, aminél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk":

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

Bullshit

Egy viszonylag közismert magyar informatikai szakember használja a címben jelzett szót a „baromság" érzékletes kifejezésére, s ha már ő divatot teremt ezzel a szóval, hadd használjuk mi is egy meglehetősen őrült divat további terjedésének megfékezésére. Miután lapunk már az „ottlap-honlap" vitában is bebizonyította, hogy van esélyünk a közvélemény pozitív befolyásolására (az egykoron nyolcvanszázaléknyi fölénnyel rendelkező, a magyar szóképzési szabályokat teljes mértékben figyelmen kívül hagyó „ottlap" szörnyszó mára gyakorlatilag kihalt), úgy éreztem, most hangosan ki kell mondanom a véleményemet: *kapitális baromságnak tartom a 600 pixeles szélességre korlátozott oldalak terjedését!*

A divat az divat, és végül is, ha nyugaton hegyes orrú cipőt vagy abroncsszoknyát kezd hordani a világ, akkor törvényszerű, hogy előbb utóbb nálunk is abroncsszoknyában járnak a lányok, hegyes orrú cipőbe préselik a lábukat a fiúk. Nincs is ezzel semmi baj. Azzal van baj, ha egy kiváló koponyákat foglalkoztató cég új portáljának bemutatásakor nem azt mondja, hogy mi is követtük a mindent beterítő őrületet, és mi is 600 pixel szélességű site-ot alkottunk, hadd legyen divatos, hanem helyette megfogalmazza a portálok négy posztulátumát, és az egyikben azt állítja, hogy „az igazi portál 600 pixel széles".

Bullshit!

Mivel kommentálnánk, ha valaki azt mondaná, hogy az igazi cipő hegyes orrú?! Vagy az igazi zakó kétsoros gombolású?! Van ezer tartalmi szempont, amit meg lehet fogalmazni alapvetésként, van egy pár olyan formai-ergonómiai kötés, amit ki lehet emelni erényként, de egy divathóborthoz való alkalmazkodást nem illik axiómaként tálalni. Aki ilyet tesz, annak nemcsak az szárad a lelkén, hogy a divathóbort kedvéért engedett a praktikumból, hanem az is, hogy mások követik: az említett site-ról szóló tudósításba már beleírja a szerző, hogy „állítólag az igazi portál 600 pixel széles; tudomásul vettük, és ezt a tudósítást már ilyen méretű keretben adjuk közre."

Ilyen babonákat a világ formatervezői még az aranymetszésről sem mertek elhinteni, pedig annak ergonómiai előnyei sokkal nyilvánvalóbban a 600 pixelnél...

Nem akarok most a nyilvános fórumokon zajló vitákhoz kapcsolódni, amelyeken a jobbnál jobb monitorok tulajdonosai kikacagják azt a szemléletet, miszerint gondolni kell a 640x480-as felbontású monitorokkal dolgozókra is, mert szerintem igenis gondolni kell... Csak miközben rájuk gondolunk, ne feledkezzünk el a többiekről!

Ideális példaképnek én a nagyon látogatott, Magyarországon is jól ismert portált, a C|Net online birodalmát (**www.news.com**) tekintem. Ez akkora ablakot tölt be, amekkorát én szeretnék, ha teljes képernyős az ablak, akkor a teljeset, s nem hagy vízszintesen kihasználatlan felületeket, feleslegesen megnövelve ezzel a függőleges görgetés hosszát. A régi vágású hardverek tulajdonosai sem érzik magukat hátrányos helyzetben, nekik ugyanis még 640x480-as képernyőfelbontás mellett sem kell vízszintesen scrollozni, a görgetősáv csak akkor jön be, ha 600 pixelnél keskenyebbre szabjuk meg az ablakot.

Vagyis lehet a 600 pixelt használni értelmesen is, így ugyanis azoknak a látóterébe, akik szélesebb felületet adnak a site-nak, több információ kerül, s a dinamikus szélességmeghatározás lehetővé teszi, hogy ne pazaroljuk el a képernyő hasznos felületének tekintélyes részét.

Van még egy érv: „ebben a szélességben mindent ki lehet nyomtatni"... Nos, függetlenül attól, hogy a weboldalt nem nyomtatásra találták ki, ehhez hozzáteszem, hogy még a 600 pixel szélességű weboldalba is beleizzad minden nyomtató, ha azt nem alakítják előbb „nyomtatóbarát" formátumúra. Vagyis aki erre is gondol, nyugodtam elfelejtheti a 600 pixeles szentírást, ha helyette a hosszabb szöveges részeknél felteszi a kérdést: „kéri ezt nyomtatóbarát formátumban?" Mit tesz isten, a fentebb már említett C|Net felteszi, és a megfelelő válaszra fel is kínálja a nyomtatóbarát formátumot!

A divat nagyon erős tényező, amíg tart, szélmalomharcnak (hogy a széllel szembeni vizelésről ne beszéljünk) tűnhet a kapálózás ellene, ám hosszú távon a divatnál is erősebb a praktikum. Öltözetben vagy bármi másban a különféle divathullámok közül azok (és csak azok) bizonyulnak tartósnak, az átlagosnál sűrűbben visszatérőnek, amelyek egyben praktikusak is. A krinolin ritkábban jön divatba, mint a miniszoknya, a korpulens férfiak ruhatárából pedig soha sem kell kidobni a kétsoros zakót. Szerintem, ha ezzel a szemlélettel közelítünk a 600 pixeles portál divatjához, hamar beláthatjuk, hogy egyszer csak vége lesz...

A képernyő ugyanis – akárhányszor akárhány pixel – nem az újság- vagy a könyvoldalra, hanem egy fekvő formátumú A/4-es lapra emlékeztet!

Egy alapvetően fekvő formátumú oldalra rákényszeríteni az álló formátumú oldalt lehet éppen menő, lehet divatos, de semmiképpen sem praktikus. Ezért tőlem készítheti ilyen formátumban a portálját az AOL vagy a CompuServe, követheti ezt a divatot ütemes díszmenetben az Origo, az EOL, a Stop és mások, én erre a divatra csak azt tudom mondani: bullshit...

Mások nem csatlakoznak a 600 pixeles axióma lehurrogásához? Szeretnék divatot teremteni! :-)

Vértes János
jvertes@prim.hu

COMPAQ
DESKPRO

Az Intel, az Intel Inside embléma és a Pentium az Intel Corporation bejegyzett védjegyei.

Hogyan köszöntsük az új évezred hajnalát?

Például így: üdvözölje barátait szerte a világban szilveszterkor az interneten keresztül, Compaq számítógépével ugyanis nem lesz gondja. Az új Deskpro sorozat tagjai nem véletlenül a legnépszerűbb PC-k ma Magyarországon, hiszen gépeink a legmodernebb technológiai fejlesztéseket tartalmazzák, könnyen upgradelhetők és áruk is meglepően kedvező. Az Ön Compaq számítógépe így hosszú-hosszú éveken át értékálló marad és megbízhatóan ellátja feladatát. Ma is, holnap is, 2000 után is. További információ a **www.compaq.hu** címen vagy zöld számunkon: **06-80-COMPAQ** (266-727, 206-720).

Deskpro EP

Intel® Pentium® III processzor 500 MHz (100 MHz memóriabusz); Intel® 810e chipset; tornyozható ház; 64 MB SDRAM; 6.4 GB SMART Ultra ATA merevlemez (5400 RPM); integrált Intel® 3D grafikus kártya; 4 MB Video Cache (dinamikus memóriakezeléssel); 1.44 MB floppy meghajtó; beépített AC '97 hangkártya (Compaq PremierSound™); 6 kártyahely, 5 bővítőhely; választható magyar nyelvű operációs rendszer: Windows 95/98, Windows NT 4.0; 3 év garancia a Compaq garanciális feltételei szerint; megvásárolható CarePaq garanciakibővítés

DDB

intel inside
pentium® !!!

COMPAQ

Hírszörf helyett

Mint arra már volt példa történelmünkben, a friss hírek elolvasásához magát a világhálót, azon belül is a Prím-online-t ajánljuk, amely – „mint köztudomású" (ld. 29. oldal) – *a jól informáltak klikkje.* Amikor a lapot terveztük, volt még bejelölve két oldal a híreknek, de azután úgy éreztük, hogy azok a hírek, amelyeket meg kellene írnunk, olyan fajsúlyúak, hogy nem férnek a hírkeretbe. Inkább a szolgált@tás rovatot kellene gazdagítani velük, még ha @ktuálisak is... Úgyhogy így foglal el most három „hír" a szokásos terjedelem helyett négy egész oldalt: egy új cég, egy új vezető és egy új szolgáltatás az, ami lapunk élére kívánkozott.

Elender: a PSINet csoport tagja

Üzleti kapcsolatok világszínvonalon

„A telefonvonalakéhoz hasonló növekedést érhetünk el a közeljövőben az internetszolgáltatások terén is" – hangzott el a tervezett fejlődés egyik fő irányát összefoglaló kulcsmondat szeptember 15-én, amikor bejelentették, hogy az amerikai PSINet megvásárolta az Elender Informatikai és Számítástechnikai Rt.-t.

Az eladás szándékáról már július közepén felröppentek a hírek, az Elender tulajdonosai az idő tájt készítették el az úgynevezett „short listet" azokról a befektetőkről, akikkel komoly tárgyalásokat folytattak a cég megvásárlásáról. Akkor öt „kérő" maradt versenyben, akikről csak annyit lehetett tudni, hogy mindegyikük ajánlata nagyon ígéretes – idő közben azonban az Elender értéke még tovább nőtt, amikor megnyílt a **www.eol.hu**, a szolgáltató önálló portálja.

Néhány hét csend következett, még szeptember elején is a szokásosnál nagyobb titoktartás előzte meg a cég megvásárlását – aztán szeptember 14-én bombaként robbant a hír: „eladták az Elendert". A bejelentést megelőző napon már megjelent az online médiában (így a Prím-online oldalain is) a vevő neve, sőt a Carnation a vételár nagyságát is megírta (PSINet, 32 millió dollár), de végül is csak az előbbi vált hivatalossá másnap, az utóbbit nem erősítették meg az érintettek.

„Az Elender régóta kereste a legjobb szakmai befektetőt" – mondta *dr. Kóka János,* az rt. vezérigazgatója, ám a vevőről még a bejelentés előtt is alig lehetett tudni részleteket – ami utólag érthető, hiszen az amerikai cégóriás elsősorban a tengerentúlon épített ki az üzleti életet támogató, széles sávú magánhálózatot, Európában csak az utóbbi időben jelent meg szakmai befektetőként, a keleti régióban pedig ez az első akvizíciója.

Ezért is tűnt ígéretes lehetőségnek, amikor lehetőségünk nyílt interjút készíteni az előbb sikeres kérőként, majd sikeres csábítóként, végül sikeres vásárlóként megjelenő amerikai PSINet két vezetőjével. Kérdéseinkre *Harold S. Wills,* a PSINet elnöke és *Harry G. Hobbs,* az európai régió elnöke válaszolt.

Internet Kalauz: *– Hogyan választják ki leendő partnereiket, hogyan találtak rá az Elenderre?*

Harold S. Wills: – A PSINetnél külön munkacsoport foglalkozik azzal, hogy felkutassa a célpiacként esélyes régiókat. Ebben a munkában nagyon fontos szempont, hogy az adott

térségben melyek azok a piaci szereplők, akik nemcsak jelen vannak ezen a területen, de meghatározói is az ország vagy térség internetes kultúrájának. Konkrétan a jó üzleti kapcsolatokkal rendelkező szolgáltatókat keressük, akiknek ügyfelei kifizetik számláikat. A választásnál kiemelt szempont az üzleti ügyfélkör nagysága és összetétele.

Harry G. Hobbs: – Wills a világ legfelső húszas sávjába tartozó szolgáltatókat keresi, én pedig Európa legfontosabb húsz szolgáltatójával keresek kapcsolatot, s az előzetes elemzések azt mutatták, hogy az Elender ebbe a csoportba tartozik.

H. S. W.: – A PSINet stratégiájához tartozik, hogy a kiválasztott országokban hídfőállást alakít ki, hiszen nem titkolt célja a regionális központok kiépítése. Azok az államok kerülhetnek a kulcsországok közé – vagyis azokat tartjuk fejlett célpiacnak –, ahol a szabályozók lehetővé teszik az internetszolgáltatással foglalkozó vállalkozások megfelelő működését, és ahol már eléggé fejlett az internet felhasználása, a hálózat alapkiépítettsége és az internetes kultúra. Ezek az országok lesznek majd a PSINet regionális központjai.

I. K.: *– Mennyire tette vonzóvá az Elendert az egyéni előfizetők száma, illetve az általa menedzselt virtuális magánhálózat, a Sulinet?*

H. G. H.: – Mindkettőt határozottan az előnyök közé soroltuk, az előfizetői kör jelenlegi nagysága komoly tényező a magyar piacon, a Sulinet hálózat kiépítettsége pedig óriási lehetőségeket rejt magában.

I. K.: *– Ez azt jelenti, hogy az új szolgáltatásokat is főként az egyéni előfizetőknek szánják?*

H. S. W.: – Nekik is, bár tudni kell, hogy a PSINet elsősorban az üzleti szolgáltatásokra fókuszál, az egyéni előfizetői szegmens nagysága és összetétele tulajdonképpen másodlagos szempont. Mindenhol a világon főként a business-to-business jellegű üzleti alkalmazások kiépítésére koncentrálunk, a szolgáltatások előnyeit azonban közvetve természetesen érzik majd az egyéni előfizetők is. Mivel a beindítandó elektronikus kereskedelmi és e-banki szolgáltatásokhoz korszerű hálózat szükséges, első lépésként a saját tulajdonunkban lévő, az üzleti alkalmazásokhoz szükséges, megfelelő sávszélességű hálózatot, valamint a minden tekintetben biztonságos kapcsolatot kell kialakítani. Ha ezek megvalósultak, az Elender ügyfelei is bekapcsolódhatnak az e-commerce globális vérkeringésébe.

I. K.: *– Bizonyára tudnak arról, hogy Magyarországon már történtek kísérletek a business-to-business jellegű üzletek interneten keresztüli megkötésére...*

H. G. H.: – Amikor azok a próbálkozások indultak, még nem volt igazi business-to-business kereskedelem Európában, egyszerűen azért, mert nem volt eléggé kiépülve az internetes hálózat, és még az üzletemberek tudatába sem épült be igazán az elektronikus kereskedelem. Egészen más lendületet kaphat az e-commerce ma, amikor már Magyarországon is elérte a kritikus tömeget az üzleti- és magánfelhasználók száma.

I. K.: *– Vannak-e hasonló, működő business-to-business megoldásaik, és ha igen, hol?*

H. G. H.: – Például Spanyolországban építettünk ki remekül működő központot. Világszerte 100 ezer üzleti partner – főként kisvállalkozás – kapcsolódik a PSINet rendszeréhez, amelyek közül a legtöbben igénybe veszik elektronikus banki szolgáltatásainkat is.

H. S. W.: – A magyarországi gyakorlattól jelentősen eltér azonban, hogy a PSINet a saját tulajdonában lévő ingatlan-, hardver- és szoftverparkkal nyújtja az elektronikus kereskedelmi szolgáltatásokat, tehát nincs szükségünk arra, hogy igénybe vegyük a helyi telefonhálózatot. Magyarországon is saját szoftvereinkkel bonyolítjuk majd az üzleti és banki tranzakciókat, és mi üzemeltetjük a felhasználók hardvereit is. Szolgáltatási központokat szeretnénk kialakítani a világ húsz pontján – az öt európai centrum közül az egyik Budapesten létesül, 5000 négyzetméteresre tervezzük.

I. K.: *– Mekkora összeget kívánnak a hálózatbővítésre és -üzemeltetésre fordítani?*

H. S. W.: – 2 milliárd dollárral a zsebünkben kezdtünk a bővítéshez, ebből 600 millió dollárt költünk el az üvegszálas hálózat megvásárlására, illetve kiépítésére világszerte, és a tervek szerint ugyanennyit fordítunk az ingatlanvásárlásra. Magyarországon hozzávetőleg 20 millió dolláros beruházásra készülünk, ez az összeg a nagy sávszélességű hálózat és a központ kialakítását, valamint a működtetéshez szükséges költségeket foglalja magában.

I. K.: *–Mikortól élvezhetik az Elender partnerei az új szolgáltatásokat?*

H. G. H.: – Legkésőbb fél év múlva indulunk, de három-négy hónapot mindenképpen igénybe vesznek az előkészületek. Mindenekelőtt csatlakoznunk kell a megfelelő sávszélességet biztosító optikai hálózatra, ezzel párhuzamosan kiépítjük a PSINet-architektúrát, s ha mindez megtörténik, az Elender partnerei közvetlenül, nagy sebességgel és biztonságosan csatlakozhatnak akár a hongkongi vagy a torontói központhoz. Ezzel a multinacionális szolgáltatásokat igénylő ügyfelek számára ugyanolyan lehetőségeket teremthetünk, mint amilyenekkel a legfejlettebb országokban dolgoznak az üzleti élet résztvevői.

Guttray László

„Az internet itt kezdődik”

A címben szereplő szlogent (The Internet starts here) azon az asztalon lehetett olvasni, amelyen az Elender és a PSINet vezetői aláírták a szerződést.

A tíz esztendővel ezelőtt alakult PSINet központja az amerikai Herndonban található, a cég „az első és legnagyobb független kereskedelmi szolgáltatóként” jellemzi önmagát szakmai önéletrajzában.

A legfejlettebb IP alapú adatkommunikációs szolgáltatásokkal elsősorban az üzleti felhasználókat célozzák meg, ajánlati listájukon a nagy sebességű LAN-csatlakozások, a menedzselt biztonsági szolgáltatások, a garantált sávszélességű internet-hozzáférés, az intranet, az elektronikus kereskedelem, valamint a hagyományos internetszolgáltatások szerepelnek. A PSINet a saját tulajdonában lévő, korszerű technológián nyugvó, nemzetközi Frame Relay és ATM alapú IP-hálózatot működteti, világszerte több mint 600 hozzáférési ponttal. A 10 ezer alkalmazottat foglalkoztató cég éves forgalma több mint 500 millió dollár.

Az Elender Rt. az akvizíciót megelőzően 25 százalékban az Advent International és az Equinox Ventures befektetési alap, 75 százalékban pedig három magyar magánszemély tulajdonában lévő, 100 millió forintos jegyzett tőkéjű cég volt. Az internetszolgáltatók közötti piaci részesedése az eladáskor megközelítette a 28 százalékot, ugyanakkor a legnagyobb üzleti ügyfélkört mondhatta magáénak – ebből a körből származik az rt. internetbevételeinek 75 százaléka.

„Most valami egészen más"

Reisz Attila, az Index.hu vezérigazgatója

múltról, jelenről, jövőről

Szeptember közepén jelent meg a hír a Prím-online Hírek.com oldalán: *„Reisz Attila [...] rövidesen az általa kifejlesztett szervezet, az Index.hu Rt. vezérigazgatója lesz... [Az] Index.hu [. . .] a jövőben nemcsak az Index online folyóirat kiadója lesz, hanem ide csoportosítja át az Inventra Kft. más tevékenységeit is, mindenekelőtt az elektronikus kereskedelmet és a szoftverfejlesztést."*

Azóta a hír valósággá vált, az rt. megalakult, és *Reisz Attila* készségesen állt az Internet Kalauz rendelkezésére. Beszélgetésünk fonalát elsősorban a múlt–jelen–jövő vonulata jelentette az újonnan alakult cégre vonatkozóan.

– Az Inventra nevét lényegében az Index elindítása óta ismeri a szakma és a nagyközönség, ez a cég nyújtott „menedéket" az Internetto előző szerkesztőgarnitúrájának. Mit illik tudni az Inventra korábbi tevékenységéről?

– Az Inventra nagyon komoly szakmai tudással rendelkező, rendkívül fiatal gárda. Ez azt is jelenti, hogy időnként nem minden sikerül, viszont a lelkesedés fantasztikus a cégen belül. Az Inventrát az egyetemről kikerült fiatalemberek alapították, alapvetően szoftverfejlesztésre, rendszerkarbantartásra, illetve az internettel kapcsolatos fejlesztésekre: weblapkészítés, webconsulting. Ma ez már csak egy része a tevékenységnek, ez a „homepage-üzem". Gyakorlatilag egy gyár. Mindenki fel akar kerülni az internetre, és ebben a cégben már van megfelelő – mind műszaki, mind kreatív – grafikai tapasztalat ahhoz, hogy specifikusan megfeleljen az internetes kívánalmaknak. Mint minden gyárban, itt is van kutatás-fejlesztés, a cég egyik legnagyobb erősségének éppen a szoftverfejlesztéseket tartom. E tevékenység mérföldkövei igazán sikeres termékek: az E-bróker, azaz az interneten keresztüli tőzsdei kereskedelmi szoftver, a szoftveráruház, amire az Index áruháza épült, vagy – nem utolsósorban – az AdServer, egy internetes reklámszerver, amivel jóval pontosabban tudja behatárolni a megrendelő, hogy mit kér, mint a nyomtatott sajtó esetében. Egyébként jelenleg is zajlik néhány fejlesztési projekt. Ha lezárulnak, akkor bejelentjük – előre ne kiabáljunk el semmit.

– Mekkora cég ez? Ismeretes, hogy az Index.hu Rt. 50 milliós jegyzett tőkével alakult, de emellett a nagyságot mutathatja a létszám, a forgalom is...

– Tíz-egynéhányan voltak az Inventra Kft.-nél, és most szinte háromnaponta érkezik egy-egy új ember. Amikor legutóbb összeszámoltam magunkat, harmincnyolcig jutottam. A technológiához is jöttek, de a bővülés miatt adminisztrátorokat, asszisztenseket szintén veszünk fel. Nagyon dinamikusan fejlődik a cég. A bővítést az is jelentette, hogy a már meglévő termékekhez hozzákapcsolódott az Index online újság. Ne nevezzük portálnak, ezt a szót már eléggé elcsépelték, annak ellenére, hogy még csak néhány éves fogalom.

Az Index egy lap, nem naprakész – mert ez már elavult dolog az interneten –, hanem percrekész újság, és természetesen nagyobb rálátása van az internetre, mint egyéb hagyományos lapoknak. Valójában egy általános célú újság politikai-, gazdasági-, sporthírekkel, időjárással stb. Amint érkezik egy hír, rakják fel a netre. Most szombat van, 17 óra 3 perc, és úgy látszik, mostanában nem érkezett semmi, mert 15.47-kor frissítették legutóbb. Hétvégén is folyamatosan zajlik a munka, mert az a cél, hogy percről percre mi legyünk a legfrissebbek, amellett, hogy a legnagyobb magyar netes lap legyünk. A pozíciónkat sikerült megőrizni. Mint felelős embernek kötelességem nézni a Medián idevonatkozó mérését. Ahogy a lapoknál fontos a példányszám, úgy az internetes újságok esetében a látogatók száma a lényeges. Az auditálás módszerén lehet vitatkozni, de a Medián egy nemzetközi ajánlásnak megfelelően méri a bejövő adatokból a statisztikát, azaz szűri a többszörös belépéseket, illetve a nem teljes letöltéseket. Az a cél, hogy valamilyen összehasonlítási alapunk legyen ahhoz, kit mennyien látogatnak. Ez nagyon fontos információ nekünk, hiszen a sikerünket mutatja, ugyanakkor fontos a hirdetőknek is, más felmérésekkel együtt, mert így tudhatják, nálunk ilyen és ekkora közönséget lehet elérni.

– Ismertes, hogy a Medián mérőszoftverét az Inventra fejlesztette, és ebből már adódtak is konfliktusok, hiszen az Index/Inventrával perben-haragban álló IDG úgy ítélte meg, inkább mással auditáltatja az Internettót, nem szül jó vért, ha a konkurens kezében van a mérőszerszám. Mi ezzel kapcsolatban a véleménye?

– A Medián által jelenleg használt szoftver tőlünk független, a következő verzió kifejlesztésével azonban valóban minket bízott meg, mert nálunk már felhalmozódott megfelelő mennyiségű tapasztalat. Természetesen amint kész van, azt onnantól kezdve a Medián üzemelteti, s a termék teljesen önálló. A mérés tisztasága mindannyiunknak közös érdeke, hiszen az Index nem engedheti meg magának, hogy a nevét egy ilyen dologgal ellehetetlenítse. Ez utóbbin dolgoznak eleget ellenségeink.

– Ezzel már a jelennél tartunk, s azt hiszem, e témakörben most nem az ellenségekkel vívott harcot, hanem az egyéb küzdelmeket érdemes áttekintenünk...

– Most a cégnél egy erőteljes növekedési fázist élünk át: össze kellett boronálni két különálló gárdát, az Inventra fejlesztői, salesmarketinges és az Index szerkesztőségi csapatát. Az én tevékenységemet pontosan definiálta az első hetekben a szervezetfejlesztési igazgatói kitétel, mert ténylegesen az volt a teendőm, hogy átnézzem a szervezetet: hogy s mint néz ki, hol vannak lyukak, hogy lehet a két céget értelmesebben és hatékonyabban

Reisz Attila, az Index.hu vezérigazgatója múltról, jelenről, jövőről

összeboronálni, a két cégből egy ütőképes csapatot létrehozni.

– Mindenesetre az rt. megalakult, ami nyilván előrelépést, nagyobb fejlődési lehetőséget jelent. Az egyik leglényegesebb változás: az új cég részvénytársaság. Tőkebevonási megfontolásokból?

– Igen, könnyebb az üzletrészeket forgalmazni, nagyobb az ellenőrzési lehetőség, jobban bele tudnak látni a befektetők a cég életébe, szóval számos előnye van. Magánszemélyek adták össze az alaptőkét, és az eredeti tulajdonosoké – akik az Inventra Kft.-t alapították – a többségi rész.

– Úgy tűnik, többen is láttak fantáziát az Index.hu Rt.-ben...

– Ajaj! Én azonban csak a saját szempontjaimat tudom elmondani, mert bár abszolút kisebbségi részként, de nekem is van részvényem a cégben. Ez mindenképpen jó, mert az ember szívesebben és több erőbedobással dolgozik ott, ahol a magáét is építi. Én azért látok fantáziát az rt.-nkben, mert rendkívül fiatal a gárda, és szakmailag nagyon-nagyon képzett. Az a tapasztalat, ami az internetes szórakozásokból összejött, hatalmas mennyiségű. Vannak persze vizsgázott mérnökök is a cégnél, de a tudás nagyrészt nem onnan származik, hogy végigültek bizonyos tanfolyamokat, hanem a gyakorlatból, onnan, hogy *csinálták* a dolgokat. Volt egy jó ötletük, megvalósították, finomították, hozzátanultak, és ez nagyon sokat jelent. Másrészt olyan dinamikus piacon dolgozik a cég, amely most kezd exponenciális növekedési fázisba lépni. Még nincs ott, de a lassú fejlődés után jön a gyors fejlődés. Ha megnézzük a hozzáférési csatákat, akkor láthatjuk, még semmi sem dőlt el. Ugyanakkor fantáziát láttam a szervezetfejlesztésben. A Microsoftnál azért egy céget már összerakosgattunk, és ez a feladat is nagyon szép számomra. Egy befektetőt ez nem érdekel, de engem izgat.

– Ön a Microsoft Magyarországtól februárban távozott mint ügyvezető igazgató, és szeptember elsején lett az Index/Inventra vállalat szervezetfejlesztési igazgatója. Mit csinált a közbenső hónapokban?

– Amikor eljöttem, kijelentettem, hogy most pihenek, és augusztusig nem is fogok munkát keresni. „Családoztam”: a gyerekkel foglalkoztam. Panni decemberben lesz kétéves, és saját honlappal rendelkezik: **start.at/panni**.

– És hogyan került az Inventrához?

– Úgy, hogy megkerestek. *Nyírő Andrást* (Index) nagyon régről ismerem, *Kőrösi Ákossal* (Inventra) pedig együtt jártunk a BME villamosmérnöki karára. Augusztusban több emberrel tárgyaltam. Felhívott András is, hogy üljünk le beszélgetni. Az ajánlatok közül ez volt az, ami igazán tetszett. A Monthy Python társaságnak van egy sorozata: „And now something completely different”, azaz „Most valami egészen más”. És valóban, ez most valami egészen más, mint a Microsoft. Nem egy nagy, viszonylag lassú, amerikai multinacionális cégről, hanem egy kicsi, rendkívül rugalmas magyar rt.-ről van szó. Anyagilag nem biztos, hogy ez a legkifizetődőbb, de sokkal érdekesebb, mint a többi lehetőség.

Csapó Ida
kikelet@lezlisoft.com

Fon-mail, mailmondó és társai

A bemutatón nem akartam hinni a fülemnek. Az egyik szobában csörgött a telefon. Egy kedves női hang jelezte, e-mailem érkezett, ha kérem, felolvassa. Már mondtam volna, hogy hát persze, de a hölgy javasolta, nyomjam meg az 1-es gombot. Emberi géphang szólalt meg.

Kitűnő minőségben hallgathattam meg pár perccel korábban írásban feladott levelemet. A végén a kellemes női hang megkérdezte: kívánok-e válaszolni? Válaszoltam. Később egy másik telefonon bejelentkezett egy férfihang. Ismét a szokásos értesítés, most azonban már saját hangomat hallhattam – mint levelet. De mindez semmi: továbbítottam a levelet otthoni e-mail címemre, majd hazaérve meghallgattam: szólt. Kitűnően. Ezt tudja ma a székesfehérvári Apak-Tel Kft. (www.apaktel.com) találmánya, a TTS és a voice-mail kombinációja.

Miközben a lapok azzal vannak tele, hogy maholnap az interneten fogunk telefonálni (elég a PanTel IP alapú telefóniára megkapott HÍF-engedélyére gondolnunk, de a terjedő Freetel, Iphone, Netmeeting és más komplett szolgáltatások is kéznél vannak), elkezdődött egy ellenkező irányú folyamat: mi lenne, ha telefonon interneteznénk?

Nem, most nem a Wireless Access Protocoll (WAP) keretében fejlesztett következő generációs mobilokra, hanem minden telefonra gondolunk, vagyis mi lenne, ha számítógép és modem nélkül, egy „puszta” (mobil- vagy vezetékes) telefonnal meghallgathatnánk e-mailjeinket.

A cikk bevezetője után persze teátrálisnak tűnik a kérdés: igen, ma már ez sem lehetetlen.

Az első bejelentés a Westel 900-tól származott. A WindowsIS '99 előtti napokban Budapesten rendezett Eurospeech konferencián rukkoltak ki a bombasztikus meglepetéssel: a BME-n fejlesztett rendszerrel a Westel 900 lehetővé teszi e-mail meghallgatását telefonon keresztül.

Szinte órára ugyanebben az időpontban az APAK-Tel Kft. bemutatta azt a rendszert, amely a Westel 900-éhoz hasonló módon felolvassa elektronikus leveleinket, de többletként válaszolhatunk is azokra!

Mintegy három évvel ezelőtt a „székesfehérvári Szilícium-völgyben” egy kis csapat belefogott a TTS (Text To Speech, azaz szövegből beszédhang) és az ahhoz kapcsolódó voice-mail, vagyis „hanglevél” fejlesztésébe. Amerikában időközben már megjelent egy hasonló szolgáltatás; a miénk az innováció sajátos magyar lassúsága miatt még várat magára, viszont egyértelműen sokkal jobb, mint az amerikai.

A TTS voice-mail működik. A fejlesztők elérték a beszédtisztaság megkívánt szintjét, a rendszer a magyar artikulációnak megfelelő, érthető hangon olvassa fel leveleinket. Bonyolult matematikai képletek sorával képes előállítani azt a beszédet, amely gépi is, meg nem is. De nagyon emberi!

Mit jelenthet ez? Az egyik oldalon sok százezer vagy akár több millió olyan internetezőt (e-mailezőt), aki még százezer forintot sem akar modemes számítógépbe befektetni, ám az e-mail előnyeit – ha azt telefonon is megkaphatja – szívesen élvezné. Ehhez a csapathoz társulna az a sok százezres, ma is internetező felhasználói tábor, amely szívesen meghallgatná leveleit a számítógépétől távol – autóban, pályaudvaron, vasúton, sétahajózás és vitorlázás közben, sportpályán és koncerten, szállodában és strandon, kirándulás és horgászás közben. Különösen akkor, ha a szolgáltatás ára nem emeli jelentősen az internetezés költségeit, márpedig információink szerint így lesz: azok, akikkel tárgyalnak a fejlesztők, ezerforintos vagy még alacsonyabb havidíjban gondolkodnak.

A dolognak piacgerjesztő hatása is lehet, hiszen míg valaki ma megelégszik a fon-maillel, lehet, hogy holnap már rákattintana a levélben elküldött webcímre, vagyis előbb-utóbb maga is számítógép- és internetfogyasztóvá válik... Ezért ezt a szolgáltatást leginkább a mai internet- és/vagy telefonszolgáltatóknak érné meg beindítani.

És már folynak is az ígéretes tárgyalások...

PS

Ilyen még nem volt: ingyenes áru mellé árkedvezmény!

Free mailhez free Internet Kalauz?

Hát, ha nem is egészen ingyen, de szűkített önköltségi áron! Vagyis: akik a Prím-online október 15-én induló ingyenes levelezési rendszerében postafiókot nyitnak, azok a jövő évre úgy fizethetnek elő az Internet Kalauzra, hogy mindössze az egy példányra jutó nyomdaköltséget, a postázás díját és a két összeg áfáját kell kifizetniük.

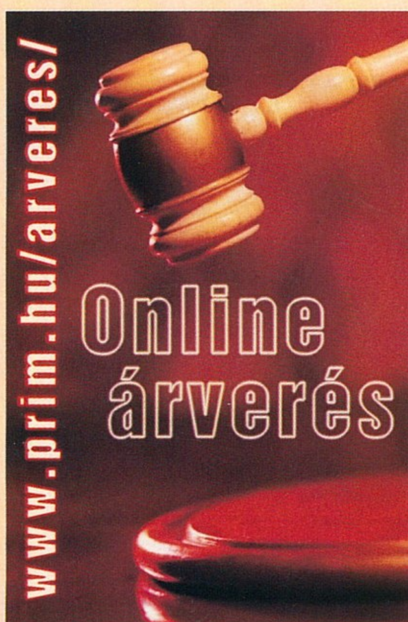
Ez egy példányra vetítve 178, éves szinten 1958 forint!

(Csak összehasonlításképpen: jövőre az Internet Kalauzt az újságosoknál 336 forintért fogják árusítani, az előfizetők pedig 3080 forintért rendelhetik meg az évfolyamot, számonként tehát 280-at fizetnek.)

A Prím-posta ingyenes levelezési rendszert nemcsak azért érdemes igénybe venni, mert ennyire leviszi az Internet Kalauz árát, hanem azért is, mert olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyek egyike-másika még a pénzért vásárolt levelezőszoftverekből is hiányzik. Csak néhány példa: magyar (és később több idegen nyelvre is élesített) helyesírás-ellenőrzés szótárbővítési lehetőséggel (a Morphologic fejlesztése); titkosítás, a nem kívánt levelek szűrése. A külalakot maga a felhasználó is befolyásolhatja, beállíthatja a neki tetsző színvilágot. Beállítható, hogy az innen küldött levélre írott válaszok automatikusan egy másik postaládába érkezzenek, és a rendszeren keresztül a másik ládába beérkezett levél is megnézhető...

Ha teheti, mihamarabb keresse fel a **www.prim.hu** címet, nyisson postaládát, és ha úgy gondolja, mindjárt fizessen is elő az Internet Kalauzra. Az 1958 forintos megrendelést csak ezen az úton, a Prím-posta levelezőrendszeren keresztül fogadjuk el.

Paradigmaváltás az oktatásban?

Távtanulás a számítógép segítségével

Ki ne álmodott volna arról, hogy nem kell tanulnia, mert a tudást éjszaka a fejébe öntik? Vagy arról, hogy nem kell iskolába járnia, hanem otthon maradhat egész nap? Ha pontosan nem is erről, de valami hasonlóról lehet szó a jövő évezred oktatási rendszerében: a tudást ugyan ingyen itt sem adják – tanulni kell –, de lehet, hogy nem kell majd bejárni az intézményekbe, a távtanulás megoldja ezt a gondot.

Egyelőre azonban a távtanulásnak és az online osztálytermeknek a nagy távolságok áthidalásában, illetve a felnőtt, valamint a fogyatékos emberek oktatásában lehet leginkább hasznát venni. De az iskolai számítógépek minden esetben segítenek az új ismeretek elsajátításában, illetve a megszerzett tudás gyakorlásában – kiváló oktatási segédeszközök.

Amikor az emberek az írás és olvasás segítségével elkezdték a tudást „felhalmozni", és a következő nemzedék számára az emlékezés hibáiból adódó felejtést részben kiküszöbölték, az oktatási rendszer is alapvető változáson ment keresztül. Ugyanígy óriási változásokat eredményezett a nyomtatás feltalálása: a diákoknak nem kellett mindent megjegyezniük vagy leírniuk, amit a tanár mondott, használhatták a (tan)könyveket. Persze ez nem jelentette ugyanakkor a beszéd/hallgatás párosának feladását. Ugyanez figyelhető meg napjainkban: a tanárok egyszerre használnak számítógépet és könyveket, de ezen túl beszélgetnek is a diákokkal, meghallgatják őket, és használják az írás-olvasás lehetőségét.

Napjainkban az elektromosság felfedezése új technikai eszközöket hozott az oktatás számára: a rádiót, a televíziót és a számítógépet. Ezek az eszközök mindinkább lehetőséget adnak arra, hogy az iskola az oktatás egyre kevésbé meghatározó intézményévé váljon. A rádió, a televízió és a számítógép révén eleve elsajátítunk ismereteket, még ha úgy tűnik is, hogy csak szórakozunk. A technológia befolyásolja, hogy mit tudunk megtenni, és hogy hogyan gondolkozunk a világról, azaz a különböző technikai eszközök az oktatást is megváltoztatják: hogy hogyan lehet oktatni, és hogyan lehet megérteni. Az új eszközök segítségével a passzív, befogadó diákból egyre inkább aktív, elsajátító diákot lehet faragni, aki a technikai környezetet tudatosan – a tanár vezetésével és segítségével – saját tudásának gyarapítására, a világ felfedezésére használhatja. A hálózatba kötött számítógép pedig még nagyobb potenciált hordoz az oktatásban és a szocializációs folyamatban, mint a „magányos", hiszen megteremti az előbb említett aktív környezet peremfeltételeit, ugyanakkor megsokszorozza a lokális, nemzeti és nemzetközi kommunikációs-interakciós lehetőségeket. A távoktatás-távtanulás tulajdonképpen ezen a környezeten alapul.

A távoktatás lényege, hogy a tervezett oktatási menetnek megfelelően meghatározott tartalom elsajátítása folyik a diák bevonásával, úgy, hogy közben a tanárnak időben és térben nem kell jelen lennie. Az élethossziglani tanulás, amely napjaink emberét és a „tudásmunkásokat" jellemzi, kiváló eszközhöz jut a távoktatás révén. Alapvető követelmény azonban, hogy a tudást ne csak „közvetítsék-szórják", hanem az interaktivitásra és kreativitásra helyezzék a hangsúlyt, ez ugyanis nagyban megnöveli a hatékonyságot. Ehhez kiváló eszköz a hálózatba kötött számítógép, illetve a multimédiás oktatási környezet. Ez végeredményben paradigmaváltáshoz vezet az oktatásban, a tanító környezetről a tanulási környezetre helyeződik át a hangsúly, azaz a befogadó diákból elsajátító diák lesz, aki motivált, gyakorlott, és élethossziglan gyarapítja tudását. Az iskola csak azt az alaptudást adja, amelynek segítségével a diák önállóan is képessé válik az életéhez szükséges tudás elsajátítására. Tehát azt kell megtanítani, miért és hogyan váljon valakiből sikeres „élethossziglani diák", azaz hogyan találja meg azokat a forrásokat, amelyekre szüksége van, hogy folytathassa az ismeretek elsajátítását. Erre azonban nincs mindenki számára azonos recept, különböző tanulási stílusok és értelemadási, valamint emlékezési metódusok szükségesek. A távtanulás sikere nem csupán a tanáron múlik, hanem a kiválasztott oktatási módszeren és a diákon is – hogy bizonyos korlátok között szabadon dönthessen afelől, mit akar tanulni, hogyan és mikor.

Felhasznált anyag: **metalab.unc.edu/cmc/mag/1995/apr/berge.html**. *Zane Berge* (**berge@guvax.georgetown.edu**) és *Mauri Collins* (**mauri@cac.psue.edu**): Bevezető fejezet a Computer-Mediated Communication and the Online Classroom in Distance Learning című könyv harmadik kötetéből (Hampton Press, Cresskill, NJ, 1995.)

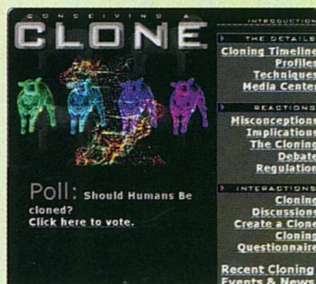
Pintér Róbert
robesz@ludens.elte.hu

(Az írás online formában már megjelent a BME-UNESCO ITTK intézetének Infinit oldalán. Az Infinit, amely az információs társadalommal kapcsolatos híreket, trendeket, elemzéseket közli, az ITTK és a Prím vezetőinek megállapodása alapján a Compfairtől kezdődően a Prím-online mellékleteként is elérhető.)

Biológia

A klónozásról
(Conceiving a Clone)
library.advanced.org/24355/home.html

Lassan 3 éve annak, hogy az első klónozott bárány, Dolly megszületett. Az esemény akkoriban igen nagy port kavart, s a klónozási technika pártolói és ellenzői

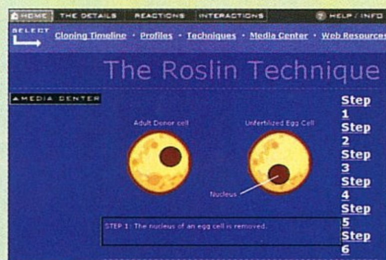

hosszú vitákba bocsátkoztak saját igazuk védelmében.

Mint arról a fenti honlap is beszámol, a klónozásnak számtalan előnye lehet az emberiség számára, ugyanakkor rengeteg veszélyforrást rejt magában, nem is beszélve a morális kérdésekről. Használata hasznot hajthat, illetve már hajt is a gyógyászatban, hiszen például a cukorbetegek számára nélkülözhetetlen humáninzulin nagy részét jelenleg is genetikailag manipulált baktériumkultúrák állítják elő. Segítségével humánenzimek, hormonok vagy proteinek termeltethetők genetikailag manipulált állatok segítségével. A mezőgazdaság számára is nagyon sok lehetőséggel kecsegtet, hogy a jól prosperáló állat- és növényfajták tökéletesen reprodukálhatóvá válhatnak.

Ugyanakkor a klónozás egyértelmű következményeként bekövetkezhet a fajok genetikai változatosságának elvesztése. Egy homogén génkészletű populáció védtelenné válhat egy ismeretlen vírussal szemben, így például egy hirtelen kitört járvány elpusztíthatná a Föld teljes klónozott marhaállományát! Emellett sokak szerint a génekkel való „felelőtlen” játszadozás beláthatatlan következményekkel járhat: egyes fajok rövid időn belül kihalnának, sőt az emberi klónozás tökéletesedésével először a férfiak, majd végül a nők is feleslegessé válnának.

A fenti honlap azoknak szól, akik szeretnének még többet megtudni erről a témáról: a klónozás technikai fej-

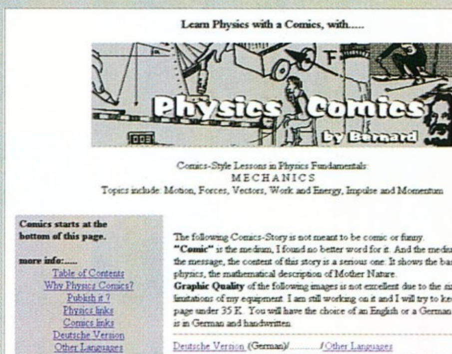

lődését, a mai eljárások főbb lépéseit, illetve a téma további kérdéseit boncolgatja.

Fizika

Tanuljunk fizikát képregényekből!
(Learn Physics with a Comics)
www.bmts.com/~stoeckli/index.htm

A fizikatanulás fontosságának megértésében talán azt kell elsőként felismernünk, hogy a fizika nem egy tantárgy, hanem mindennapi életünk része: valami, ami szinte minden pillanatban velünk van. A fizikai törvények érvényesülnek, amikor leejtünk valamit, és fizika az is, ha felmegyünk a lépcsőn. Bizony nagyon butának éreznénk magunkat, ha nem tudnánk, miért esnek a tárgyak lefelé, vagy egy ideig miért csúszik még a fékező autó. Pedig ezeket az ismereteket is megtanultuk valamikor. Nincs okunk tehát válogatni: tanuljuk meg a világ többi ismert jelensége mögötti összefüggéseket is!

A fenti oldal a mechanika, a mozgás törvényeit mutatja be hétköznapi példákon keresztül, méghozzá képregények formájában. Mivel a legegyszerűbb ismereteket adja át, főleg a kisiskolásoknak lehet hasznos segítője, akik éppen most ismerkednek a fizikával. Olyan alapvető dolgokat tanulhatnak meg, mint *Newton* első két törvénye, az inerciarendszerek vagy a szabadesés.

A képregények izgalmas akciójelenetekkel, poénokkal teszik szórakoztatóvá a tanulást, és olyan hétköznapi eseteket mutatnak be, amelyek alapján láthatjuk, hogy egy-egy fizikai törvényszerűség hogyan működik a gyakorlatban.

Építsünk rakétát a konyhában!
(Science Toys You Can Make With Your Kids)
scitoys.com/net4kids.html

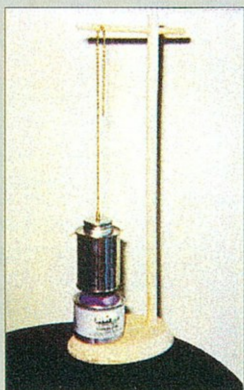
Valószínűleg igen sokan vannak, akiknek a fizika nem tartozik kedvenc tantárgyaik közé. Ennek talán az is lehet az oka, hogy az iskolapadban ülve, képleteket és ábrákat böngészve nehéz – és unalmas! – megérteni, elképzelni a fizikai törvények működését a való világban. Megértésükben és megszerettetésükben ezért nagyon sokat jelentenek a gyakorlati kísérletek, az érdekes bemutatók.

A fenti honlap épp ezt a célt szolgálja. Készítője saját könyve alapján hozta létre ezt a homepage-et, amelyben a fizika legfontosabb fejezeteinek megértését segítő kísérleteket ír le. De nem ám olyan szokványos, unalmas iskolai kísérleteket, mint hogy gurítsunk le egy golyót a lejtőn, és mérjük az időt! Amiről itt olvashatunk, az még azokat is érdekelni fogja, akik már rég túl vannak a fizikaórákon.

Nézzünk néhány példát! Ha a termodinamika, avagy a hőtan terén szeretnénk tapasztalatokat szerezni, megtudhatjuk, hogyan építsünk egy egyszerű rakétamotort a konyhában. Az optika tudományának segítségével pedig napenergiával működő hotdog-sütőt tervezhetünk. Azt is megtudhatjuk, hogyan építhetünk egyszerű – de működő! – rádiót egy kulacsból és sok-sok drótból.

A különböző leírásokat rengeteg nagy felbontású kép teszi még érthetőbbé, sőt az egymást követő munkafázisokat ábrázoló képek alapján szinte szöveg nélkül is (még csak angoltudás sem szükséges!) részesei lehetünk annak, hogyan épül fel, és készül el az, amit csinálni szeretnénk. Mindemellett a kísérlet témájához tartozó általános fizikai ismereteket is megtalálhatjuk, így könnyen elsajátíthatóvá válhat a fizikai törvények elméleti és gyakorlati alkalmazása.

Nyelvészet

Idétlen szavak gyűjteménye
(The Spizzerinctum Page)
www.mcs.net/~kvj/spizz.html

Spizzerinctum

Words You've Never Heard, and Events You'll Never Forget, In a Quiz

Look For A Different Unusual Word, Used To Tell One of Today's Top News Stories, Every Weekday.

Try Today's 100% Real Water, Water Everywhere Word:

Recent Words: Archives
(Click word to play)

- Leighster (Tripp Tripped Up, 7/30/99)
- Dementate (Atlanta Rampage, 7/29/99)
- Efisc (Making Cancer, 7/28/99)
- Sollevation (Umps Cave In, 7/27/99)
- Decollation (Yosemite Killings, 7/26/99)
- Frisk (Kennedy Eulogy, 7/23/99)
- Bespreng (Sea Burial, 7/22/99)
- Expede (Bodies, Fuselage Recovered, 7/21/99)
- Demerge (Kennedy Plane Search, 7/19-20/99)
- Irrite
- Sapid (Hillary & Talk, 8/2/99)
- Likeful (Zapruder's Value, 8/3/99)
- Cacophrenic (Scouting Gays Out, 8/4/99)
- Grane (Tax Cut/Robert Downey, 8/5/99)
- Siccaneous (Northeast Drought, 8/6/99)
- Meros (Mustang Ranch, 8/9/99)
- Agliff (L.A. Shootings, 8/10/99)
- Obumber (Solar Eclipse, 8/11/99)
- Befur (Sun-Allergic Boy, 8/12/99)
- Frounce
- Frass (Catnip 'n' Cockroaches, 8/24/99)
- Xilinous (Clothes Drying Tip, 8/25/99)
- Dumose (O'Hare Chaos, 8/26/99)
- Toom (Mir's End, 8/27/99)
- Aggrave (No Beanies?, 8/31/99)
- Aliture (The Church Diet?, 9/1/99)
- Collaud (Homeless Kidney Donor, 9/2/99)
- Colligance (Mom/Kid Development, 9/3-6/99)
- Agrypnode (Kids, TV & Bed, 9/7/99)
- Quantulum

A legtöbb számunkra ismeretlen, érthetetlen szót a híradók, az újságok és a politikusok révén hallhatjuk. Ezek többsége idegen, főleg latin, illetve angol eredetű kifejezés. Azt hihetnénk, könnyebb a dolga annak, aki tud angolul, németül, latinul. Ám ez bizony nem mindig van így! A Spizzerinctum oldal bebizonyítja, hogy még az angol anyanyelvűek sem mindig értik, mit mondanak a saját nyelvükön, pedig szinte minden napra jut egy ezekből a fura szavakból.

Természetesen nemcsak arról van szó, hogy összegyűjtötték a különös szavakat, amiket talán még sosem hallottunk, hanem megismerhetjük a jelentésüket is. Sőt a kiejtés miatt sem jöhetünk zavarba: egyrészt elolvashatjuk a helyes kiejtést, másrészt WAV-fájl formájában meg is hallgathatjuk, ha az adott szóra ráklikkelünk. Ezután következik a kvíz: három definíciót olvashatunk, és ki kell találnunk, melyik az igaz. (Ne csüggedjünk, legkésőbb a harmadik próbálkozásra sikerülnie kell!) Ezután megismerhetjük a szó eredetét és a szövegkörnyezetet, ahol előfordul – ami legtöbbször a sajtó.

Találunk a különös szavak között sokat, aminek már a hangzása sem természetes, és olyat, ami annyira furcsa, hogy ugyancsak viccesen hangzik.

Vajon hány szót értünk, vagy hányat tudnánk helyesen kiejteni ezek közül: siccaneous, cacophrenic, hyperpiesis, xilinous, befur? És amit a sor elején kellett volna említeni: vajon mi a csodát jelent a site címe: „spizzerinctum"?

Történelem

A hidegháború izzó pontjai
(Bringing the Bombs Home, „Killing Our Own", 1982)
www.ratical.org/radiation/KillingOurOwn/KOO3.html
(The Atomic Duty of Pvt. Bill Bires)
www.aracnet.com/~histgaz/atomi/bires/table.htm

Sokunknak még élő valóság, gyermekeinknek szerencsére már csak történelem a hidegháború fenyegetése. Mi, akik büszkén felnőttünk a gombafelhő árnyékában – ahogy a Queen együttes énekli „Hammer to Fall" című számában –, hajlamosak vagyunk elfelejteni a múltat. Minek vele törődni, hiszen már vége van – mondhatjuk.

Élnek köztünk azonban olyanok, akiknek még mindig szomorú valóság a hidegháború. Azokról a katonákról van szó, akik a fegyverkezési verseny idején rossz időben voltak rossz helyen: őket választották ki arra, hogy részt vegyenek az USA atomkísérleteiben. Hogy tudtak-e a veszélyről, a sugárzás ártalmairól, igencsak kétséges. Hogy a parancsnokokat érdekelte-e a szennyezett földön járó katonák egészsége, megint csak vitatott. Ma, amikor kis híján kereskedelmi embargó alá vonták fél Kelet-Európát azért, mert Csernobilban „megszaladt" a reaktor, szinte hihetetlen elképzelni, hogy alig 50 éve saját embereit vezényelte egy-egy felszíni atomrobbantás után a helyszínre az amerikai hadsereg. A „kísérleti nyulak" a robbantástól néhány kilométerre állomásoztak, majd néha pár órával a detonáció után már a helyszínen voltak, majdhogynem benne a bombatölcsérben. Alfa- és gammasugárzás, szennyezett törmelék érte őket, mely utóbbi eltávolítását egyszerű ruhakefével és seprűvel végezte a „fertőtlenítő brigád".

Kijutott a jóból a Nevadai-sivatag közelben élő lakosainak is. A kísérleti tereptől alig 200 km-re lévő településen néha fekete hamu hullott az égből a magukat biztonságban vélő helyiekre. Az akkor születettek jelentős hányada halt meg azóta leukémiában – a kormány szerint nem bizonyítható, hogy a kísérleti atomrobbantások miatt.

Annyi év után végre szabad beszélni erről is, bár az egykoron ott élők már vagy nagyon öregek, vagy meghaltak. A felelősök nagy része szintén letűnt mostanra a színről: azok, akik még valamennyire érintettek az ügyben, mossák kezeiket, mondván, hogy ők nem tudtak az atomsugárzás káros hatásairól. Érdemes elolvasni mindazt, amit a fenti címeken találunk, és tanulni a múlt hibáiból. Különösen fontos ez most, mikor egyes nemzetek ismét nekiálltak az atombombák gyártásának, és azt hiszik, kordában tarthatják az atomfegyvereket. Nézzük meg a régi felvételeket, hogy lássuk, milyen pusztításra képesek már a kisebb nukleáris robbanófejek is, hogyan tépik darabokra az acélt, vakítják meg a szemlélődőket. Figyeljük meg a büszke „nemzeti" propagandaszöveget, miközben atomtorpedók robbannak bele a Csendes-óceánba. Mindez kőkemény valóság, nem mese: a fekete-fehér archív filmek MPEG-változataiból bárki letöltheti az őt érdeklő részleteket.

INTERNET LOVE STORY XVI.

Rovatszerkesztő: Wesselényi Andrea (andrea@prim.hu, www.wesselenyi.com/love.htm, www.prim-online.com)

Tiszta cyberrománc

„Szürke zóna: az a homályosan felderengő, ki nem mondott szféra, ahol egy férfi és egy nő között lejátszódnak a vágy játékai."
(Pascal Bruckner)

A szerelem: vágyódás egy másik után, a cyberszerelem ennek megfelelően virtuális személyiségek interferenciája a többdimenziós adatmező kapcsolódási pontjainak fénysebességgel táguló univerzumában. A baj csak az, hogy ha egyszer a cybervilágban tökéletes partnerre bukkanunk, csupán az ideák szintjén teljesülnek be vágyaink. Meg kell elégednünk egy testetlen partnerrel, akit saját vágyképünkre formál az arctalan médium. Egy effajta kapcsolatban gátlások és beteljesülés nélkül telnek a mézeshetek, felfedezhetjük személyiségünk újabb perverz vonásait, ráadásul együtt sem kell laknunk senkivel, és még a cyber HIV-vírus sem létezik.

„Drágám, ma olyan hidegen csillog a képernyőd, csak nem megbántottalak? Szeretnéd, ha azonnal kiloggolnék az életedből? Már megint összeszedtél valami mocskos cyberribancot? A fatal error álljon a büdös szerveredbe!"

Ha ilyen és ehhez hasonló mondatok jelennek meg a képernyőn, akkor csakúgy, mint az életben, vége felé tart a szerelem, de a rendszerben ritkán fajul idáig egy kapcsolat, mert a partnerek gyakran beleesnek abba a hibába, hogy találkoznak valahol az aktuális valóságban egy kávéra, aztán soha többet. A fizikai testet öltés kiábrándító pillanatai.

Abnormálisan szép akkor lehet egy cyberrománc, ha soha nem aktualizáljuk magunkat a másik felhasználónak. Csak a posztmodern szomorú bájához, esetleg *Werther* önfarkába harapó szentimentalizmusához hasonlítható az újrelativizmus, a poszt Gutenberg-korszak e veszélyes tudatmódosító szere. Segítségével végképp elmenekülhetünk az aktuális valóság elől, ha egyáltalán létezik ilyen. Szeretni egy, a képernyőn megjelenő jelek mögött meghúzódó homályos személyiséget egy életen át, aki lehet, hogy tulajdonképpen nem is szőke cyberdémon, hanem kísérletező kedvű, szőrös mellű, ötvenes fetisiszta pszichológus.

A net kínosan ideális terep a személyiség feltáratlanságából fakadó misztikum végletekig való fokozására. Ez a misztikum az aktuális valóságban is hozzátartozik a szerelem fény-árnyék játékához, de az e-mail erre azért alkalmasabb, mert két SR (send replay, azaz válasz) között fennálló valós időben az ember taktikusan kidolgozhatja virtuális személyiségjegyeit, a gyengébbek közben elolvashatnak néhány erre vonatkozó alaptörténetet *Andersentől*. A felismerhetetlenségig retusált képet aztán bele lehet gyúrni a cybertérbe. Ha az illető szimultán vesz részt néhány flörtben, akkor meg is sokszorozhatja cyberszemélyiségét. Ennek egyetlen veszélye van az érzékenyebb idegzetűeknél: ha elhiszik magukról az aktuális valóságban is, hogy azok, amik csak a gépben lehetnek. Ez teljes tudathasadáshoz vezet, a valós világ – a virtuálistól gyökeresen különböző – törvényszerűségeitől frusztrált szerencsétlen pedig örökre odadobhatja magát a rendszereknek, míg a világ összes szervere le nem fagy.

Hogyan kezdődik egy tiszta cyberrománc, aminek csak a valóság vethet véget? Úgy sohasem, hogy valaki a következő sorokat küldi nyálát csorgatva a kinyomozott címre, vagy egy beszélgetőcsatornán nyögi be:

„Egyetlen hibád van bébi: nem látszik a combod."

Vagy:

„Szintén saját telefonszámlára teccik? Akkor ne menjen még."

Vagy:

„Sínen vagy kisanyám, engem inspirál a konspiráció."

Nos, így is épülnek virtuális kapcsolatok, de ez nem a cyberrománc kezdete. Nézzük végre, hogyan lehet a legjobban árnyalni a fantomképet:

„Rád kerestem az Alta Vistán... most megtaláltalak..."

Vagy:

„Megtörtént, jelen vagyok, amikor válaszoltál, megdobbant a szívem..."

Esetleg egy a szellemesebbek közül:

*„Képernyőformám van, százegy ujjam, 20 SGA 1280*1024 szemem, sztereó 16 bites fülem és dual Pentium 180-nal szerelt agyam. Testem többi része elfér egy tower-case méretű dobozban, és jelenleg az egeremet zargatom. A tavasz velem csak a meteorológia szerverén keresztül vette fel a kapcsolatot..."*

Mikor végre sikerül az imádottat online elcsípni:

„Itt vagy valóban? El sem hiszem, kicsit szagolgatom a monitort. Szerzek egy szagkártyát, és akkor real-smell szerver is lesz..."

Végzetes vonzerőnek bizonyulhat a levelek tárgymegjelölése is, mert ennek már akkor lehet örvendezni, mikor kilistázza a postáját a cyberrómeó vagy a cyberjúlia. A kedvesség netovábbja egy cybergondolap, amely a kép nagysága miatt rengeteg memóriát foglal el a gépben, így annak, akit nem szeretünk, virtuális bosszúból küldhetünk tízethúszat, hogy kicsit lelassuljon a levelezése.

A cyberszerelem persze abban is hasonlít az igazira, hogy ha a másik karaktereit már eléggé kiismertük, megjelenik a vágy az új hódításra, az új álérzelmekre. Ilyenkor a romantikusabbak összegyűjtik és archiválják a másik leveleit, néhány savas könnycsepp kíséretében, a kőszívűek elküldik mindet a devnullba, azaz elnyeletik a virtuális feketelyukkal, a cyberledérek pedig megtartják párhuzamosan a másikkal, esetleg egyszerre tízzel flörtölnek, virtuális háremet tartanak, hiszen kicsi az in flagranti valószínűsége, és a gépek sincsenek élesre töltve.

Ama bizonyos szürke zóna sötétítése céljából lehet hetekig nem válaszolni, és hagyni, hogy a másik száguldozzon ide-oda a végtelen, kaotikus és elrettentő labirintusban, kétségektől gyötörten keresve cyberkedvesét, bekopogtatva minden netkapcsolatához, mialatt a jobban idealizált fél (mert a szerelem antidemokratikus volta itt is érvényesül) a számára otthonosnak, lineárisnak és napfényesnek tetsző kis rendszerben egész mással foglalkozik.

-sisso-

www.prim-online.com/pokember

Az „igazi" Bródy János

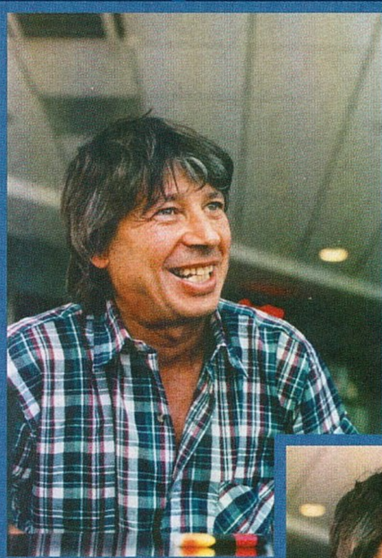

Amikor másfél évvel ezelőtt meghívtam *Bródy Jánost* a NetTv (**nettv.hu**) első kísérleti adásába – az Ifabóra – vendégnek, legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy nemsokára feltűnik ICQ-listámon, méghozzá elég rendszeresen. Nemzeti dalnokunk, vers- és rockoperaszerzőnk, ez az *idősödő* Tini ugyanis humán értelmiségihez illő megvetéssel és borzongással szemlélte a mindent elborító monitorokat. „Ez már nem az én világom" – mondta, és tett még néhány szomorkás megjegyzést gyermekei jövőjére nézve. Nos, ez a jövő a papát előbb utolérte: nemcsak hivatalos honlapja által (**brody. mediastorm.hu/**) vált részévé a virtuális nagyvilágnak, hanem amúgy perszonálisan is: úgy lóg a hálón, mint bármely, leghíresebb dalainál is jóval később született, bár nála még talán ettől sem *valódibb* tinédzser.

Tini behálózva

Természetesen, amikor az ICQ-s megbeszélést követően találkozunk egy igen menő, ám mégis teljesen üres („Ezért szeretek ide járni" – mondja Tini) *hegyvidéki* bevásárlóközpontban, mindjárt azzal kezdem, hogy szembesítem egykori kijelentéseivel. Nem jön zavarba (még jó, kicsi közönség vagyok én ahhoz!), kész a felelettel:

– Abban az időben a gépfelhasználást a gyerekeim által alkalmazott módszerekből ismertem, és azt láttam, hogy rengeteg olyan játékprogram van, ami odaköti őket, miközben nem igazán ad hasznos információt. Ezenfelül még azért vagyok a képernyő ellen, mert a gyerekek amúgy is nagyon sokat nézik a tévét, és minden ilyesmivel kapcsolatban attól tartok: a kreativitást, a fantáziát csökkenti. Viszont kiderült, hogy létezik olyan felhasználási módja a számítógépnek, amely nemhogy csökkentené a fantáziát meg az információszerzés lehetőségét, hanem növeli. És hát ez az internet...

Szóval Tini – szépen, jól magyarul megmondva – „be lett hálózva". Az internetmánia kezdeti stádiumában van egyelőre, amint ez következő mondataiból jól diagnosztizálható:

– Amikor elkezdtem az internetezést – és ez a mai napig így van –, megfigyeltem magamon, hogy szörfözés közben iszonyú ideges vagyok; mert valamit elkezdek keresni, és miközben keresem a hozzá vezető utat, annyi minden más érdekeset találok, hogy a végén már nem tudom, hol vagyok, hova jutottam, és mit is akartam megtalálni tulajdonképpen. Biztos vagyok benne, hogy a hálón található hihetetlen mennyiségű – és igazából rendszerezetlen – információ- és adattömegben való eligazodáshoz ki kell alakulni egy *biológiai* szoftvernek, azaz felhasználói magatartásnak, mert először az ember elbódul a korlátlannak tetsző lehetőségektől. Nem tudom, mások hogy vannak vele, de én most már törlöm ki azokat a programokat,

amelyeket első lelkesedésemben letöltöttem azzal a jelszóval, hogy ez mind meglehet nekem! Már legalább három- vagy négyféle erősítőm van, iszonyú mennyiségű hang- és képanyagom, amit otthon tárolok, de most már tudom, hogy teljesen fölöslegesen, hiszen bármikor újra elérhető.

Azt hiszem, Tini példája fényesen bizonyítja, hogy előbb-utóbb mindenki a „sztráda" bűvöletébe kerül, amennyiben megteszi a hozzá vezető első lépést. (A történelem egyik legfontosabb tanulsága, hogy az emberiség sosem háborúk által szabadult meg „ellenségeitől", hanem úgy, hogy megismerte őket... Hú, ez olyan jó mondat, hogy nem is tudom én találtam-e ki, vagy idéztem valakitől!) Persze ezt könnyű elkerülni, ha valaki folyamatosan fensőbbséges hárító mozdulatokat tesz, ám Tininél más a helyzet: nem ő ment a hegyhez, hanem a hegy ment hozzá:

– Ez az egész nálam úgy kezdődött, hogy egyik barátom, az egykori neoprimitíves – emlékeztek még erre a zenekarra? – *Jobbágy Gyula,* aki azóta internetszolgáltató lett, azt mondta nekem: csinálj már egy honlapot! Mondom: körülbelül mi az? Erre ő: ma már minden normális embernek van honlapja; mit csinálsz, ha elkezdenek érdeklődni utánad? Így aztán tavaly karácsonyra megleptem magam az ehhez szükséges felszereléssel, de azóta természetesen már a fiamnak is lehetővé kellett tennem az internetes hozzáférést, mert állandóan az én gépemnél ült.

Érdekes egyébként, hogy a Bródy családban nem a megszokott módon alakulnak a generációs különbségek, ugyanis ahogy a legkisebb Bródy a papája által jutott fel a világhálóra, úgy Tinit is jóval megelőzte az ő apukája, aki nem más, mint *Bródy András* matematikus-közgazdász, az én tiszteletreméltó korú és legbölcsebb e-mail partnerem (mellesleg az e lap hasábjain olvasható Finálév interjúsorozat első, januári alanya). Tini új útra terelésében Bródy professzornak közvetlen szerepe ugyan nem volt, de bizonyára hatott rá, egyrészt mint apai minta, másrészt mint mentor, a kezdő lépések megtételénél, hiszen ő adta Tininek az első számítógépet, saját *levetett* Atariját, szövegszerkesztésre.

Visszatérve a honlaphoz, egy pillanatra meglepődöm, hiszen ahhoz tulajdonképpen még csak számítógép sem kell, hogy az embernek saját, „hivatalos" honlapja legyen. Ezek szerint Tini maga készítette a honlapját?

– Nem, erről szó sincs De úgy gondoltam, ha már honlapom lesz, akkor azt nekem is látnom kell, és persze felügyelnem... Természetesen annyiban részt vettem a munkában, hogy alapanyagot meg ötleteket adtam, ám jórészt a Mediastorm munkatársainak érdeme a végeredmény. A legnagyobb tanulság számomra az volt, hogy láttam, milyen nehéz a *másik* oldalról eleget tenni a barangolók feltételezett kíváncsiságának, hogy azokat az adatokat, információkat, képeket tegyem fel a honlapomra, amiket tényleg keresnek, ráadásul olyan csoportosításban, rendszerben, hogy meg is találják. Most, hogy kész a honlapom, és láttam egy csomó másikat is, már nagyjából tudom, milyennek kellene lennie. Például épp most kértem, hogy csináljanak nekem egy olyan felületet, amin keresztül én magam, otthonról tudom feltölteni a híreket, mert a jelenlegi rendszerben mire felkerül valami, már rég érvényét vesztette.

Azt hiszem, kevés hírességgel van ilyen jó dolga a szolgáltatóknak, s ahogy látom Tini hozzáállását, előbb-utóbb a HTML-szerkesztésig is el fog jutni. Akkor aztán már csak egy lépés az internetes lemezpublikáció, s a világ első távmunkás énekes-szövegírója Bródy János lesz! Kérdem is tőle, mit szól az MP3-hoz.

– Éppen most, hogy láttam *Tolcsvay Laci* honlapját (**www.tvnet.hu/tolcsvay**), gondolkoztam el rajta, talán nekem is fel kellene tennem néhány dalt, annál is inkább, mert a legutóbbi két lemezem kiadói joga nálam van. Felhasználóként pedig végképp lelkes vagyok, ugyanis gyakran szoktam letölteni olyan dalokat, amelyek tetszenek nekem, de maga az előadó annyira nem jó, hogy az egész CD-t megvegyem.

– Már fizettél is MP3-ért?

– Nem, fizetni eddig még csak CD-ért fizettem. Ugyanis azoknak az előadóknak, akiket én szeretek, jelentős része Amerikában él, és ottani sztár; köztük vannak olyanok, akik nem világsztárok, tehát Európában nem nagyon ismerik őket, ezért nehéz megkapni a lemezeiket, s ha néha lehet is, csak nagyon drágán. Kiderült, hogy ezeket az interneten megrendelni az összes infrastrukturális költséggel együtt olcsóbb, mint a boltban megvenni; ráadásul közben nyugodtan ülök otthon, kiválasztom, belehallgatok, megnézem, hogy azok a számok vannak-e rajta, amiket szeretek. Végül, ha megrendelem, két vagy maximum három hét múlva a postás leteszi az ajtóm elé. Másik nagy élményeim a világhálón: a rádiók! Amerikai utazgatásaim során mindig nagyon szerettem hallgatni az ott hatalmas számban megtalálható különféle rádióadókat; nem csak minden kisvárosnak, de minden stílusnak megvan a maga csatornája – most ezeket is több-

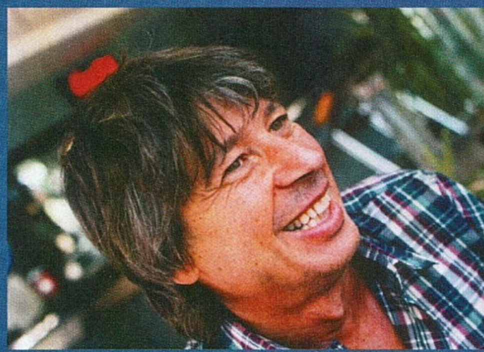
(folytatás a 22. oldalon)

(folytatás a 21. oldalról)

nyire megtalálom az interneten. Nálam a szörfözés úgy kezdődik, hogy amikor rákapcsolódom a hálóra, rögtön kiválasztok egy rádiót, és azt folyamatosan hallgatom. Ami még rettenetesen tetszik, hogy itt a program mindjárt kiírja, mi szól, sőt, ha rákattintasz, mindjárt el is mehetsz az előadó oldalára, vagy megnézheted, milyen dalai vannak még – szóval ez kifejezetten olyan zeneőrülteknek van kitalálva, mint amilyen én vagyok.

Kiderül, hogy Tini a zenekeresés, rádiózás, CD-rendelés és honlapüzemeltetés mellett rászokott az újságolvasásra is – persze az interneten. Mint mondja, korábban sem volt nagy újságvásárló, de most már egyáltalán nem vesz semmilyen lapot, hiszen amelyik ad magára, úgyis egész tartalmát felteszi a netre. Nem beszélve arról, hogy a képernyőn olvasni is könnyebb, hiszen a betűk tetszés szerint felnagyíthatók.

(fotó: Walkó Boglárka)

Nagy számban találhatók az internetezők között, akik magányuk enyhítését keresik a hálón: belőlük kerülnek ki a chat-, IRC-, ICQ-függők, akik a böngészőjüket szinte be sem indítják, számukra a kapcsolat a lényeg. Tini mindennek mondható, csak magányosnak nem, az ICQ-t is főleg azért használja, hogy külföldi barátaival tartsa a kapcsolatot. Mondtam neki, hogy talán jobban tennénk, ha kerülnénk a témát (ugyanis nem rejtőzik: Bródy János néven, Tini nickkel szerepel), mert el fogják árasztani az autorizációs kérelmek, de megnyugtat:

– Már az ICQ előtt is, amikor IRC-csatikon vagy valamilyen fórumban hozzászóltam egy-egy témához a magam nevében, mindig az jött vissza, hogy „na ne hülyéskedj már haver, mit játszod itt az agyad!" Mivel az interneten mindenki olyan személyiséget választ magának, amilyet akar, egyszerűen nem hiszik el nekem, hogy én *én* vagyok; sokszor még e-mailben sem. Ez olyannyira így van, hogy amikor kezdeti lelkesedésemben a saját, „hivatalos" honlapomon lévő vendégkönyv néhány bejegyzésére válaszoltam, ugyanígy kételkedtek. Nem hitték el, hogy tényleg én vagyok az, aki válaszol, és nem egy menedzser vagy titkárnő. Meg is történt egyszer, hogy valakivel belebonyolódtam egy vitába, aminek csak személyes találkozással lehetett véget vetni...

Na, erre már megmoccan bennem a lelkem mélyén szunnyadó szenzációéhes firkász, s ugranék a témára, de Tini csak keveset árul el. Sejtelmem, hogy a másik fél bizonyára leányzó volt, persze beigazolódik. De ezenfelül már csak annyit sikerül megtudnom a szép és nem utolsósorban ifjú hölgyek iránti vonzalmáról messze földön híres barátunktól: nem igazán hiszi, hogy az internet alkalmas lenne komoly szerelmi kapcsolatok kialakítására, és „a megabájtok nagy érzelmi csomagokat is képesek lennének szállítani". (Itt emlékeztetnék rá, hogy egy éve még az internetben sem hitt, de hát változnak az idők... S ha a képernyővel megbarátkozott, a netes lányokkal sem lesz nehezebb.)

Összegezve a tapasztalatokat, akárhogy is nézzük, Bródy János belezúgott az internetbe! Ez ellen nem is nagyon tiltakozik:

– Valóban igaz, és bármennyire furcsa még nekem is, de az internet mostanára életem részévé vált. Hangulata, a szabadság és nyitottság, ami a hálón uralkodik, kicsit emlékeztet a hatvanas évek felbuzdulására, amikor úgy érezted, az egész világ veled van, mindenki a barátod. Amitől mégis tartok egy kicsit, az a virtualitás. Akkoriban fontos volt, hogy vállaljuk önmagunkat, most pedig nem tudhatom, ki is rejtőzik valójában egy-egy név mögött. A jövő titka, hogyan sikerül majd összeegyeztetniük az embereknek virtuális világukat, az ott megteremtett *pszeudo*-személyiségüket a mindennapi valósággal.

Most, hogy egy kis filozófiát és mélylélektani merengést is sikerült becsempésznem a történetbe, befejezésként fel kellene tennem valami tipikus újságírói záró kérdést; mondjuk ilyesmit: „Mondd csak Tini, mikor születik meg az első, netes élményeidet feldolgozó dal?"

– *Koncz Zsuzsa* most megjelenő új lemezére már internetkorszakom kezdete után írtam a *Szóljon a dal* című nótát, de közvetlen hatás még nem fedezhető fel. Jövőre elkészül az új rockopera, abban talán már lesz egy rész, amelyben *István király* az internet révén értesül az ellene készülődő merényletről. Saját anyaggal legközelebb 2001-ben fogok jelentkezni, és ha ez így megy tovább, lehet, hogy már csak a neten...

Kegon

Legutóbbi számunkban a „pókembert" bemutató cikkünkből sajnálatosan kimaradt Láng Attila honlapjának címe. Ezúton pótoljuk: **w3.swi.hu/langattila**.

A NOTEBOOK LEGYEN VELED!
ELEGÁNS AKTATÁSKÁK, DIPLOMATA-TÁSKÁK, GÖRGŐS PILÓTA-TÁSKÁK, NOTEBOOK-TÁSKÁK, KÉZI ÚTITÁSKÁK, IRATTÁSKÁK SZÉLES VÁLASZTÉKA NAPPABŐRBŐL, BŐRHATÁSÚ ÉS ERŐS MŰSZÖVET ANYAGBÓL.
VISZONTELADÓKAT KERESÜNK!
MAGIC-HORSE

areco
SOLO
UNITED STATES LUGGAGE

Internet http://www.allegro.hu/reward
inter@ktív
nyelvi
kurzusok
angol
uses ViaVoice Technology
Euro PLUS+
REWARD

ALLEGRO

SZÁMÍTÓGÉP
RIASZTÓ
TELEFON
BELÉPTETŐ
FAX
INTERNET
E-MAIL

X-BYTE®
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.
A HÁLÓZATMESTER

TÜV
CERT
DIN EN ISO 9001
Zertifikat: 75.100.5915
TÜV Rheinland EUROQUA

Az űrmisszionárius és görbe csavarhúzója

Huszonkilenc éves és villamosmérnök. E-mail címe a Budapesti Műszaki Egyetemre enged következtetni, noha *Blaskó Sándor* Olaszországban él.

– Ez csak az ellenség megtévesztésére szolgál. Valaha BME-s voltam – diákként és doktorandusz hallgatóként is –, de megmaradt a cím, hiszen ez bárhonnan elérhető, és nekem kényelmesebb, mint más. Perugiában, az INFN-nél, az atomfizikai kutatóintézetnél dolgozgatok. Illetve robotolok :-). Mindenféle mérőműszert tervezek/építek/üzemeltetek. Az olasz cég kapcsolatban áll a BME Mikrohullámú Híradástechnika Tanszék Űrkutató Csoportjával, s olyan dolgot kellett elkészíteni, amit az olaszok közül senki nem tudott volna megalkotni, és a magyarok közül is csak kevesen. Három éve vagyok itt, de nem folyamatosan, mert a munka miatt sokat kell utaznom. Volt fél év USA, pár hónap Svájc és öt hét Tajvan is... A többi főleg Olaszország. Kezdetben csak kijárkáltam, ha kellett, de most már állandóan itt vagyok. Családom nincs. Sajnos ez az életforma nem tesz jót neki. Körülbelül egy éven keresztül aludni sem volt időm, nemhogy szórakozni, ismerkedni.

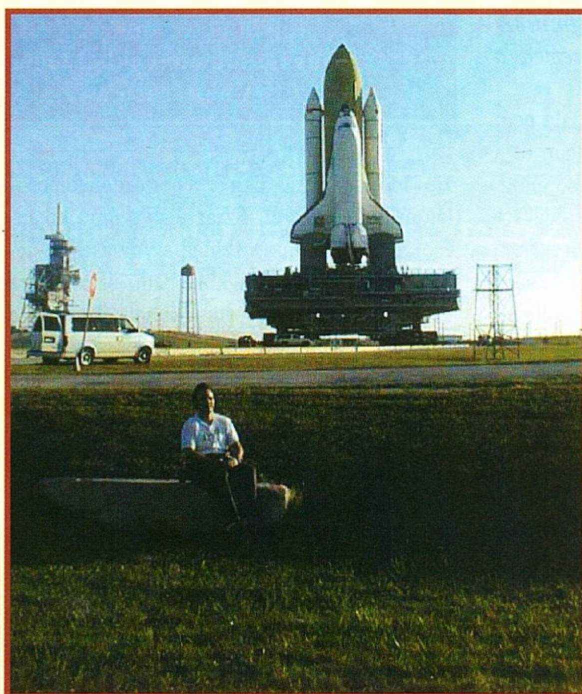
– Bár egy hazai munkahely kapcsán is felvetődhet, hogy könnyű volt-e beilleszkedni, ám külföldön, azt hiszem, ez még kézenfekvőbb kérdés.

– A válasz is kézenfekvő: nehéz! Nyomasztó az egyedüllét, bár a társaság jó. Elég vegyes, mert vannak itt román, török és kínai vendégmunkások is. Korábban még vegyesebb volt a banda: németek, franciák, spanyolok, oroszok, amerikaiak és még több kínai. Egy-egy tudományos program számomra missziót jelent az elejétől a végéig. Olaszul még mindig nem beszélek, csak makogok valamit. A kollégákkal angolul megy a társalgás. Közérzet és beilleszkedés szempontjából a fél év USA-beli munka volt a legjobb, de ott is főleg csak az oroszokkal és a jenkikkel tudtam összehaverkodni. Igazából semmiben nem tudtam könnyen alkalmazkodni a helyi viszonyokhoz. Nincsenek meg azok a kapcsolatok, amik otthon megvoltak: jó kollégák, akiktől tanulni lehet, bejáratott ipari kapcsolatok... Itt más módszerekkel folyik a munka. Persze ez az első igazi munkahelyem, ezért sok összehasonlítási alapom nincs. Ami az egyetemen volt, az bizonyára százszor jobb, mint akármilyen munkahely.

– Mi az a különleges tudás, amire Perugiában szükség volt?

– A tudás nem különleges, csak ritka. Különösen errefelé. A lényeg: villamosmérnökként elsősorban műholdak és egyéb űrbe kerülő szerkezetek részegységeivel foglalkozom. Itt, Olaszországban ezek konkrétan valamilyen atomfizikai kísérlethez kapcsolódnak, de már elkezdődött egy orvosi műszer és egy olyan szerkezet fejlesztése is, ami például a régészeknek segít kimutatni, mi van a föld alatt. A témán belül szinte a teljes munkamenetet magam végzem: a tervezést, a gyártást, a programozást és az üzemeltetést. Ezen a területen sokkal több mindenre kell figyelni, mint bármely más villamosmérnöki tevékenységnél. A technológia ára és a kísérletek megismételhetetlensége miatt a felelősség is nagyon nagy. Kollégáim azelőtt soha nem foglalkoztak ilyesmivel, így teljesen magamra maradtam. Úgy vélem, ilyen fiatalon, ilyen mélységben, ilyen gyorsan „lezavarni" egy űrmissziót nem kis dolog. 1996-ban szinte nulláról kezdtük az elektronika tervezését, és a szerkezet 1998 júniusában már repült. Ekkora projektet általában öt–nyolc év alatt szoktak végigvinni. Amit élveztem benne: mestereimet Budapesten hagytam, így rengeteg mindent itt tanultam meg. A szerkezet, amit ha nem is teljesen – a mennyiség miatt lehetetlen lett volna –, de a saját kezemmel raktam össze, repült, és jól működött. A tervezés/építés/tesztelés/programozás iszonyú nehéznek tűnt. Körülbelül egy évig nem volt szabad hétvégém, nem voltak ritkák a háromnapos „hacking-runok", a négyszeres adag kávék. Úgy jártam, mint Józsi az úthengerrel. Utána sokáig nem is tudtam ágyban rendesen aludni. Padlón, széken, asztalon, gépek zúgása mellett... Egy-egy szerszámot, műszert

(folytatás a 26. oldalon)

A kilövésre váró Discovery előtt, amely a részecskedetektort vitte az űrbe

(folytatás a 25. oldalról)

sokszor magamnak kellett elkészítenem, mert nem volt idő megvárni, hogy normális úton beszerezzük. A bedolgozó cégek munkájának minősége számomra teljesen ismeretlen volt, az utolsó pillanatokban kellett a rejtett technológiai és tervezési hibákat korrigálni. Sokszor kőkorszaki módszerekkel, mert a floridai mocsár közepén csak alligátor terem, nem pedig jól felszerelt elektronikai/mechanikai labor, amit a rendelkezésünkre bocsáthatnának. Aztán Houstonban aggódhattam, hogy kibírja-e a kilövést, meg nyomkodhattam a gombokat, meg ugorhattam, ha valaki félreértett egy mérési adatot. Ez benne a kaland. Én meg a játékos vagyok, aki minden tudását beveti, hogy elkészüljön a mű a körülmények szűkössége ellenére is. De a sikerélmény számomra – nem tudom, más hogy érezné – megérte.

– Most már csak arra lennék kíváncsi, hogy mit is kellett létrehozni, kilőni? Miről van szó tulajdonképpen?

– Az AMS-ről, az Alpha Magnetic Spectrometerről. Ez egy körülbelül négytonnás részecskedetektor, amely elsősorban arra készült, hogy az űrrepülőgép vagy az új űrállomás fedélzetén a kozmikus sugárzásból az antianyag-részecskéket kimutassa. Korábban ilyen méretű és érzékenységű műszer nem járt az űrben. A Discovery, hivatalos nevén az OV–103 (Orbiter Vehicle) vitte az űrbe. A kilövőálláson szerelik be a legtöbb rakományt. Az AMS-en kívül a Spacehabet vitte, meg egy nagy rakás utánpótlást a Mir űrállomásra. Ez a misszió volt az utolsó Shuttle–Mir randevú.

– Megnéztem a ***detritus.pg.infn.it:81/ photos/STS-91/USA/STS-91/*** *hálószemen a felvételeket, nagyon szépek...*

– A NASA-fotók valóban szépek, de nem pótolják azt az érzést, amikor hajnalban és a teljes sötétségben ott magaslik az ember előtt. Akkor két napig nem aludtam, hogy a saját fotóimat elkészíthessem. Érdekes módon nem ez volt az első űrbe szánt „ketyerém". Az első a Phase 3D műholdra készült, egy speciális rádióvevő, de mivel az egy hobbiműhold, kilövése évek óta húzódik. Ahhoz a feladathoz 1992-ben láttam hozzá, és igazából még el sem kezdődött. Ez a második meg szűk három év alatt be is fejeződött, bár csak az első fejezet, legalább két felvonás lesz még.

– Bevallom, az előbb azt a webcímet azért hoztam szóba, hogy az űrprojekttől esetleg az internet felé tereljem a beszélgetést...

– Internet? Ilyenkor a régi szép idők jutnak eszembe, amikor még nem is volt internet, de mi a barátaimmal hatalmasakat hackeltünk az akkor létező hálókon. Például a rádióamatőr csomagrádió-hálón, amely évekkel ezelőtt világméretű levelezőhálózatot jelentett, mielőtt még Magyarországon egyáltalán elterjedt volna az e-mail meg az internet fogalma. Körülbelül tizenöt-tizenhat éve foglalkozom gépekkel. A gép nekem főleg munkaeszköz, illetve gépeket tervezek/építek/programozok, de csak kiegészítésként a munkámhoz. Itt, a cégnél már majdnem olyan komoly háló van, mint otthon az egyetemeken. Nem ismerem a telefonos és az egyéb nagy közösségi rendszereket, de már olyan mértékű a függőségem, hogy nem is mennék olyan helyre dolgozni, ahol nincs meg a megszokott sebesség, amivel a BME-n „beetettek". Nemcsak kikapcsolódásként, de a munkámhoz is intenzíven használom a netet, a legtöbb infót onnan szerzem. Mondjuk a gopher már nem téma, és az IRC-ben nem vagyok nagymenő, de sokat levelezek, mert gyakorlatilag ez az egyetlen kapcsolatom magyarokkal. Ez az első számú kikapcsolódás számomra. Azután az olvasást is jelenti a net. Tévét már körülbelül öt éve nem nézek. Főleg a HIX-fórumokon szedem össze partnereimet, és volt már példa hosszabb levelezés utáni személyes találkozóra is ;-). Főleg a Guru és a Tudomány, néha pedig az Autó újságba írogatok – viszonylag ritkán. Inkább csendesen figyelek, és magánlevelekben segítek, mert amit írok, az általában túl hosszú vagy túl specifikus ahhoz, hogy érdemes legyen a listára küldeni. A HIX-újságokat nagyon régóta olvasgatom, emlékszem még a Móka és a Guru születésére, az Autóhoz még a szavazatomat is adtam. Valaha egy pár évig BBS-sysop voltam. Ott is sok levelezőpartnerem akadt, de amióta a világban csavargok, nem művelem már ezt a területet.

– Ez a csapongás jellemző a szörfözésre is?

– A weben célirányos vagyok. Nem szoktam kódorogni, főleg a munkámmal kapcsolatos adatbázisokat bújom, meg a Linuxhoz kapcsolódó oldalakat, mert a linuxosok között talán már régi motorosnak számítok: mintegy hat éve használom. Időnként, ha nagyon ráérek, mert nem tudok aludni, például az Index.hu fórumait böngészem. Néha eszembe jutnak még a weben elérhető napilapok, de azok nem vidítanak fel túlzottan. A levelezőpartnereim weblapjait szinte mindig megnézem, akkor is, ha a levelezésünk témájához nem kapcsolódik. Régi, személyes ismerősökkel inkább ICQ-n, és nettelefonon szoktam csevegni, velük csak nagy ritkán levelezem. Ők, ha nem is állandóan, de sokszor lógnak a neten, így spontán összejön egy kis traccsparti vagy egy-egy menet „társasjáték": kis lövöldözés vagy stratégia – a háló állapotától függően :-).

Egyik olasz kollégájával, Gianlucával a terni egyetem anyagtudományokkal foglalkozó szekciójának laborjában. A háttérben a vegyészek gyémántcsináló gépe

– És a saját kikötők?

– Közöttük néhány kövület is van. Az első weblapom: **teto.sch.bme.hu/~hg5crs/**. Ezt a szervert én indítottam útjára – mármint a **teto.sch.bme.hu**-t –, és persze azóta nem sokat változott. Weblapot írogatni amúgy nem sok kedvem van, inkább csak a fényképeket teszem fel, hogy az ismerősök lássák. Képaláírást sem szoktam készíteni, úgyis annak szólnak az oldalak, akik tudják, mi van a képen. Önéletrajz meg ilyesmi teljesen kizárva. És végül a fő-fő szerverem, Detritus őrmester. Itt gyakorlatilag csak a munkával kapcsolatos képek találhatók, ha valami új készül, akkor ide kerül. Semmi információ, csak kép meg egy-két link: **detritus.pg.infn.it:81/**. Szerepelek még a **www.amsat.org** webhelyen, jól eldugva, a Phase 3D környékén kell keresgélni

:-). A **www.pg.infn.it** – azon belül az AMS Collaboration, az AMS Brochure – sokat elárul arról, hogy mi mindent csinálok. Magamról azt gondolom, hogy külföldön valamely területen, nevezetesen a munkámban sikeres vagyok, míg más oldalról – lásd magánélet – kész katasztrófa az egész.

*– Megnéztem az **nmark.mht.bme.hu/hg5crs/JSC/Screenshots/shot2.jpg** hálószemet is, és rögtön felvetődött bennem a kérdés: ezek a képek valójában micsodák?*

– Példák a számítógépem képernyőjéről. Egyszerűen csak annyi, hogy így néz ki, illetve így nézett ki. A kollégák, akik Macintoshon, Windowson és fapados Unixon nevelkedtek, „padlót fogtak", amikor elmondtam, mi ez. Egy már akkor is elavultnak számító PC meg egy fanatikusok által bütykölt, szabadon terjesztett operációs rendszer. Ez Unix? – kérdezték. Igen. Egy olyan rendszer, amely teljesen nyitott, jól dokumentált, mindenki a saját igényeire formálhatja. Nem egy egyenruha, amit azért kell használni, mert nincs más. A jópofa képeket igazából csak a megdöbbentő hatás miatt tettem fel. Ha mindenkinek űrrepülőgép van a háttérben, akkor legyen nekem is, de ne szokványos módon. Így nálam ez karikatúra jellegű volt. Az ablakok meg nézzenek ki úgy, ahogy az évezred végén illene kinézniük. Számomra a lényeg e mögött van, de az nem ennyire látványos. A gép számomra szerszám. Olyan szerszám, mint az autószerelő görbe csavarhúzója, amitől nem akar megválni, mert olyan, amilyen, de úgy működik, ahogy már sok éve megszokta, és egy akármilyen drága, új szerszám sem tudja kiváltani. Kabalává válik. Az én gépeim is ilyenek. Hexet például vittem magammal, ahová csak tudtam. Pótolhatatlan. Kaptam ugyan gépet itt-ott, de azok közel sem voltak igaziak. Egy komputerrel hónapokat kell foglalkozni, mire tényleg jó szerszám lesz belőle. Svájcban és Tajvanon is volt gép, amin dolgozhattam volna. Persze egyiken sem végezhettem el annyi hardvermódosítást, mint Hexen. Az egyiken francia Windows volt, a másikon kínai. Így kellett használnom. Köszönöm szépen. És amint rá mertem tenni a saját programjaimat, máris volt valaki, akire az intézményben előforduló összes vírust rá lehetett kenni. Hex az én görbe csavarhúzóm, jön velem mindenhová, akármekkora nagy dög is. A háttérképek egyébként kedvenc íróm, *Terry Pratchett* könyveinek borítói. Szép rajzok, de a könyvek szerintem még jobbak. Ha netán valaki ismeri – magyarul kicsit nehézkes a dolog, mert otthon elég kevés könyve jelent meg eddig –, akkor esetleg feltűnhetnek a nevek: Hex, Detritus... A hálószemen látható operációs rendszer pedig Linux, X-window az Enlightenment DR13 windowmanagerrel, az eredeti theme pedig a Mythical Women2, általam minimálisan módosítva. A shot1.jpg képen – az űrrepülőgépesen – például a fedélzeti tápegységeimet felügyelő program látható, a többin viszont inkább csak valami szép grafikus „cucc" gyönyörködteti a szemet.

A szicíliai Cataniában található részecskegyorsító, ahol további sugárzástesztek készülnek. A sugárvédő betonfalának támaszkodva

– Hex és gazdája meddig marad Olaszországban?

– Ezt a missziót még végigjátszom. Körülbelül 2003-ig tart. Azután meglátjuk. Valójában nem szeretnék túl sokáig itt maradni. Turistaként szép Olaszország, de itt dolgozni... Csak azért csinálom, mert ez a szakterület a dilim. Ezután pedig – ilyen referenciákkal – talán bárhová mehetnék. Az USA mint környezet tetszik, ott nem érzem magam annyira kívülállónak. A CERN is, bár nem az atomfizikai része izgat, hanem a légkör, a nemzetközi társaság meg az a fajta kutató-fejlesztő munka, ami ott zajlik.

Csapó Ida
kikelet@lezlisoft.com

ZENE BONA
AZ ELSŐ MAGYAR INTERNET CD-BOLT

A jól informáltak klikkje

Hogy mi ez? Ez bizony a Prím-online, vagy ha úgy tetszik, a www.prim.hu – aki ide klikkel, az bizony jól informált lesz. Legalábbis ezt a szlogentippet adta nekünk *Rajkainé Szabó Gizella* még áprilisban, s bizony online szlogenpályázatunkra azóta sem érkezett olyan javaslat, amely jobban megnyerte volna tetszésünket.

Pedig erre – nem úgy, mint az ugyancsak százezer forintos díjjal megspékelt hírpályázatunkra – igazán kaptunk szép javaslatokat, még a határon túlról is, Erdélyből, Angliából, Ausztráliából. Nem győztük ízlelgetni a kis versikéket, tömör mondatokat, de az igazság az, hogy a verseny kiírásakor inkább csak példaként feldobott saját szlogent, miszerint a Prím-online az informatika információbázisa, egyik „bonmot" kedvéért sincs kedvünk kidobni, egyik sem jelzi, hogy itt adatbázis-szerkezetben sorakoznak az informatikai hírek és az egyéb tudnivalók az informatikáról... Tulajdonképpen a győztes sem szorítja majd ki ezt a szlogent, inkább alternatívaként sorakozik fel mellé, együtt és külön-külön is fogjuk használni mind a kettőt, vagyis „a jól informáltak klikkje" mögött ott áll „az informatika információbázisa".

A választás egyben lemondás is, egy győztes van, és nagyon-nagyon sok majdnem győztes... Hogy mikről mondunk le? Azért ezt is szívesen megosztjuk olvasóinkkal, mert nem egy szlogen olvastán kifejezetten kihúztuk magunkat... Ugyanis ha szlogennek nem is ideális, azért dicséretnek nem rossz mondjuk ez a sor: „a hálószemek gyöngye". Pozitív minősítést tartalmaznak ezek is: „Prím-online – a mindentudó webbarát"; „inform/ov/áció"; „a Prím-online mértékegysége: hírek/min"; „Prím – több mint páratlan"; „Prím-online – első a mindentudók között"; sőt: „minden, mi szemnek, szájnak ingere"!

Akadtak persze olyan javaslatok is, amelyek másoknál már szlogenként beváltak, így nem lett volna illendő például az „információtenger világítótornyát" vagy az „élVONALt" elfogadnunk, de az Intel se örült volna az „inside"-os sorozatnak: Data Inside, Informer Inside stb.

Ám legyünk konkrétak, nézzünk egy kis ízelítőt a javaslatokból, névvel, e-mail címmel! **Czigány Ákos** (**hirig@freemail.c3.hu**) javaslatainak egy részét kissé militánsnak éreztük: „a digitális hírszerző"; „infotech-támaszpont"... De van itt műszaki, matematikai, orvosi jellegű javaslat egyaránt, nála több tippet talán senki nem adott. Íme a java: „forró drót a drótagyba"; „drótagyak forródrótja" „infotech híreket eszik"; „friss és tartós informatika"; „informatika tálcán"; „tálcán nyújtott informatika"; „napi és rendszeres infotech"; „az informatika mindenkié"; „infotech-mélyfúró"; „szinkronizált infotech"; „infotech egyenesben"; „az időszerű infotech-infúzió"; „napi mappa infotech"; „infotech map & mappa"; „infotech a képernyő mögött"; „az informatív dosszié"; „informatív megfigyelő"; „a holnapi infotech-hírek"; „napi adag informatika"; „infotech napi adag"; „a Prím az informatikában is páratlan szám"; „Prím: az informatika kedvenc páratlan száma"; „minden Prím-szám páratlan".

Ez a prímszámokkal való játszadozás sokaknak eszébe jutott, kár, hogy mindez semmit sem árul el arról, hogy mögötte informatikai információtömeg áll... Félő, hogy nemcsak az informatika információbázisára lehetne egy ilyen pozitív jelzőt ráakasztani: páratlan!

Jól érezték rá a szlogen lényegére, akik versikéket írtak, főleg akik rövidet. **Aranyfüst** írta (név nem volt, csak e-mail cím (**aranyfust@kultur.mtv.hu**): „komplett top lett!". **Vidovics Zoltán** (**woodfood@deltav.hu**) írt rövid (szlogenszerű) rímet, és amolyan mottóféle versikét is: „frissített internett"; „keress itt, ne másutt"; „ne legyél link, van elég link"; „egyet mondok legott, itt keress, és ne ott". A versike: „Ha az agyad kápos, ne erőltesd, káros / Sokkal inkább klikkelj, s tele leszel cikkel!" **Lánczy Ferencnek** (**lanczyf@matav.hu**) is van versikéje: „Mi a Prím-online? A mai nap lexikonja. / Hogy miért, azt mindenki tudja." **Heizlerné Petö Gitta** (**gitta.4@uze.net**) költészete: „Ahol információ terem, a Kompu-terem!"

PRÍMonline www.prim.hu

Takács_Ferenc (takyinfo@mail. matav.hu) irodalmi ihletéssel fogalmazott, az „Infohalász és a tenger" szlogent szívesen ajánljuk fel a kubai elektronikus könyvtárnak.

Sokan vannak, akik ugyanazokat a szójátékokat fedezték fel a Prím szóban, mint amit a Prím-online rovatszerkezetében magunk is igyekeztünk alkalmazni, a szlogenekből visszaköszönt a proPRIMó, a PRIMőr. Szerencsére PRIMitívre senki sem asszociált, megmaradhattunk PRÍMásnak, illetve PRÍMának...

Az egyik „primőrös" **Bajusz János (bajusz@hif.hu)** volt, akinek azért akadnak más tippjei is. Íme néhány a természeti és irodalmi mélységeket is bejáró javaslatok közül: „Prím-online – hírforrás a tudásra szomjazóknak", „labirintus, melyben öröm elveszni", „a termékeny kútfő", „a megújulás varázsa", „a tudás bölcsője" (vagy: „a tudás labirintusa"); „velünk mindig képben van" (vagy: „hogy mindig képben légy"); „az információ mélységes (k)útja"; „infoprimőr, ez nem zöldség" („nem beszélünk zöldségeket"), „a tudás fája – paradicsomi állapotok", „az információ hatalom – légy az elsők közt!"

Markó Lívia (LIVIA_MARKO@eu. yr.com) szerint a Prím-online az informatikai szemfüles, de ha ez valakinek nem tetszik, akkor lehet „híranyagtöltő állomás" vagy „informatikai hírhalász".

Bajári Sándor (Sandor. Bajari@siemens.hu) a szakkifejezéseket kombinálta: „tIPegnek a hírek, NEWSnak az információk, Ön OnLINE".

Lengyel István (felix@swi.hu) szerint: Príma primőr – Prím-online, a globális.

Gál Tamás (tomcat3@elender.hu) egy „Fragile"-szerű feliratot javasol elhelyezni a site-unkra: „Vigyázat! Nagy gyakorisággal változó oldalak!"

A „viszi a prímet" szólást is alapul vették néhányan, például **Amigo Muerte (kristus@freemail.c3.hu)**: „a hálón visszük a Prímet".

Farkas Ádám (adamfarkas@raiffeisen.hu) több javaslata közül filozofikus mélységet éreztünk ezekben a finom képekben: „hírek hálószemmel" és „hírtenger – cseppenként".

Trencsér Sándor (artus@elender. hu) a *Sándor György-féle* szóösszerakással operál: „ismerítőháló égen-földön".

Jézsó Anikót az online szó „vonala" fogta meg, javaslatainak többsége épp ezért „vonalas": „egy vonallal behálózzuk a világot", „egy vonallal behálózunk mindent", „vonal a hírhullámban", „egy vonallal háló a világra", „egyvonalas háló", „élVonalban", „csomópont a vonalakon", „minden vonal ide vezet"...

Pásztor Sándor (spasztor@hu. oracle.com) egyenesen imába foglalta nevünket – „Prím-online: mindennapi internetünk..." –, **Koncz András** pedig úgy érzi, hogy a Prím-online az a „HÍRes e-kályha, amelyhez mindig vissza kell térni".

Hosszan sorolhatnánk még a holnappal és a honlappal játszadozó szlogeneket, vagy éppen azokat, amelyek a hírszolgáltatás PRÍMásának kiáltanak ki bennünket, ám helyhiány miatt már csak egyre utalnánk. **Terminátor** fedőnevű **(fibo@freemail.c3.hu)** olvasónk szó szerint ezt írta:

„A szlogenem így szólna: Mi is az a Prím-online? Nem tudom, nézd meg!"

Nos, kedves Terminátor, kitaláltad a hátsó gondolatunkat! Az egész szlogenversenyt azért rendeztük, hogy minél többen megnézzék oldalainkat, s fedezzék föl, hogy mi is az a Prím-online. Az elmúlt fél évben havonta 20-22 százalékkal emelkedett látogatottságunk, amiben nem feltétlenül csak a szlogenpályázatnak van szerepe, de talán ennek is: sokan ismerkedési céllal tértek be hozzánk, s akiknek az informatikai hírek, az informatikai lapok megtetszettek, akiknek a Számítástechnikai Áruház, a Karrier, az Online Árverés és az egyéb szolgáltatások szimpatikusak voltak, azok visszatérő vendéggé váltak. A Prím-online most, az idei Compfairre is egy sor új szolgáltatással gazdagodott (hogy csak egyet említsünk: a minden más freemail-szolgáltatásnál több jó tulajdonsággal rendelkező e-posta), vagyis érdemes a későbbiekben is „megnézni", hátha holnap már egész más a Prím-online, mint tegnap volt... Szlogenversenyünket most lezárjuk, de lehet, hogy a napról napra átalakuló Prím-online egy fél év múlva újra megérik egy szlogenversenyre...

Ha másért nem, lehet, hogy azért írjuk majd ki, hogy újra mindenki megnézze, mi minden van ott...

MONEY MONEY MONEY

Jön a WAP-telefon

Meglehetősen sokat és sokszor beszéltünk-cikkeztünk már az internetes befektetési szolgáltatások jelenéről, úgyhogy most ezek *jövőjéről* kérdeztük *Horváth Szabolcsot*, a Procent Befektetési Rt. üzletágvezetőjét.

– Mint a kommunikáció más terén, az internethasználatnál is egyre inkább előtérbe kerül a mobilitás. Gondoljunk csak bele, hogy akár 2 évvel ezelőtt is milyen hihetetlennek tűnt, hogy hétköznapi emberek az ingzsebükben hordják telefonjukat. Ma pedig ez már valóság. Úgy gondolom, hogy az internetnél ugyanez a természetesség 2-3 éven belül következhet el. A mai mobiltelefonokhoz hasonló terminálokkal – a telefonbeszélgetésen túl – írásos, képes, szöveges, de akár mozgóképes információkhoz juthatunk hozzá. Ezekhez az eszközökhöz fognak idomulni a különböző alkalmazások, így például a brókeri szolgáltatások.

– Milyen szolgáltatások valósultak meg, illetve valósulnak meg a közeljövőben?

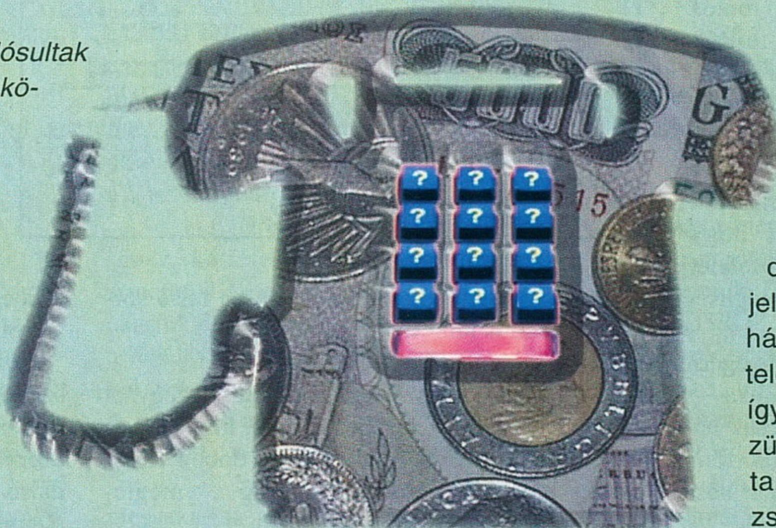
– Azt, hogy nem csak az álmok és a fantasztikum világában járunk, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy mind a két GSM-szolgáltató nyújt már az ügyfelek számára befektetési információkat, hiszen alkalom nyílik a Budapesti Értéktőzsdén forgalmazott részvények árfolyamainak lekérdezésére a mobiltelefonokon keresztül. Több külföldi brókercég teszi már lehetővé, hogy az ügyfél akár SMS-ben is megbízást adhasson tőzsdei tranzakciókra. Magyarországon erre azért nem került sor, mert az SMS-üzeneteket nem titkosítják, így ezek nem biztosítják az ügyfél adatainak tökéletes biztonságát. Ugyan az újabb SIM kártyák, amelyeket a mobiltelefonokba tehetünk, már képesek lennének viszonylag komoly titkosításra, de úgy gondolom, hogy a jövő nem az SMS-é, illetve az arra épülő szolgáltatásoké.

– Ha nem SMS, akkor mi?

– Tavaly alakult meg a WAP (Wireless Applicaton Protocol) fórum, amelyhez már több mint 100 nemzetközi cég csatlakozott. Ezek között találhatunk mobiltelefongyártókat, szoftveres és internetes cégeket. A cél egy olyan, egyszerűsített internet létrehozása, amely lehetővé teszi, hogy a mai technikai színvonalú – vagy azt csak egy kicsit meghaladó szintű – mobiltelefonok képesek legyenek azt feldolgozni. Vagyis hogy a telefon mikroböngészőként viselkedjen, amely a jelenlegi HTML alapú internetoldalakat kis átalakítással olvasni képes. Ezzel a készülékkel már nyugodtan adhatunk tőzsdei megbízásokat, lekérhetjük a legújabb gazdasági híreket stb. Azonban itt is nagy hangsúlyt kell fektetni a biztonságra, vagyis a kommunikáció titkosítására és az ügyfél egyértelmű azonosítására.

– Mikorra várható e szolgáltatás megjelenése Magyarországon?

– Bár azt mondhatjuk, a telekommunikáció fejlődése annyira gyors, hogy nem években, hanem hónapokban gondolkozhatunk, sajnos jelenleg még csak néhány WAP-ot ismerő telefon van a piacon, így még nem rendelkezünk megfelelő tapasztalatokkal. A másik, zsebbe vágó kérdés pedig a szolgáltatás ára, hiszen a jelenlegi percdíjak mellett igen csak borsos árú szolgáltatás lenne, ha valaki egész nap bekapcsolva tartaná telefonját, és folyamatosan használná is azt a tőzsdei árak nyomon követésére. De – s ezt itt igazán elmondhatjuk – az idő nekünk dolgozik.

www.procent.hu

A mi mIRCünk

Dialogs

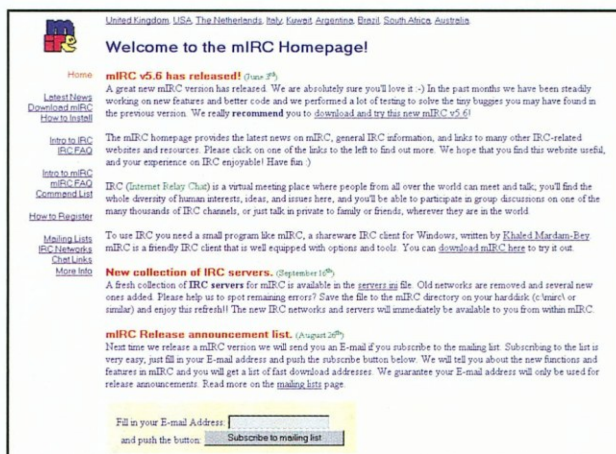
„Felhasználóbarát felület" – így hívja a Microsoft azt a tolókocsit, amibe a felhasználókat kötözi, hogy azok aztán egereket huzigáljanak, anélkül, hogy tudnák, mi miért történik. Egy mindenki által könnyen kezelhető program készítése – a cél maga nemes, csak a motiváció hiányzik belőle: ha valamit tanulás nélkül is meg lehet csinálni, nem sokan fognak tanulni hozzá. Mindezt fontos figyelembe vennünk a mIRC-scriptek írásakor is – minél kevesebbet kell értenie a felhasználónak az IRC-hez, annál szívesebben használja majd azt (főleg, ha a script tudása miatt elhitetheti önmagával, hogy profi). A klikkorientált felület készítéséhez nyújtanak segítséget a dialog boxok.

Ami a Delphiben pár egérmozdulat, az itt hosszadalmas munka – a párbeszédablakok készítése csak eleinte tűnhet izgalmasnak, mégis fontos része a scriptnek, hiszen ennek köszönheti a stílusát.

A dialog boxok készítése három fő lépésből áll: a felület megtervezése, ha szükség van rá, akkor adatokkal való feltöltése, majd az eseményfigyelés. A felületet a remote-ban a dialog parancs segítségével alakíthatjuk ki:

dialog <név> {<ENTER>

; a név az, amivel a dialogra később hivatkozni tudunk<ENTER>

United Kingdom, USA, The Netherlands, Italy, Kuwait, Argentina, Brazil, South Africa, Australia

Welcome to the mIRC Homepage!

Home

Latest News
Download mIRC
How to Install

Intro to IRC
IRC FAQ

Intro to mIRC
mIRC FAQ
Command List

How to Register

Mailing Lists
IRC Networks
Chat Links
More Info

mIRC v5.6 has released! (June 3rd)
A great new mIRC version has released. We are absolutely sure you'll love it :-) In the past months we have been steadily working on new features and better code and we performed a lot of testing to solve the tiny buggies you may have found in the previous version. We really **recommend** you to download and try this new mIRC v5.6!

The mIRC homepage provides the latest news on mIRC, general IRC information, and links to many other IRC-related websites and resources. Please click on one of the links to the left to find out more. We hope that you find this website useful, and your experience on IRC enjoyable! Have fun :)

IRC (Internet Relay Chat) is a virtual meeting place where people from all over the world can meet and talk; you'll find the whole diversity of human interests, ideas, and issues here, and you'll be able to participate in group discussions on one of the many thousands of IRC channels, or just talk in private to family or friends, wherever they are in the world.

To use IRC you need a small program like mIRC, a shareware IRC client for Windows, written by Khaled Mardam-Bey. mIRC is a friendly IRC client that is well equipped with options and tools. You can download mIRC here to try it out.

New collection of IRC servers. (September 16th)
A fresh collection of **IRC servers** for mIRC is available in the servers.ini file. Old networks are removed and several new ones added. Please help us to spot remaining errors? Save the file to the mIRC directory on your harddisk (c:\mirc\ or similar) and enjoy this refresh!! The new IRC networks and servers will immediately be available to you from within mIRC.

mIRC Release announcement list. (August 26th)
Next time we release a mIRC version we will send you an E-mail if you subscribe to the mailing list. Subscribing to the list is very easy, just fill in your E-mail address and push the subscribe button below. We will tell you about the new functions and features in mIRC and you will get a list of fast download addresses. We guarantee your E-mail address will only be used for release announcements. Read more on the mailing lists page.

Fill in your E-mail Address:
and push the button: Subscribe to mailing list

title „a dialog neve, amit a felső sorban is látni fogunk"<ENTER>

size x y w h<ENTER>

;a párbeszédablak mérete (a négyzet két sarkát kell megadnunk, ha x-nek és y-nak „1"-et írunk, akkor a doboz a képernyő közepén fog megjelenni)<ENTER>

}<ENTER>

A méret megadása után a következőket használhatjuk:

text „szöveg", id, x y w h, stílus (right, center) – szöveg megjelenítése. Az id – mint máshol is – az a szám, amivel a későbbiekben esetlegesen hivatkozhatunk rá (fontos, hogy minden objektumnak más id-vel kell rendelkeznie, különben az ablak meg sem jeleníthető).

edit „szöveg", id, x y w h, stílus (right, center, multi, pass, read, return, hsbar, vsbar, autohs, autovs) – egysoros beviteli mező.

button „szöveg", id, x y w h, stílus (default, ok, cancel) – nyomógomb, egy OK gombot mindenféleképpen szükséges feltennünk.

check „szöveg", id, x y w h, stílus (left, push, 3state) – kipipálható négyzet.

radio „szöveg", id, x y w h, stílus (left, push) – kipipálható köröcske, amely csapatokba foglalható a group segítségével.

box „szöveg", id, x y w h, stílus – szövegdoboz.

combo id, x y w h, stílus (sort, edit, drop) – hasonló az edithez, de itt egy oldalsó nyíl segítségével a már meglévő elemekből is választhat a felhasználó. A méret megadásakor fontos figyelni arra, hogy a lenyíló választómenünek is helyet kell hagynunk.

Navigare necesse est...

leírások, tippek, letöltés...

A combo menüjét, az edit szövegét, illetve a check és radio gombok alapbeállásait csak akkor tudjuk megadni, ha elõtte megismerkedünk az „on dialog” eseményfigyelõvel, melynek szintaxisa: on <felhasználói szint>:dialog:<a dialog neve>:<esemény>:<id>: {}, ahol az esemény lehet init (az ablak megjelenésekor fut le), edit (ha az edit vagy a combo adatát a felhasználó megváltoztatta), sclick (ha az adott id-jû objektumra klikkel a felhasználó – ezzel lehet figyelni pl. az OK gombot is), ill. dclick (hasonló az sclickhez, de ez dupla kattintáskor aktiválódik). Az adatok feltöltése többnyire a párbeszédablak használatához szükséges, ezért a dialog megjelenésekor van szükségünk rá, tehát az „on *:dialog:<dialog neve>:init:0:” eseményfigyelõ után kell elhelyeznünk a megfelelõ parancsokat (a 0 id az egész dialogot jelöli).

Az adatfeltöltéshez egyetlen parancs, a did áll szolgálatunkra. Ennek paraméterei:

-f – az adott id-re állítja a fókuszt

-t – alapbeállított gombra állítja az adott id-jû buttont

-e – engedélyezi annak használatát

-b – letiltja a használatát

-v – láthatóvá teszi

-h – elrejti

-c – kipipálja a checkboxot, a radiót, vagy kijelöli a combo egy sorát

-u – leszedi a pipát

-r – minden szöveget töröl, ami az adott id-jû objektumban van

-a – egy sort ad a text végéhez

-d – letörli az N. sort

-i – beszúr egy sort az N. helyre

-o – felülírja az N. sort egy szöveggel.

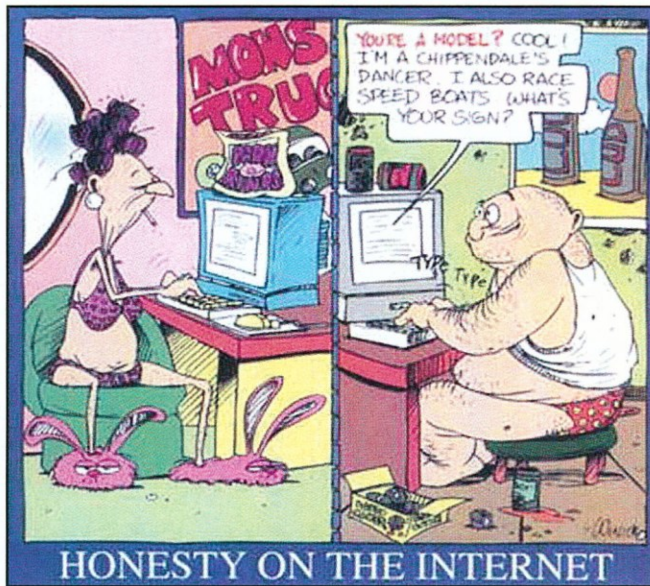
A párbeszédablak most már használható – ámbár igen egyoldalú a „párbeszéd”, hiszen semmiféle információt nem tudunk még szerezni arról, hogy miként ténykedett a felhasználó a panelünkön. Az információgyûjtésre több mód is van – az egyikrõl majd az ablak meghívásánál szólok, míg a másik a $did függvény, amelyet a $did(<név>,id,<N>).tulajdonság formában használhatunk. A tulajdonság helyén hét különbözõ dolog állhat:

.text – visszaadja az N. sort

.len – a sor, ill. az N. sor hosszát kapjuk meg

.lines – a sorok száma

.sel – az N. kiválasztott sor (ha N=0, akkor a kijelölt sorok számát kapjuk meg)

HONESTY ON THE INTERNET

.state – check, ill. radio állása: 0 – kikapcsolva, 1 – bekapcsolva

.next – a következõ objektum id-je (erre ugrana Tabbal)

.prev – az elõzõ objektum id-je.

A $did függvénynek nem minden esetben kell megadni a dialog nevét – ez csak akkor használandó, ha nem az „on dialog”-ból hívjuk azt meg. Fontos lehet még két másik függvény is: a $dname az aktuális dialog nevét adja vissza, a $devent pedig az eseményt.

A kész párbeszédablak megjelenítéséhez kétféle módot választhatunk. Amennyiben a $did parancs helyett ezt akarjuk információgyûjtésre használni, a %változó = $dialog(név, táblanév, -2)-vel tehetjük meg – ebben az esetben a %változó a tábla azon objektumainak állapotát veszi fel, amelyek mögé „result”-ot írunk a stílusokhoz. Ha csak meg akarjuk jelentetni az ablakot, hogy a késõbbiekben a $diddel olvashassuk ki az adatokat, akkor a /dialog -m <név> <táblanév> parancsot kell használnunk.

Nézzünk egy példát a fentiekre! Mindenkivel sokszor megesik, hogy almát szeretne árulni mIRC-en keresztül, és meg kell kérdeznie, hogy kér-e a vevõ áfás számlát, s biztos-e benne, hogy rendel :-). Íme egy szép megoldás erre a problémára:

alias alma /dialog -m alma alma <ENTER>

; csinálunk egy parancsot, amivel könnyen meghívható az ablakunk<ENTER>

dialog alma {<ENTER>

title „Biztos, hogy rendelsz?”<ENTER>

size -1 -1 130 60<ENTER>

; a kezdeti formaságok<ENTER>

check „áfás számla”, 1, 10 10 80 20<ENTER>

button „Ok”, 2, 20 30 40 20, ok<ENTER>

button „Mégsem”, 3, 70 30 50 20, cancel<ENTER>

; néhány elemet teszünk az ablakra<ENTER>

}<ENTER>

on *:dialog:alma:init:0: {<ENTER>

; ...ha valaki meghívja az ablakot...<ENTER>

did -c $dname 1<ENTER>

;...kipipálja azt, hogy „kell-e áfás számla”.<ENTER>

}<ENTER>

on *:dialog:alma:sclick:2: {<ENTER>

;...ha pedig a felhasználó az OK gombra klikkelt...<ENTER>

if ($did(1).state = 1) echo -a Kell áfás számla!<ENTER>

else echo -a Nem kell áfás számla.<ENTER>

; ...akkor megvizsgálja, hogy ki van-e jelölve az „áfás számla”, s e szerint válaszol nekünk<ENTER>

}<ENTER>

Miként a socket kezelésénél, a dialog boxoknál is fontos szem elõtt tartani, hogy a régebbi mIRC nem ismeri ezeket a parancsokat, érdemes tehát a mIRC indításakor (on start) ellenõrizni annak verziószámát a $version függvénnyel.

Video (Varga Gábor)
video@mail.matav.hu

BOCI és MACI

Néhány hónapja már biztatjuk olvasóinkat, hogy az új, mások figyelmére is méltó weblapokat – ha azokon szolgáltatásokat, árucikkeket kínálnak, azok céges kapcsolatra teremtenek lehetőséget – ne csupán a Prím-online Magyar Címtárába (**www.prim.hu/maci/**), hanem az úgynevezett Business Online Címtárba (www.prim.hu/boci/) is regisztrálják. Úgy véljük (és láthatóan vélik mások is, hiszen ott is nagy a regisztrációs kedv), ezzel is nő a valószínűsége, hogy eltalálnak oldalaikra, és valóban létrejönnek az online üzenetek.

Az Internet Kalauz eme oldalain rendszeresen közreadjuk a MACI elmúlt havi friss termését, s tesszük ezt azért, hogy az internettel lapunkon keresztül ismerkedő nagyközönség minden hónapban lásson több száz példát arra, hogy mi mindennel gyarapszik a magyar tartalom, mennyiféle témának, ötletnek lehet kirakatot építeni a weben. Ha valaki nem ötletszerzés (és elképedés) céljából böngészi sorainkat, hanem a weben akarja megkeresni a neki szóló tartalmat, akkor nem annyira az újságot, hanem magát a Prím-online site-ot ajánljuk, hiszen ott a teljes MACI-ból lehet – akár keresőprogrammal is – válogatni.

Még igazabb ez a megállapítás a céges címtárra (BOCI), hiszen ebben az adatbázisban nemcsak a vállalkozás nevét és URL-címét őrizzük, hanem egyéb adatokat is, amelyek hasznosak lehetnek a kapcsolatfelvételre (postai cím, kontaktszemély, e-mail cím, a tevékenység jellemzése). Éppen ezért nem adtuk közre eddig a BoCi-válogatást, és nem is ígérjük meg, hogy mostantól minden hónapban meg fogjuk tenni, ám úgy gondoltuk, az eddig összegyűlt mennyiség igazán példaértékű, érdemes lehet olvasóink figyelmére. Úgyhogy az alábbi címlista első fele tartalmazza azokat a BOCI-bejegyzéseket, amelyek szeptember 20-áig bekerültek címtárunkba, és saját weboldalt is tartalmaznak, utána pedig következik az a MACI-adag, amelyet augusztus 20. és szeptember 20. között regisztráltak a Magyar Címtárba. (Ha valaki hiányolja magát, a jelzett weboldalakon megtalálja az online regisztrációs lapot, ne habozzon, gyorsan jelezze, hogy neki is van üzleti vagy nem üzleti jellegű internetkikötője.

BOCI, avagy Business Online Címtár

(Néhány száz internetkikötő, amelyet az online üzlet reményében hoztak létre.)

2B Mobil Electronics autohifi.info.hu
A4 nyomtatvány és irodaszer üzlet
www.centralnet.hu/shop/A4
AC-Design Reklám Kft. www.acd.hu
A-CÉL Kft. www.acel.kozep.hu
Ádám étterem és söröző
www.extra.hu/adametterem/index.html
Adamo-ker Bt. digitel2002.hu/adamo
Agapé Kft. www.agape.hu
Ági Szalon www.kozep.hu/agiszalon
Agroker Kft., Kecskemét www.agroker.hu
Ágyik Attila www.extra.hu/satmaster
Akció Bolt Bt. www.extra.hu/akciobol
Aknay G. Miklós www.c3.hu/~aknay
Aktív Hotels International
www.hotels.hu/aktiv_hotels
Aktív Tourist – Hungary, Szeged
aktivtourist.hu
Alarm Electronic Service Kft.
alarm.inext.hu
Alarmix Hungary www.alarmix.net
Alfabeta Kereskedelmi Kft.
www.dunanet.hu/alfabeta

Alpin-Salewa Kft. www.extra.hu/alpinsal
Amice kreativitás www.kepeshirdeto.com/
Andtib Kft. donpepe.hu
Anga-Kis Balázs dr.
www.geocities.com/HotSprings/oasis/2674
Animare Software www.animare.hu
ANN Kereskedelmi és Pénzügyi Tanácsadó Bt. www.extra.hu/annbt
Anomex Profitető Bt.
www.kozep.com/profiteto
Antal Béla www.extra.hu/penzugyek
Ariex Foreigh Trade & Service Co.
public.battanet.hu/ariex
Árpi Taxi www.angelfire.com/ma/balaton
ATI Computer Kft.
www.matav.hu/uzlet/aticomp
Audaxtrade Export-Import Kft.
www.audaxtrade.matav.hu
Autó-Filter Kft. www.kozep.hu/auto-filter
Autósiskola Sztráda Kft.
www.inext.hu/sztrada
Autótuning és japán motorkerékpár bontó, Majosháza www.hirdet.net/spoilertibi
Aximit Hungaria Ipari és Kereskedelmi Kft.
www.elender.hu/~aximit
Balance Bt. web.interware.hu/balance
Balance Bt. www.nexus.hu/balance
Bánáti Péter www.pserve.hu/~bplingua
Barford barford.ini.hu
Barkács Bazár www.extra.hu/raklaci/
Bar-Ker Trade Kft. www.kozep.hu/bar-ker
Barrisol -Hungária Kft.
www.extra.hu/barrisol
Bartyik János www.nexus.hu/bartyik
Becker-Pannónia Kft.
www.c3.hu/~enviserv/beckerp.htm
Be-Ny Bt. www.elender.hu/~benybt
Big Fish Bt. www.bigfish.hu
Bioda www.extra.hu/ioda
Bíró és Társa Bt. www.extra.hu/rolandbiro
Blackimpex Kft.
www.extra.hu/vargas_lampak
Blum Szoftver Mérnökség Bt.
www.blumsoft.com
BOOZ Fuvarozási Kft.
www.kozep.com/booz
Born to be Wild Magazin motorosoknak
wild.abblende.hu
Borotel Kft. www.borotel.hu
Borvirág Kulturális Szolgáltató Bt.
www.borvirag.hu
Brähler Konferenciatechnika Kft.
www.elender.hu/~jose_4s/braindex.htm
Braun és Társai Bt.
www.kozep.hu/braun-optika
Braun Imre www.elender.hu/~mayerk
Buchmann M.O.M. Rt. www.buchmann.hu
BudaNet Informatikai Kft. www.budnet.hu
Budavári és Fia Vállalkozás
www.kozep.hu/budavari
Buda-Villa Pansio Bt.
datanet.hu/buda-villa
Calor 2000 Kft. calor2000.hu
CardComp Bt. www.extra.hu/cardcomp
Cerbona Rt. www.alba.hu/cerbona/
Chaba Online
members.xoom.com/zcalc/index.htm
Charon Kishajózási Bt.
www.paks.info.hu/charon
Chelonia2001 Bt.
members.theglobe.com/chelonia2001
Chesnov Online Gépzenei Magazin
chesnov.pardey.org
Christor Irodatechnika www.faxszerviz.com
Cleanszolg 95 Bt. www.cleanszolg95.hu
Clemens Concerts Kft. www.clemens.hu
CoDesCo Hungaria Kft. www.codesco.hu
COIN Ipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
www.extra.hu/loganna
ColorComp Bt. www.colorcomp.net
CompuDrug Standard Kft. www.cds.hu
CompuNet 2001 Kft. www.compunet.hu
Connect Center www.connect.hu
Control-Shift Kft. www.controlshift.hu
Cory-Net Kft. www.tolna.net/
CRE-Art Studio www.creart.hu
Creatiweb Kft. www.crweb.hu
Cromotron Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.
www.extra.hu/Cromotron
Czárt Gábor www.elender.hu/czart
Czegle Kft. czegle.szabolcs.net
Czinege István ityuart.hypolit.net
Csaszognál Kft. csaszignal.netchicken.hu/
Cseke Rt. www.csekert.hu
Csepp Finomvegyszer Bt. www.csepp.hu
Csizmadia József
www.elender.hu/~esernyos
Csővázas Bútorok Galériája
www.kozep.com/csovaz
D.T. Server Audio Kft. www.datateam.hu
Daihatsu Auto-Don Kft.
www.elender.hu/~daihatsu

Dc Műszaki Fejlesztő Kft. www.kozep.hu/dc
Dedyke www.extra.hu/reklamportal/
Defoker Kft. extra.hu/defoker
Delfin Computer Informatikai Rt. www.delfin.hu
Dévai István www.kozep.hu/devai
Dévgép Kft. www.kozep.com/devgep
DigiMax Kft. www.digimax.hu
Digit Számítástechnika www.digit.hu
Dóka György interware.hu/web/dokagyu
Dr. Princz János háziorvos www.nexus.hu/princz/praxis
Dr. Telkes Kft. www.telkes.hu
Dr. Csapody Miklós www.elender.hu/csapody
Dr. Hanyecz és Társa Kkt. www.extra.hu/hvince
Dr. Török György www.elender.hu/~toroking
Dream Design Bt. www.dream.hu
Drenco Sport drenco.cjb.net
ECM ECO Monitoring Kft. www.ecm.co.hu
E-klub www.e-klub.hu
EKS-Service Kft. www.eks.service.hu
Elender Informatikai Rt. www.elender.hu
ELSZSZ Kft. www.elszsz.hu
En2 Kft. www.nyomda.com
Enermix Rt. www.elender.hu/~enermix
EniPort Hungary Ltd. www.eniport.hu
Enviplus Mérnöki Iroda Kft. www://enviplus.hu
Erba 96 Kft. www.erba.hu
Eszt Kft. free.netlap.hu/eszt/
Eternity Bt. www.netuzlet.com/
Euro-Borsod Trade Kft. www.ebt.hu
Euro-Info Bt. www.euro-info.hu
EuroLand-Plusz Kft. www.westel.hu/~euroland
Ezocenter www.extra.hu/ezocenter
Falusi Turizmus Centrum – Kozárd westel.hu/~ftur/
Fehérkakas Kft. www.inext.hu/~kakas
Felber Ferenc kiskapu.hu/informacio
Felkínálom Marketing Menedzser Center datanet.hu/fmmc
Feral Informatika www.feral.hu
Ferroquint Bt. www.kozep.hu/ferroquint
Fi-Labor business.matav.hu/uzlet/cdmaster/
Finn Faház Kft. www.kozep.hu/finn-szauna
Fit Forma Stúdió www.kozep.hu/fitforma
FiveStars www.extra.hu/fivestars
Fix Pont Kft. www.fixpont.hu
Flamex Kft. www.flamex.hu
Florida Hamburger www.kozep.hu/florida-hamburger
Folio CD Posta Katalógusáruház www.folio.hu
Food Consult Kft. marketingkommunikációs ügynökség webbusiness.webtime.net/foodconsult/
Forcon Tools Szerszámipari Kft. www.forcon.hu
ForestCom Internet Shop www.extra.hu/forestcom/
Forsz Kft. www.kozep.com/forsz
FranXervE Szolgáltató Kft. www.franxerve.swi.hu
Fundus www.fundus-immo.kozep.hu
Gabi Fodrászat www.extra.hu/szabogabi
Galaktika Net Shop Kft. www.galaktika.hu
Galéria-Altamira Művészeti és Kommunikációs Kft. www.altamira.hu
Galgaterv Bt. www.digitel2002.hu/galgatrv
Gara József www.elender.hu/~garajo

Gedi Bt. gyula.hungary.net/varlak/varlak.htm
General Parcel Hungary Kft. www.generalparcel.hu
Geosaurus Kft. www.extra.hu/geoskft
Gerencsér József www.kozep.com/security
GJW Politikai és Kommunikációs Tanácsadó Kft. www.gjw.hu
Go Press Bt. www.gopress.hu
Goldinfo Informatikai Vállalkozás goldinfo.hu
GraFoRek Kft. w3.datanet.hu/~reklamma
Graphisoft R&D Rt. www.graphisoft.com
Gregersen pelenka-nagykereskedés www.tar.hu/gregersen/index.html
Gricz Faipari Üzem www.gricz.co.hu
Gyenis Számítás- és Irodatechnika www.elender.hu/~gyenis/
Gyopár Vállalkozás www.angelfire.com/biz/gyopar
HABASIT Hungária Kft. www.habasit.hu/
Hakito Kft., Tavirózsa panzió www.tavirozsa.kozep.hu
Harsán Péter www.extra.hu/harsan
HBSZ-Profix Kft. www.hbsz.hu
Héra Holding Európa Kft. www.heraholding.hu
Hesmon-Cnc Bt. w3.datanet.hu/ hesmon
Hill International www.hill.hu
Hinterland Mérnöki Iroda Kft. www.hinterland.hu
HLN Computer Kft. www.hbsz.hu/hln/
Holux Világítástechnika Kft. www.holux.hu/
Hoppenstedt Bonnier Kft. www.hoppbonn.hu
Hornos Kft. www.dunaweb.hu/hornos
Horváth Csaba members.xoom.com/zcalc/index.htm
Hotel Volán www.elender.hu/~vhotel
HT-Eurep Kft. www.elender.hu/~hteurep
Hugin és Munin Bt. virtant.hypermart.net
Hungaroring Sport Rt. www.hungaroring.hu
Hungarotank Kft. www.datanet.hu/hungarotank
I.P.S. Kft. www.kozep.com/ips
Ice Cube Jéggyártó Társaság www.icecube.hu/
Ifonet Bt. www.oroshaza.com/infonet
INA Gördülőcsapágy Kft. www.ina.de
INFoCUS Tanácsadó és Szolgáltató Bt. www.extra.hu/infocus
InfoGraph www.infograph.hu/
Infohajó Bt. www.infohajo.hu
Info-Szolg Immobilien www.extra.hu/immobilien
Infoware Rt. www.infoware.hu
Ingatlan Forrás www.IngatlanForras.com
International Language School www.nyelviskola.hu/nyelv.htm
InterNetKer Kft. www.internetker.hu
IntraNet Bt. www.intranet.hu
Intro 98 Bt. intro98.hypolit.net
Jakabos Optika www.kozep.com/jakabos
Jancsó Miklós Bulifon www.kozep.hu/bulifon
Kalmár Kft. www.kozep.com/kalmar
Kanizsa-Tégla Kkt. free//netlap.hu/kanizsategla
Kapos Autó Kft. www.kozep.com/kapos_auto
Kassák Könyvkiadó www.digitel2002.hu/kassakkiado
Keemm Cipőipari Kft. www.kozep.com/keemm
Kéktő Kft. www.matav.hu/uzlet/kektokft

Keletfa Kft. www.keletfa.hu
Kenguru Tehertaxi Egyesület www.netchicken.hu/kenguru11/
Képes Hirdető www.kepeshirdeto.com/
Keresztút Kiadó www.keresztut.org
Két Pötty Grafikai Szolgáltató Bt. www.ketpotty.hu
Kétté+1 Kft. www.nexus.hu/kette
KHS-Agro-Mobil Kft. www.kozep.hu/agromobil
KINEt Kft. www.kinet.hu
KIOSZK-Network Hungary Kft. www.kioszk-network.hu
Király Tibor www.extra.hu/tiboronline
Kis János www.virnet.org
Kis Zoltán www.elender.hu/~jose_4s
Kiss és Társa Kft. w3.datenet.hu/~ktkft
Klíma Áruház Kft. www.klimaaruhaz.hu
Klotildligeti Drámaiskola www.c3.hu/~dramaped
Kollányi Foto Video Bt. www.nexus.hu/kfs/index.html
Kólya Építési Kft. www.kozep.hu/kolya
Komart 2001 Bt. www.komart.hu
Korona Rendezvénytechnika Kft. www.korona.hu
Kőszeginé Csapó Emese www.tozso.hu/emese
Kovács Gábor extra.hu/cd-r
Kovács Imre angelfire.com/de/imrekovacs/index.html
Középpont Stúdió www.kozep.com
Középülettervező Rt. www.kozti.hu
Kreat Kft. www.kozep.hu/kreat
Kreativitás Bt. www.kreativitas.hu
Krio Spermabank Rt. www.krio.hu
Krone-m GBR www.nexus.hu/krone/Presentation
Kronos Számítástechnika www.kronos.hu
Kuthy Zoltán www.extra.hu/Kuthy
Kvalix Automatika Kft. www.kvalix.hu
Kvantum Kft. www.kvantum.hu/
LanceL EnterPrise www.lancel.net
LAP Stúdió Számítástechnika www.lapstudio.hu
Lemonet Kft. www.lemonet.hu
Letenai Mária www.numero7.com
LezliSoft Computer Graphics www.lezlisoft.com/hungary/
LinAir Magyar Regionális Légitársaság www.linair.hu
Logistic Info Service Egyéni Cég bajaobs.hu/logistic.htm
Long-Jiang Kínai Étterem www.kozep.hu/long-jiang
M1 Tv Mátészalka www.m1tv.net
Magiszter Biztosítási Bróker Kft. www.magiszter.hu
Magyar Géza www.compunet.hu/magyar
Magyar Technológia Innovációs Alap www.hitf.hu
Malindovszky László angelfire.com/ma/malindovszky/index.html
Már-Ton Produkció www.arrabonet.gyor.hu/~mprod
Mátyás-Gépműhely www.extra.hu/gepmuhely/
MC-Therm Épületgépészeti Kft. www.westel.hu/~mctherm
Mecsekplast Bt. www.mecsekplast.kozep.hu
Média Computer www.extra.hu/mediacomp/main.htm
Memoria CopyCare Hungary Kft. www.extra.hu/mcch
Micro-Lib Számítástechnikai Bt. www.microlib.hu

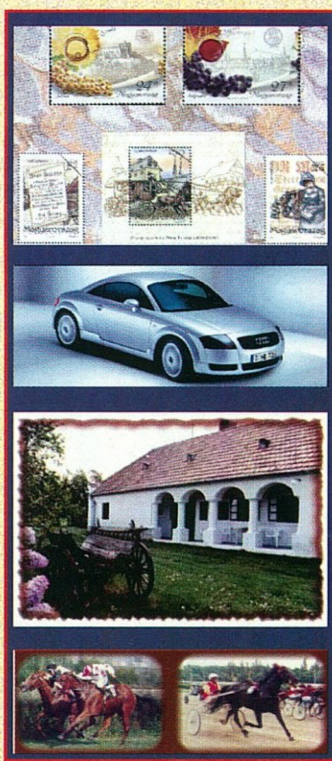
Mihálka antikvitás antique.elender.hu
Milcsi Security www.kozep.com/milcsi
Minőség Vasipari Gmk. webbusiness.webtime.net/vasipar/
Mitsubishi Péter és Fia Kft. www.kozep.hu/mitsubishi-peter-es-fia
Mobil-Mix 96 Bt. www.myservice.com/bikfalvi
Modul Állvány- és Építőipari Gépkölcsönző Kft. webbusiness.webtime.net/modul/
Molker Kereskedelmi és Szolg. Bt. www.extra.hu/molker
Momo 96 Bt. www.extra.hu/momo96bt
Mona Lisa Esküvői Ruhaszalon www.kozep.hu/monalisa
Monitor Média Kft. www.irisz.hu/~monitormedia
Monitoring System Technology Kft. www.most.hu
Monti Divat www.extra.hu/montidivat
MR Építésziroda www.extra.hu/epitesz
Mr. Hardware Computer Bt. www.mrhardware.hu
Multi-fragment Kft. www.kincs.hu/hun/links/TheLink.exe?fLID=23591
Multiprint Filmnyomó és Reklámpóló Gmk. www.extra.hu/multiprint
Műszertechnika Oktatás Kft. www.mtoktatas.com
MXPC Kft. www.mxpc.hu
Naptár Bt. www.elender.hu/~naptar
Nationale-Nederlanden Magyarországi Biztosító Rt. www.nn.hu
Nefelejcs.com www.nefelejcs.com
Nemes-Bau Bt. www.elender.hu/~nemesbau
NetCity Kft. www.netcity.hu
NETcontact Stúdió www.netcontact.hu
NetPiac Kft. www.netpiac.hu
Net-Store Computers Bt. www.extra.hu/nestor
New-Network Kft. www.newnetwork.hu
Nexon Kft. www.nexon.hu
Novaglass Kft. www.theoffice.net/novaglass
Nyírpont Kft. www.swi.hu/nyirpont
Nyomtat Nyomdai, Informatikai Bt. www.nyomtat.hu
Oditech Studio www.oditech.hu
Orell Termelő és Kereskedelmi Kft. www.extra.hu/orell
Orfanik Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft. www.matav.hu/uzlet/orfanik
Orient-Vill Bt. www.kozep.hu/orient-vill
Osztinátó Bt. www.galaktika.hu
P&P 2000 Bt. www.extra.hu/pp2000bt
Padron Hill Kft. www.padronhill.hu
PaksNet www.paks.info.hu/
Pálya Bt. www.palya.hu
Panoráma Ablakgyártó és Forgalmazó Kft. www.iridium.hu/panorama
PanTel Távközlési és Kommunikációs Rt. www.pantel.hu
Pectore Bt. www.extra.hu/pectore
Pécsi Üveg Vállalkozás www.kozep.com/pecsiuveg
Pelso Kft. www.kozep.hu/pelso
Penészirtás ipari méretben netchicken.hu/peneszirtas/index.htm
Perfect Team Bt. www.wesselenyi.com
Perfekt-Power Kft. www.perfektpower.hu
Peter's Textil Kft. www.extra.hu/peterstextil
Phantasy Computer Bt. www.phantasy.kibernet.hu
Philips Magyarország Kft. www.philips.hu
PIHOme Stúdió & Pichler Attila www.westel.hu/~pichler

PMI-Palásty Mérnöki Iroda
www.extra.hu/palasty
Poláris 21 Geodéziai Szolgáltató Bt.
www.extra.hu/polaris21/
Pone Bt. extra.hu/PHONE_BT
Portocom Számítástechnikai Rt.
www.portocom.hu
Prím Információtechnológiai Kft.
www.prim.hu
Profi-Szig Kft. www.profi-szig.hu
Progression Informatikai Kft.
www.progression.hu
Protec – Röntgenfilm-előhívó
www.elender.hu/protec
Püspök és Társa Nyomda
www.kozep.com/puspok
Pyro-Technic Kft. www.pyro-technic.hu
Qualy-Co Bt. www.mexus.hu/qualy-co
Quasar 2000 Kft. www.agfa-q.hu
R&T Klímatechnika Kft.
www.kozep.hu/rt-klimaszerviz
Radó és Társa Kft. rado.kozep.com
Recognita Rt. www.recognita.hu
Reflex Kft. digitel2002.hu/adamo
Régió Ráció Bt.
www.kozep.hu/regio-racio
Rein Messebau Kft.
www.alba.hu/reinmessebau
Remek! Online www.remek.net
Rent a Car – Autókölcsönző Keszthely
extra.hu/keszthelycar
RF-99 Kft. www.elender.hu/~rf-9901
Rhea Sport Bt. www.rheasport.hu
R-nő Music www.music.hu/r-no
Royal Med. Kft. www.elender.hu/~rodent
Rubel és Társa Bt. www.kozep.hu/rubel
S Impex Kft. digitel2002.hu/sulczgab
Salgótarjáni Acélárugyár Rt. www.sac.hu
Sandwich-Man Reklámiroda
www.extra.hu/smri
Sárkány Informatikai Rt. www.sarkany.hu
Schöb Falépcső Kft. w3.schob.datanet.hu
Schwarczwalter Ferenc
www.kozep.com/schwarczwalter
SDS Autó, Autójavító és Kereskedelmi Bt.
w3.datanet.hu/~sdsauto
Sedan Bt. www.kozep.hu/sedan
Shift Informatika elender.hu/~virware
Silber Fuchs Bt. www.nexus.hu/sfuchs
Sil-West R Kennel www.extra.hu/sil-westr
Simotics Gépszerszámkészítő Kft.
www.kozep.com/simotics
Smd Studio Kft. www.smdstudio.matav.hu
Somogy Acél Centrum Kft.
www.kozep.com/sacel
Speed Copy Service Bt.
www.extra.hu/scsbt
Spiders Alpintechnika
www.extra.hu/spiders/
Strucc Könyvkiadó és Szolgáltató Kft.
www.strucc.hu
Studio Nagy
www.digitel2002.hu/studionagy
Sunny Diner étterem www.kozep.hu/sunny
Suzuki Szentgyörgyi
www.tiszanet.hu/suzuki
Synex Informatika Kft. www.extra.hu/synex
Szalai Richárd www.kozep.com/gipsz
Szálláshely datanet.hu/ftur/c01.html/
Szárszó étterem és panzió
www.kozep.hu/szarszo-etterem
Széchenyi Közgazd. és Jogi Könyvesbolt
www.kozep.com/szikonyvesbolt
Szent Kristóf Motoros Paradicsom Bt.
www.bikercamp.hu
Szent Orbán borozó és panzió
www.extra.hu/orban
Szilvia és Fia Könyvelő Kft.
www.kozep.hu/szilvia-konyvelo
SzívNet Társkereső Szolgálat www.sziv.net
Szobics-Szobics Üveges Kft.
www.kozep.hu/szobics
SzoftVeres Bt. www.szoftveres.hu
Szolnet Kft. www.szolnet.hu
T&T Sex Industry w3.swi.hu/tsiweb
Takács Ernő www.extra.hu/takifu75/
Támis Norbert www.kozep.hu/tamis
Tea-Tár Bt. www.kozep.com/teatar
Technocar Trade Bt.
www.kozep.hu/technocar-trade
Teler Trade Kft. www.teler.hu
Tellér Kft. www.extra.hu/teller/
Tel-Yes Bt. www.extra.hu/tel-yes
Terra Szoftverfejlesztő Kft.
www.terrasoft.hu
Tetrács Kft. digitel2002.hu/tetracs
Teximei Minőségügyi Rendszerfejlesztő Kft.
www.teximei.matav.hu
Three-Ász Bútor Bt.
www.tabulas.hu/threeaszbutor/
Tigra Computer és Irodatechnika Kft.
www.tigra.hu
Tisztítás
netchicken.hu/peneszirtas/index.htm
Tm Trade Kft. www.tmtrade.matav.hu
Tolna Dohány Kft.
www.yourwebhome.com/thelena/
Tom Tailor www.extra.hu/tailor
To-Ma Tour utazási iroda
passz-internet.com/to-ma/
Tom-System www.extra.hu/Namecard
Top Memory Bt. www.elender.hu/~ha5aen
Tóth Renate Melanie www.extra.hu/rena
Tozso Trade Kft. www.tozso.hu
Traco – Pécs Kft. www.traco-pecs.hu
Transcontinental Kft.
webbusiness.webtime.net/transconti/
Trans-Impex Kft. www.transimpex.hu
Travel Sopron Turisztikai Vállalkozás
www.sopron.hu/travel/
Trebag Vagyon- és Projektmenedzser Kft.
www.netcall36.hu
Tremi-Soft
www.yourwebhome.com/tremisoft/
Trika Ipari és Kereskedelmi Szövetkezet
www.compunet.hu/trika
Troppo Bt. troppo.hypolit.net
Túlméretes, túlsúlyos szerelvények kísérése
www.matav.hu/uzlet/balogh5
Turpi's haven www.turpi.net
TVP Kft. w3.datanet.hu/~tvp
Uniton Környezetvédelmi és Szolgáltató Bt.
www.elender.hu/~uniton
Uzonyi Zsolt
netchicken.hu/peneszirtas/index.htm
Vadász Péter www.glaross.ini.hu
Vajnoczki és Fia Kft.
www.extra.hu/vajnoczki
VALO deSIGN Reklámstúdió Kft.
www.valodesign.hu
Varga Szabolcs
www.extra.hu/varga_szabolcs/
Vár-Lak Ingatlaniroda
gyula.hungary.net/varlak/varlak.htm
Végtelen Lehetőség Bt.
www.kozep.com/kineziologia
Vendiák étterem
www.vendiakpub.kozep.hu
Vicomp Kft. www.vicomp.hu
VillanyÁsz nexus.hu/wtibi
Viti Vető Vetőmag-kereskedés
www.kozep.hu/viti-veto
VM Zinc Kft. www.vmzinc.hu
Volvo autósbolt volvoab.ini.hu
W. Land Kft. nexus.hu/wland
Wantex Informatikai Kft. www.wantex.hu
WebBusiness Internetes Üzleti Információs Adatbank webbusiness.webtime.net
WebKontakt WebDesign Studio
www.webkontakt.co.hu
WebNyertes webnyertes.webtime.net
WebTime Kft. www.webtime.net
Weninger Bt.
webbusiness.webtime.net/kochstar/
World Trade System Kft. www.wts.hu
WTS Kft. www.wts.co.hu
Xpress Produkciós Reklámügynökség
www.kozep.com/xpress
Zádor Attila nsaza.freeservers.com
Zádor Faiskola fruitgarden.freeservers.com
Zenebona Internet CD-bolt
www.zenebona.hu
Zengő Autósiskola Bt.
www.kozep.com/zengoati
Zoom Design Kft. www.zoomdesign.hu
ZSAM-Convert Kft. extra.hu/convert

MACI, avagy Magyar Címtár

(1999. augusztus 21. és szeptember 20. között regisztrált hálószemek)

#hirdető – a hirdetőcsatorna
www.swi.hu/itweb/hirdeto.html
1212 – eljött a kényelem kora?
free.netlap.hu
1999 bélyegei
www.extra.hu/chikasszo/b_1999b.htm
A kezdet www.nexus.hu/index/kiss.htm
A Miasszonyunkról Nevezett Kalocsai Iskolanővérek Társulata
extra.hu/kalocsai_iskolanoverek
A Sokoró-vidék kereskedelmi adatbázisa
www.agora.gyor.hu
A taxizás és ami mögötte van
www.nexus.hu/cybertax
A4 online nyomtatvány és irodaszer üzlet
www.centralnet.hu/shop/A4
Agapé Ferences Könyvkiadó és Nyomda
www.agape.hu
Ajándéktárgyak www.extra.hu/Souvenir
Alex Advanced Systems www.alex.hu
Amaro Drom – romalap
www.amarodrom.hu
Amidala birodalma
www.extra.hu/Amidala/index.html
AND www.deathsdoor.com/bandi
Andrewnet andrewnet.web.com
aPlus Consulting www.aplus.hu
Around the World
www.nexus.hu/aroundtheworld
Ás-És Brigád as-es.netchicken.hu/
Audi TT www.nexus.hu/audi-tt
Aximit Hungária Kft.
www.elender.hu/~aximit
Azygos Magánklinika
www.kozep.com/klinika
Baby-sitter állások Angliában
www.extra.hu/EAPs
Bácskai és Duna-melléki Mezőgazdasági Szövetség „Z EGYENLEG" Bt.
webbusiness.webtime.net/bacsduna/
Bács-Kiskun megye www.rkk.hu/bacs/
Bakos Lajos www.nexus.hu/bakos_l
Bankfiók és ATM Információ
www.nexus.hu/bankinfo
Bánki Donát Gimnázium és Szakközépiskola, Dunaújváros
www.banki-duj.sulinet.hu
Bankjegyek a múltból és a jelenből
www.nexus.hu/papirpenz/
Bazaar www.extra.hu/Bazaar
Bejó és Társa Bt. – Zsuzsi kozmetika
www.extra.hu/bejoestarsa/
Békés Megyei Labdarúgó Szövetség
www.tar.hu/bmlsz
Berserker www.extra.hu/berserker
Best Key Ingatlanközvetítő
www.kozep.hu/bestkey
BestJokes – viccújság
BestJokes.byInter.net
Beszeda Bálint www.nexus.hu/beszi/
Bicsak Kft. www.extra.hu/bicsak
Biggyesztők w3.swi.hu/biggyeszto
Blue Byte Számítástechnikai Kft.
www.blue-byte.hu
BMSZ.com bmsz.ini.hu
BóJa CD Posta cdposta.hypolit.net/
Bródy János brody.mediastorm.hu
Bsz Fan Club www.math.bme.hu/~zoli/
BudaNet e-commerce network
www.budanet.hu
Budapesti Cégkódex
www.cegkodex.diamondway.hu
Budenz József Általános Iskola és Gimnázium www.budenz-altisk.sulinet.hu
C. M. Erotika w3.swi.hu/celabero
Carinec www.carinex.hu
Cleware Informatika Kft. www.cleware.hu
Computer Corner www.surf.to/ccorner
Cool w3.swi.hu/szuper
CyberGreg www.extra.hu/greg-greg-greg/
Cybernet Computers
www.extra.hu/cybernet
Család-Kontír Bt. www.extra.hu/csaladko/
Csányi vendéglő
www.kozep.hu/csanyi-vendeglo
Csépa www.externet.hu/csepa
Csiki panzió, Hargitafürdő
csikipanzio.bizland.com
Csili Agykontroll Klub
www.extra.hu/akcsili
Csizmadia Tamás, Karcag
www.extra.hu/karcag/index.html
CSvegő csevego.ini.hu
DarkPlant w3.swi.hu/papa

Darvas Gábor zeneszerző www.darvas.de/gd/homehung.htm
DarX Warez w3.swi.hu/darx
Demko Banda www.extra.hu/demko
Dettó Bt. www.kozep.com/detto
Diákjogi forródrót www.extra.hu/dkalap/drot.html
Dialóg Nyelvstúdió www.kozep.com/dialog
Digit Comm business.matav.hu/uzlet/dcbt2/
Digital Team www.nexus.hu/digitaltm
Dj Bobo djbobo.hungary.nu
Dj Kakec www.vmig.sulinet.hu/tanulok/11b/tomanovicsg/index.html
Dokisoft info www.dokisoft.com
Double Out Darts Pub – Nyíregyháza stg.szabinet.hu/doubleoutdartspub
Droginfo index.hu/droginfo
DunaWeb Computer computer.dunaweb.hu
Éger István www.bdeg.sopron.hu/egeristi
Egerszegi Krisztina úszólány makosteszta.sote.hu/~kataca/sport/uszas/eger/
Egészségünkért nsaza.freeservers.com
Egy kis matek w3.swi.hu/matek/
Egy szenzációs pasi, Cs. Kádár Péter free.netlap.hu/cskadar
Egyetemi Felvételi Előkészítő Bizottság www.efeb2000.hu
Életenergia Közössége – Független Szellemi Rend www.nexus.hu/eletenergia
Elizium www.extra.hu/elizium
Energia Kazánjavító Kft. www.extra.hu/energia/
Erotika w3.swi.hu/yogo
Érzékelő Bt. www.extra.hu/erzekelo
Escape Computer, Sopron www.escape.hu
Exit page www.nexus.hu/abb
F. A. www.extra.hu/drimer
F1 Racing Hungary www.extra.hu/F1Racing
Faipari munkák www.gricz.co.hu
Falusi vendégfogadó, Ganna www.compunet.hu/magyar
Fanici Mihály www.extra.hu/fanima/

Fejes Família Magazin free.netlap.hu/fejesfamilia
Fekete Béla bortermelő www.extra.hu/chikasszo/somlo.htm
Fény-Szoft Kft. www.fenyszoft.hu
Fészek, a JPTE-KTK háromheti lapja feszek.jpte.hu
Forintcom www.nexus.hu/forintcom
Fotóáruház www.fotoaruhaz.com
Fotógaléria www.optimax.hu/galeria
Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár III/5. www.c3.hu/~bmegykt
FreeGSM www.nexus.hu/freegsm/
Futapest Klub www.extra.hu/futapest/
Fűnyíró www.funyiro.com
G & O Bt. www.matav.hu/uzlet/tot
Gabat w3.swi.hu/gabat/
Gabó kuckója www.yourwebhome.com/gabo
Gabriela Spanic www.nexus.hu/gspanic/gaby.htm
Gál Ács Építőipari Kft. www.kozep.hu/gal-acs
Gál György: Lissák Kálmán-emlékkötet www.extra.hu/lissak
Garai Miklós webbusiness.webtime.net/takaritas/
GaS www.megaone.com/gaspage
Geosaurus Építő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. www.geosaurus.hu
Gépjárművezető-képzés free.netlap.hu/jogsi
Gépkölcsönző www.kolcsonzo.com
Giga Info Kft. www.extra.hu/gigatel/
GirlGSM www.extra.hu/girlsgsm/
Goodidea.records www.extra.hu/goodidea
Gödöllői Kábeltévé www.digitel2002.hu/gktv
Green Devils www.extra.hu/greendevils
GREVESZ '98 www.extra.hu/Fater/index.html
Group 4 Securitas www.kozep.hu/group4
Grund kerti bútor www.kozep.hu/grund-kertibutor
GSM Csomagküldő www.extra.hu/gsmcsomagkuldo/
GSM-kölcsönző www.extra.hu/gsmkolcsonzo/
Gyermekfilozófia www.nexus.hu/p4c/
Gyuszionline – GSM-trükkök w3.swi.hu/mobilok
Harangok. A mezőtúri reformátusok www.extra.hu/harangok
Hatalmas linkgyűjtemény www.optimax.hu/linkek/
Help Ingatlan www.extra.hu/helpingatlan/
Hollósvölgyi Iván versei www.vein.hu/~tothgab/
Honlap – 82 www.extra.hu/aalfa
HOPA Anime www.extra.hu/caito/home.htm
Hundownload.com hundownload.com
HungaroLogo hungarologo.centralhu.com
Hungarosub Vízi sport Kft. www.extra.hu/hungarosub
Igazságügyi szakértő www.extra.hu/igric
Ikonmásolatok www.extra.hu/ikon
Imrei Polgárőr Csoport www.c3.hu/~polgaror
Index.West www.index.macmedia.hu
Infohajó www.infohajo.hu
InteNet Land www.extra.hu/internetland
iNTERapro ingyenes apróhirdető rendszer www.interapro.com
Internet = pénz Neked w3.swi.hu/netsurf
Írható CD www.tar.hu/cd-r
Jagoldal www.extra.hu/jagoldal

Jano www.extra.hu/wildjano
Járdányi Pál Zeneiskola, Tapolca free.netlap.hu/zeneiskola
K+D Építőanyag Kereskedés www.kozep.hu/k+d
Karesz www.topolanet.co.yu/~karesz
Karesz – pénzkeresés a neten karesz.virtualave.net
KComp Számítástechnika www.elender.hu/~kcomp
Kercs András www.extra.hu/kercs
Két Pötty Grafikai Szolgáltató Bt. www.ketpotty.hu
Kind hallókészülékek www.kind-kft.com
Királylift www.extra.hu/kiralylift
Kóbor Csilla www.extra.hu/koborcsilla/
Kóbor Pál www.extra.hu/koborpal/
Kolimár Viktória www.tar.hu/vikicicus
Komócsi Péter w3.swi.hu/komocsip/
Kondorosi Ufó Egyesület www.extra.hu/kufoe
Kongsaysak Dániel www.nexus.hu/kdaniel
Kovács Ágnes makosteszta.sote.hu/~kataca/sport/uszas/kovacs/
Könyv Portál www.geocities.com/CollegePark/Bookstore/3296/
Könyvminiatűrők gyűjteménye www.nexus.hu/miniatur/
Kőszeginé Csapó Emese könyvvizsgáló/könyvelő www.tozso.hu/emese
Közép-Európai Teológiai Akadémia www.extra.hu/keta
KRIO Spermabank Rt. www.krio.hu
Kromek free.netlap.hu/Kromek/
Labáth Gábor www.labath.cjb.net
Laca celeb video free.netlap.hu/laca
Laciláncfreeweb.interware.hu/terdif
Ladánybene 27 www.extra.hu/lb27
Landra www.landra.hu
Láttalak az utcán... www.extra.hu/lattalak
Laurel Kft. www.laurel.hu
Lénárd Zászlókészítő Kft. www.zaszlo.hu/
Limitork Bt. free.netlap.hu/limitork
Link-net online w3.swi.hu/linkek
Linktár w3.swi.hu/linktar
Lucz-Colorfil Kft. webbusiness.webtime.net/luczcolorfil/
Madesign www.extra.hu/madesign/
Magyar Aukció www.magyaraukcio.com
Magyar Bankjegy Galéria www.nexus.hu/beszeda/
Magyar Hadtudományi Társaság www.zmne.hu/kulso/mhtt/index.html
Magyar női kézilabda-válogatott www.nexus.hu/noi_valogatott/
Magyar Klub e.V. – drezdai magyarok members.aol.com/magyarklub/index.html
Magyar nemzeti érzelmű oldal www.extra.hu/hungaria
Magyarlukafa www.matav.hu/uzlet/mlukafa
Magyarországi lóverseny www.lovi.hu
Margaréta www.tar.hu/margareta
Másvilág www.nexus.hu/zsolti25/index.html
Maszi-Med Egészségügyi Bt. www.kozep.hu/maszimed
Maszti Marci www.extra.hu/masztimarci/
MBM Kronos internetáruház, reklámstúdió www.mbmkronos.hu
Medipen medipen.homepage.com
Mediterrán Tréning Program www.tar.hu/pszichofontan
Mentsük meg a Ferencvárost! w3.swi.hu/savefradi
Mentsük meg II. Rákóczi Ferenc szülőházát! www.nexus.hu/rakocziferenc
Merát Panzió www.kozep.hu/merat

Metró hírújság www.metro.hu
Midi klasszikusok www.extra.hu/klasszix
Might & Magic VII free.netlap.hu/MM_VII/
Mikrokozmosz Oktatási Címtár mikrokozmosz.centralhu.com
Minolta Magyarország www.minolta.hu
Modellmix Kazincbarcikai Modellező Sportegyesület free.netlap.hu/modellmix
Mood zenekar www.extra.hu/mood
MOSZ www.msztosz.hu
Mp3-site mp3sites.ini.hu
Mp3 WareHouse mp3whouse.com
Mpharom www.tar.hu/mpharom2
Nagyatádi Horizont www.nagyatad.hu/horizont
Nagyveleg www.nexus.hu/nagyveleg
Navi-Gate Kft. www.navigate.hu
Németh Csaba www.iki.kfki.hu/spectr/nemeth/
Net.eor w3.swi.hu/neteor/
NetNews – az új újság netnews.externet.hu
Netscape-esek startlapja startlap2.ini.hu
Netüzlet – az Ön áruháza www.netuzlet.com/
Névkártyagyűjtemény www.extra.hu/Namecard
NightDj aaronboy.ini.hu
NightLoves online erotika www.szex.com/nightloves/
Nihon Karate Kiokay, Komárom www.yourwebhome.com/shoto
Nono TNT www.extra.hu/nonotnt/
Nyomtatás kicsiben és nagyban www.nyomtat.hu
Olivér honlapja free.netlap.hu/vopi
Online GSM Shop www.extra.hu/gsmshop/
Ónodi Gergő – minicross free.netlap.hu/minicross
Ontogenetikai Agykutatás Alapítvány www.c3.hu/~oaa_gal
Ordinary Mortals szinti-pop együttes www.extra.hu/mortals/
Orly www.nexus.hu/orly
OZ zozo.netchicken.hu
Palotás Attila kárpitos www.kozep.hu/palotas
Pannoncopy Irodatechnika www.elender.hu/~pcopy
Pannónia motorcycle www.extra.hu/pannonia
Pattantyús Á. G. Ipari Szakközépiskola www.pattantyus-gyor.sulinet.hu
PBEM játékok www.extra.hu/pbem
Pécsi Igazságügyi Szakértői Kamara www.extra.hu/piszk
Pedagógiai Szakszolgáltató Központ www.barczi.hu/szaszok
Penészirtás ipari méretben netchicken.hu/peneszirtas
Penészirtás ipari méretben www.peneszirtas.hungary.nu
Pénzkövető www.animare.hu/money/
Pere Roland www.extra.hu/pereroland
Perfect Fordítóiroda www.perfectfordito.hu
Pick Szeged kézilabdacsapat www.pick-handball.deltav.hu
Pizza Uno stg.szabinet.hu/pizzauno
POLI '99 konferencia w3.swi.hu/poli99
Pomona Paradise www.gyulahus.hu/pomona
PotPage free.netlap.hu/potatohead
Precíz Szerviz www.extra.hu/preciszerviz/
Puppet World Játékkészítő Kft. www.puppet.hu

Rain www.extra.hu/rain
Rap dde.ini.hu
Rappaport www.extra.hu/rappaport
Rem-X w3.swi.hu/remixg
Repülők w3.swi.hu/aty/
Rock-dalszövegek
www.extra.hu/rock-lyrics
Ruci Stil textil és ruházat
www.kozep.hu/ruci-stil
Rudasy és Társa Kft. – papírhulladék-felvásárlás www.elender.hu/~rudasy
Salgarplusz fürdőszoba
www.kozep.hu/salgarplusz
Sápi rács- és redőnytechnika www.sapi.hu
Schäfer és tsa Bt.
www.matav.hu/uzlet/koordina
Scheiber Sándor Ált. Isk. és Gimnázium
www.scheiber.sulinet.hu
Screin oldala www.extra.hu/screin
SDS Autó, Autójavító és Kereskedelmi Bt.
www.extra.hu/sdsauto
Sex for You w3.swi.hu/sex4u
SFOR papírpénzek
extra.hu/beszeda/sfor.htm
Shamrock Irish Pub – Nyíregyháza
stg.szabinet.hu/shamrock
Sikos Esztétikai Plasztikai Sebészet
www.sikos.hu
Simkó Imre és Katalin
www.extra.hu/imi_kati/
SirHOrnetSnug get.to/sirhornet
SirHornetSnug www.extra.hu/snugweb
Somlói borvidék www.extra.hu/chikasszo/somlo_terkep.htm
Sörös címkék
www.extra.hu/beszeda/beerlabel.htm
Star Wars Episode I.
starwars.scifi.hu/ep1/ep1main.html
Startpont www.tar.hu/startpont
STATiszta – webstatisztika stat.dev3.com
Sting sting.hungary.nu
Style2000 www.tar.hu/nandor
SubAri members.tripod.com/~SubAri
Suntech Bt. www.extra.hu/suntech
Szupermodellek www.nexus.hu/ewery
Supernova – az AKG csillagászati szakköre
supernova.akg.hu
Szabó család
www.extra.hu/szabocsa/index.htm
Széchenyi István Ipari Szakközépiskola
server.ipari110-nyh.sulinet.hu
Szeged ma ma.cat.hu
SZEMezgető webmagazin
szem.externet.hu
Szempont Stúdió www.extra.hu/szempont
Szoftveres Informatikai Bt.
www.szoftveres.hu
Szpisják Zsolt www.tar.hu/szpigi
Sztana György www.tar.hu/sztana
Tab – a város, ahol élek
w3.swi.hu/tab/index.html
Takács János www.extra.hu/tajan
Tarczali András www.nexus.hu/win
Tattoo Magus Tetováló Szalon
www.tattoomagus.kozep.hu
TelegraM www.telegram.hu
Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár
pc2.teleki-szfvar.sulinet.hu
Testfestészet extra.hu/pitus
Tetra Coom Kft. www.tetracoom.hu
Thailand Rattan Bútor Áruház
www.kozep.com/thailand
Thunderdome www.extra.hu/thdome
Tibor Online www.extra.hu/tiboronline
Tiszakécske Kikötő
www.extra.hu/tiszakecske
Torzonborz együttes
www.netchicken.hu/torzonborz
Toto Super
home.tvnet.hu/~gubics/toto.htm
Traco Rt. www.traco.hu
Tropper w3.swi.hu/alcapone
TSIWeb w3.swi.hu/tsiweb
Túlméretes, túlsúlyos szerelvények
www.matav.hu/uzlet/balogh5
Ultimate Soccer Manager 98
www.nexus.hu/usm98
Ultra Buccaneers
www.extra.hu/buccaneers/
Uniteam Kft. www.kozep.com/uniteam
V&V '96 Építőipari Kft.
www.kozep.hu/vv96
Varga's lámpák
www.extra.hu/vargas_lampak
Városi Könyvtár, Kisvárda
vkkisvarda.c3.hu
Vasúti vonatkozású magyar honlapok
www.extra.hu/vasut
Veres és Társa Kft.
www.westel.hu/~verestsa
Viki www.nexus.hu/vikkki
Vili vili.hungary.nu
Vivien www.nexus.hu/vvn
Volvo autósbolt volvoab.ini.hu
Volvo autósbolt
www.extra.hu/kultdata/volvo
Webkereső központ
free.netlap.hu/teleport3000
Winnie's Sex Site www.tar.hu/winnie
Z+, a magyar zenetévé www.tar.hu/zenetv
Zempléni Vállalkozási Övezet
www.zemplen.hu
ZipNet Bt. web.interware.hu/zipnet
Zoli freeweb.interware.hu/gzoli
Zöldgömb Sportklub
www.extra.hu/zoldgomb/
Zucco w3.swi.hu/zucco/

(Megjegyzés: előfordul, hogy bizonyos oldalak esetében megkérdezik szerkesztőségünket, ezeknek az oldalaknak miért csapunk reklámot. Hangsúlyozni kívánjuk: az itt felsorolt magyar honlapok egyikének sem kívánunk reklámot csapni, pusztán keresztmetszetét kívánjuk adni annak, hogy mennyiféle – jó, rossz, lelkesítő, felháborító – weboldal született Magyarországon egy hónap alatt. Ahogyan maga az internet, úgy mi sem cenzúrázunk, legfeljebb azokat a szerzőket kérjük meg, hogy később regisztráltassák oldalaikat, akik az adott címen csak ígérik valami majdani megszületését. A cenzúramentesség ellenére szükségesnek érezzük figyelmeztetni a weboldalak szerkesztőit, hogy amit a magyar törvények általában tiltanak, azt az interneten sem szabad művelni, ezért ha a formai ellenőrzés során nyilvánvalóan ilyen jellegű oldalra bukkanunk, azt nemcsak nem jelentetjük meg, de az adatbázisból is kénytelenek vagyunk törölni. Ugyanakkor nem vállalunk felelősséget azért, hogy minden ilyesmit észreveszünk; mindenkinek magának kell felelnie azért, amit kiakasztott a webre.)

Az itt bemutatott kikötőket keresse honlapunkon keresztül:
www.prim-online.com

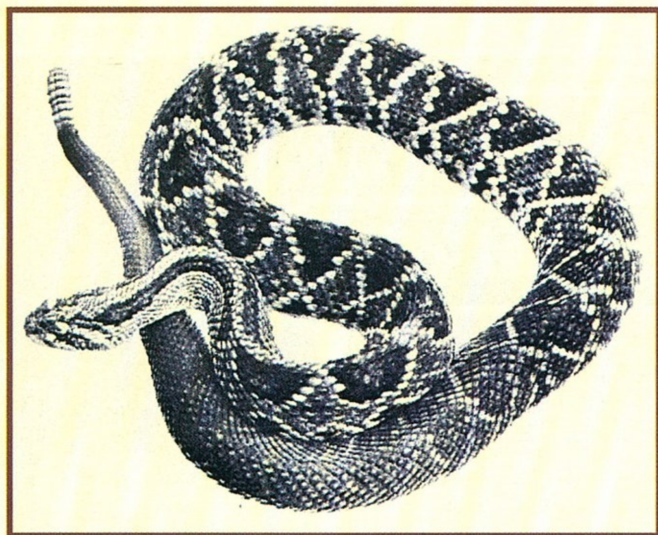
ÁLLATI

Kígyók

www.herbison.com/herbison/snakes.html

A kígyókról sok minden eszünkbe jut, ám leginkább mindenféle rossz: harapás, marás, méregfog, halálra szorítás, csúszás-mászás. És jó? Talán Éva és az alma. Bár állítólag az is rosszul sült el. Az ember azt gondolná, hogy lábak nélkül közlekedni nehézkes és nem praktikus, tehát az evolúció a karok-lábak fejlesztésére koncentrál, és véletlenül sem az ellenkezőjére. Pedig a kígyók valójában módosult haspajzsaik beékelődnek a talaj egyenetlenségeibe, így haladnak előre. Állkapcsuk sem úgy áll össze, mint a többi gerincesé, ezért gyakorlatilag akkorára tudják kitátani a szájukat, amekkorára csak akarják – illetve

testalkatú gyíkok, és hajdanán működő lábaik külső, látható részei teljesen visszafejlődtek. Egészen más irányt vettek, csontozatuk egyénien alakult. A hasizmok emelő hatása révén amekkora az áldozat. A kígyómarástól ősidők óta rettegnek az emberek, ezért még egy ártalmatlan sikló is alaposan megijesztheti a hozzá nem értőt. Valójában a ma ismert 2700 kígyófajnak csak 15%-a mérges. A legnagyobb testű mérges kígyó a királykobra, a legerősebb mérgű pedig az Ausztráliában és Új-Guineában élő tajpán. A kígyók élnek vízben, szárazon, fákon, őserdőkben, sivatagokban és

sziklás helyeken. Rendkívül jól „értenek hozzá”, hogy beleolvadjanak a környezetükbe, ez pedig számos óvatlan ember és állat vesztét okozza. Az óriáskígyók is sokak fantáziáját izgatják. A világ leghosszabb kígyója, a piton 9-10 méteres. Gond nélkül lenyel egy tehenet, egy lovat – vagy egy embert. Pitonok, kobrák és más veszélyes kígyók hemzsegnek a fenti címen.

BŐRÖND

www.american.hu*

* **BŐRÖND rovatunk támogatója az American Service Travel Utazási Iroda**

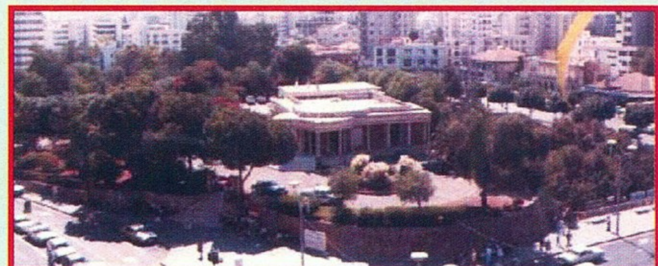
Európ@ fővárosai

Nicosia

(Nicosia Homepage)
evagoras.logos.cy.net:80/v-tourist/nicosia/index.html
(Nicosia Municipality)
www.nicosia.org.cy/
(Nicosia térképe)
www.cypnet.com/.ncyprus/map3.jpg

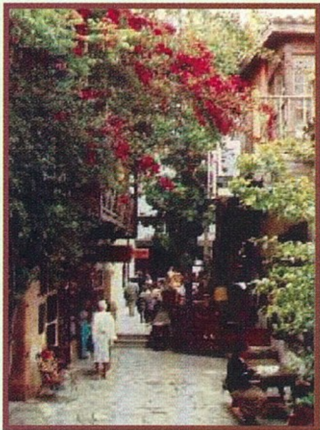
A fallal kettéválasztott város olyan fogalom, amelyrőlmindenkinek azonnal Németország, pontosabban Berlin ugrik be elsőként. Van azonban egy ország, ahol ez a kifejezés még mindig fájó sebeket szakít fel – már ha egyáltalán begyógyultnak nevezhetjük ezeket a sebeket. Ciprusról van szó, és a gyönyörű Nicosiáról. A török invázió óta szétszakított főváros a török–görög ellentét sarokpontjává vált. Az a NATO, amely az emberi jogok sárba tiprásának megakadályozására végül rendet teremtett Boszniában, mind ez ideig tétlenül nézte egyik tagállama, Törökország agresszióját – legalábbis ezt hangoztatják a ciprusiak és természetesen a görögök. A helyzet persze ennél azért kicsit bonyolultabb, úgyhogy jobb is, ha nem merülünk el a politikában: nézzük inkább a város vidám oldalát!

Nicosia (Lefkosia) durván Ciprus szigetének közepén fekszik. Gyökerei egészen a bronzkorig nyúlnak vissza, bár fővárossá csak a XI. században vált. Területén több mint ötven templom találha-

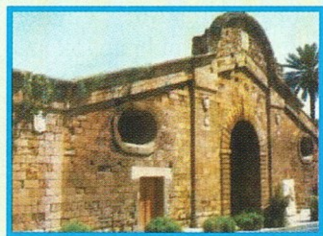

tó, de itt épült fel a királyi palota is. Jellemző a történelem mindent átszövő jelenléte: a modern épületek keverednek a műemlékekkel. A város közepén – amely a XVI. században épült, és közel három kilométer hosszú fal veszi körül – múzeumokat, antik templomokat, valamint középkori épületeket találunk elszórva, melyek mind hozzájárulnak a nosztalgikus hangulat megőrzéséhez. A falon kívüli terület minden szempontból egy modern főváros jegyeit viseli magán, a szokásos sürgő-forgó üzleti és kulturális élettel színesítve – alig néhány kilométerre bizánci monostorok és értékes régészeti emlékek találhatók. Ha megnézzük Nicosia térképét, egy vastag vonalra lehetünk figyelmesek. Ez az a bizonyos „zöld vonal", a Törökország által megszállt terület (Ciprus 37%-a) határa – ezzel vált egy város térképe egy egész ország térképévé. A megfelezett utcákat torlaszok szakítják ketté, homokzsákokkal és géppisztolyállványokkal: egy „kettévágott öreg szív" a XXI. század küszöbén, ahogyan lakosai emlegetik szeretettel.

A már említett fal egyébként Nicosia egyik fő büszkesége. Alja kőből, felső része

leginkább földből készült. Eredetileg a törökök inváziójától tartva építették, azonban annak bekövetkeztéig nem készült el, pedig számos épületet kellett miatta lerombolni. Még így, félkészen is azt várták tőle, hogy közel két évig állja majd a rohamot, ám ebből mindössze ötven nap lett, amit két évszázados török uralom követett. A falat tizenegy szív alakú bástya osztja részekre, melyeket ciprusi nemesek és velencei hivatalnokok után neveztek el. Kapuból mindössze hármat építettek a régiek, ezek praktikusan délre, északra és keletre nyílnak. Közülük egyedül a Famagusta nevűt restaurálták teljesen, amely most a legfontosabb kulturális központ.

Oslo

(Guide to Oslo, Norway, using pictures and maps)

oslo.clickwalk.no/indexe.html

(A Norway Experience Guide to Oslo)

www.hurra.no

A norvég főváros lakóinak nincs okuk panaszra: Oslo elég nagy ahhoz, hogy az izgalmas és aktív kulturális élet középpontja legyen, színházakkal, balettel, kiállításokkal, lenyűgöző múzeumokkal és természetesen pezsgő éjszakai élettel. Ezzel egy időben valódi „zöld" város, melyet fjordok és Európa-szerte páratlan, érintetlen erdőségek vesznek körül. Erről könnyen meggyőződhet a látogató, ha a Frognerseter metróvonal végállomásától elsétál a Tryvannstarnet rádióadóig. A magaslatról jól látható, hogy a hatalmas, megműveletlen terület közepébe hogyan ékelődik be ez a település, szinte elveszve a fák között. Ezt már csak azért is „megengedheti magának", mivel lakossága – az ország népességének 10%-a – mindössze félmilliós.

A város jövőre ünnepli ezredik évfordulóját. Viharos történelme egészen a VIII. századig nyúlik vissza, amikor is az „Oslo" nevű fjord tetején kis település jött létre. Ez a kis norvég falu a viking idők alatt gyors növekedésnek indult: a „vikingek fővárosa" címet a virágzó fölműveléssel, az itt folyó hajóépítéssel, valamint kereskedelmével érdemelte ki hamarosan. A saga szerint 1050-ben, a mai archeológiai kutatások szerint 1000 környékén alapították magát a várost. Innentől kezdve lenyűgöző, néhol drámai a történet. 1348-ban a fekete halál a lakosság több mint 50%-át elpusztította. A tragédiát politikai alárendeltség is követte: Norvégia ekkor ugyanis Dánia provinciájává vált, Koppenhágát átvéve fővárosául. Az 1537-es lutheriánus reformáció, a Protestáns Nemzeti Egyház okozta vallási konfliktusok sem maradtak nyom nélkül: ezt bizonyítja a számtalan templomrom, melynek egy része ma is megtekinthető.

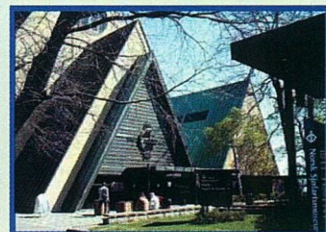

1624-ben tűzvész pusztította el csaknem teljesen a várost. *IV. Krisztián* király ezért az akkori, most Öreg Városnak

nevezett részről a település magját az Akershus erőd védő szárnyai alá helyezte, valamint a Krisztiánia (Christiania) nevet adományozta neki. A XIX. század elejétől, mikor is Norvégia és Svédország átmenetileg egyesült, Krisztiánia fejlődése ismét fellendült. Végül 1924-ben, megalapításának 300. évfordulóján ismételten felvette az Oslo nevet. Műemlékei közül a város talán a már említett Akershus erődre a legbüszkébb, a nemzeti kincsre, amelyet *Hakon* király építtetett 700 évvel ezelőtt. Az erőd királyi rezidencia, adminisztrációs központ és az ország függetlenségének jelképe is: története egy nemzet történelme. Idén esedékes hét évszázados évfordulója hatalmas ünnep volt, díszes ceremóniákkal és kulturális happeningekkel megtűzdelve. Úgy látszik, a helyiek éppen annyira büszkék gyökereikre, mint amennyire békeszeretőek – ne felejtsük el, hogy minden évben itt adják át a béke Nobel-díjat, és itt folytak 1993-ban az izraeli–palesztin béketárgyalások is. Ha a jelen felé fordítjuk vizsgálódásaink irányát, akkor legjobb, ha a Norway Experience Guide of Oslo oldalain folytatjuk utunkat. Múzeumlátogatás és

vásárlás – többnyire ez az, ami az idelátogató turistákra vár. Elsőként talán a híres festő, litográfus és faszobrász, *Edvard Munch* múzeumát ajánlhatjuk. Az erőteljes műalkotások mély benyomást keltenek a szemlélődőben: „Sikoly" vagy „Madonna" című festményének címe is elég ahhoz, hogy felidézze behunyt szemünk előtt a kép körvonalait. A hatást elsősorban a merész vonalvezetéssel párosuló intenzív színtechnika okozza, amely annak ellenére is érvényesül, hogy tudjuk, a művész szokása szerint legtöbb képét esőnek és hónak kitéve, hátsó kertjében tárolta.

A Vigeland parkot a város *Gustav Vigeland* szobrász és képzőművész rendelkezésére bocsátotta, aki itt állítja ki műveit. 212 darabos tárlata – a művész hálájának jeléül – Oslo tulajdonát képezi. Az Oslo Click Walk névre hallgató oldalon mi magunk is körbejárhatunk a szobrok között. Ez a site egyébként igazán magával ragadó: a virtuális térben barangolhatunk az utcákon, miközben a térképen követhetjük, hogy éppen merre járunk, és mi az, amit látunk. Akinek a már említett erőd vagy a királyi palota leírása megmozgatta a fantáziáját, az is látogasson el ide, hiszen arrafelé is indul „virtuális lábbusz". Ha pedig Oslóból hazatérő turisták vagyunk, egészen biztosan imádni fogjuk a Click Walkot, a gép előtt ülve feleleveníthetjük emlékeinket barátainknak, így dicsekedve: „látod, annál az árusnál vettem ezt a norvég zászlót"!

ÉJSZAKA

A Grafenberg-pont

(Dear Heartless Reference Pages: The G-spot)

www.aimnet.com/~mijo/DHgspot.html

Mond önöknek valamit az, hogy Grafenberg-pont? Talán. És úgy, hogy G-pont? Na, így már mindenbizonynyal igen – legalábbis reméljük!
A XX. század legnagyobb felfedezése – a papír zsebkendő és a vécépapír, valamint a fogamzásgátló tabletta után – egy aprócska emberi (pontosabban női – és ez most nem élcelődés) szerv, a csikló volt. Hogy precízek legyünk, a szexualitás terén amúgy is betegesen elmaradott európai és amerikai férfiaknak tartott csak ilyen sokáig megtalálni a „triggert", az „elsütő gombot", ahogy az angolok mondják. A nőiségükkel tisztában lévő, nem feltétlenül apácazárdában felnevelkedett hölgyek persze már régen tudatában voltak, hogy a fenti apróság hol található – s gyakorta „használatba is vették", hogy egy kicsit rosszmájúak legyünk.
Eljött tehát a nagy felvilágosodás, és a büszke erősebbik nem elmerült a mindentudóság mocsarában, mígnem *Grafenberg* professzor, mit ad isten, talált egy újabb alkatrészt. (Nem volt egyszerű dolga, hiszen ez még

jobban el volt rejtve, mint az előző.) El is nevezte magáról annak rendje és módja szerint Grafenberg (G) pontnak, noha hozzá kell tennünk, hogy a magyar elnevezés eléggé megtévesztő, mivel egyáltalán nem pontról (végtelenül kis kiterjedéssel), hanem inkább „helyszínről", „helyről" van szó. A kíváncsi emberiség, mint minden új helyet, ezt is igyekezett minél jobban bejárni, mígnem nagyszerű tanulmányok születtek a kutakodás eredményeként az „újfajta" orgazmusról. „Most már tényleg mindent tudunk a nő működéséről" – hihetjük naivan.

A G-pont kérdése azonban még nem zárult le igazán, bár a XXI. századra talán ez is meglesz. Lehet, hogy egyszerűen csak nem vonult be a köztudatba a téma? Van, aki szerint nincs is ilyen, és ez az egész csak a „patriarchális társadalom kitalációja a nők szexuális tárgyként való kezelésének megideologizálására". Más, kissé pragmatikusabb gondolkodást követő hölgyek kevésbé elutasítóak, ők gyakorlati tapasztalataiknak hisznek, és örülnek, ha a „user" (elnézést) figyelmet szentel ennek a bizonyos helynek (user interfacenek is nevezhetnénk). A szakemberek nem filozofálnak, hanem kutatnak: amiben egyetértés született, az az, hogy valahol valami egész biztosan van arrafelé, csak keresgélni és próbálkozni kell, így már a feltárás folyamata is szinte biztos, hogy jó lesz.

Persze léteznek a fentinél pontosabb megfogalmazások és útmutatók is. Ez a weboldal némi felvilágosítással és gyakorlati tanáccsal szolgál azok számára, akiknek a fenti szöveg nem volt teljesen érthető, esetleg szeretnék ez irányú ismereteiket elmélyíteni. Több komolyságot azonban az írótól, *Mr. Trouttól* se várjanak!

Különös testfestés

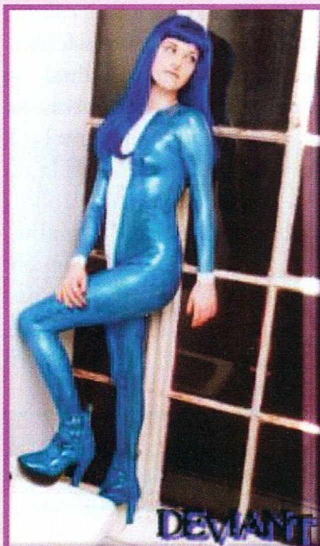
(Deviant Liquid Latex)

www.liquidlatex.net/intro/

LIQUID LATEX

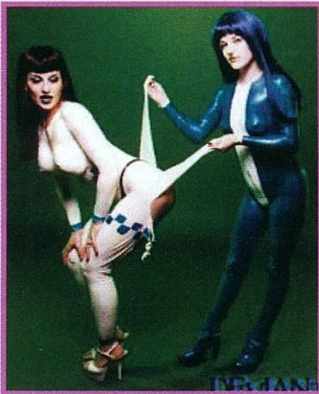
Akik látták a Múmia című filmet, két jelenet egészen biztosan felejthetetlen maradt számukra: az egyik, amikor az élve eltemetett pap szarkofágjába egy vödör húsevő bogarat öntenek, a másik, amikor a fáraó szeretője megjelenik a színen, és az ember csak néhány másodperc után veszi észre, hogy áttetsző, hálószerű ruhája valójában csak festék...
Az igéző szépségű hölgy, *Patricia Velasquez* bűverején kívül el kell ismernünk, hogy a testfestésnek igen erős szexuális kisugárzása van. Bár művészi értéke vitathatatlan, most talán mégis inkább az érzéki élmények felé kalauzoljuk olvasóinkat. Létezik ugyanis egy bizonyos „folyékony latex" nevű anyag,

amellyel egészen érdekes dolgokat lehet művelni. Testvérét, a latexet valószínűleg mindenki ismeri: a testre simuló anyag sok fetisiszta oldalon megtalálható. Folyékony változata nagyon hasonlít hozzá, azzal a különbséggel, hogy – mint neve is mutatja – más halmazállapotú. Mihelyt azonban felfestik valamire – vagy valakire –, megszilárdul, miközben ruganyosságát megtartja. Ha végignézzük az oldalon található galériák bármelyikét, igen hamar meg fogjuk állapítani, hogy az anyagot gyártó vállalat egyhamar nem fog csődbe menni.

Külön ajánljuk mindenki figyelmébe a tetőtől talpig vörösbe „öntött" hölgy képeit, aki természetesen – mivel a folyékony latex ruha sorsa mindig ez – végül apránként letépdesi magáról alkalmi öltözékét. A mai, gyakran egysíkú diszkóba járó öltözködés minden bizonnyal új színfolttal gazdagodna itthon is, ha egy-két hölgy venné a bátorságot, és kipróbálná ezt az új őrületet. A siker, ismervén korunk mérhetetlen igényét a szexualitás minél erősebb vizuális kifejezésére, egész biztosan garantált!

Bonnie és Clyde

www.arcadialouisiana.org/album.htm

A 20. század első felében, Amerikában a vadnyugati kalandorok helyett a gengszterek szolgáltattak témát az izgalmas történetekre vágyóknak, és a fegyverek sem a távoli kisvárosok utcáin, hanem a zsúfolt nagyvárosokban dörögtek. Legendássá vált ekkoriban nem egy bűnöző, mint pl. *Al Capone,* és erre a sorsra jutott Bonnie és Clyde is. Dalokat írtak, filmeket készítettek róluk, történetük legismertebb feldolgozása a 1967-ben készült mozi *Faye Dunaway* és *Warren Beatty* főszereplésével. A két színész egyéniségének köszönhetően a gengszterpáros rendkívül vonzónak tűnik a filmben, bár a valóságban sem voltak elvetemült bűnözők, inkább csak balekok. *Clyde Barrow* kisstílű autótolvaj volt, amikor találkozott *Bonnie Parkerrel*, aki felszolgálóként dolgozott egy bárban. A két fiatal elégedetlen volt sorsával, több kedvük lett volna kipróbálni a nagystílű gengszterek életét, mint hétköznapi nehézségekkel küzdeni. Clyde-ot lenyűgözték a nagymenők sikerei, és Bonnie-ban lelkes partnerre talált: elhatározták, hogy bankrablók lesznek. De a profi bűnözéshez nem volt tehetségük, mindössze egy kis boltot sikerült kirabolniuk. Az akció során meghalt egy ember, ezért Bonnie-t és Clyde-ot üldözőbe vette a rendőrség. A kitűzött célokból – hírnév, siker, gazdagság – mindössze az elsőt sikerült elérniük, de annak sem vették sok hasznát. Az újságok a címlapon követték nyomon menekülésüket, s egy rövid ideig mindenki rájuk figyelt. Mivel fiatalok voltak, szerelmesek, és nem profi bűnözők, az átlagpolgár nekik szurkolt. A 24 éves lány és a 25 éves fiú azonban nem kerülhette el végzetét: 1934. május 23-án bekerítették és szitává lőtték őket...

Bonnie & Clyde Album

ÉLETMÓD

A királyi hamburger
(The Official Web Site of the Burger King Company)

www.burgerking.com

Vannak, akik szeretik a gyorsétkezdéket, vannak, akik elvből utálják, de azért azt mindenki belátja, hogy ez a világ már nehezen létezne hamburgerek nélkül: aki manapság nem szeret főzni, az előbb-utóbb úgyis ráfanyalodik. Az idő drága (a főzés sem olcsóbb!), és ha nem szeretjük pazarolni, kénytelenek vagyunk beülni egy gyorsétterembe. Végül is, aki annyira zaklatott életet él, hogy csak egy BigMacre vagy Whopperre jut ideje, az úgyis a stressztől fog kikészülni, nem pedig a hamburgerevés egészségtelen mivoltától. De valóban egészségtelen-e a hamburger?

Mint minden gyorsétteremlánc, a Burger King is igyekszik eloszlatni a hamburgerevés káros hatásáról kialakult tévhiteket. Erre a célra egy interaktív tápérték-információs „varázslót" vehetünk igénybe weboldalukon, melynek segítségével

pontosan megtudhatjuk, hogy az adott összetevőkből mennyit tartalmaz az, amit megeszünk. Sőt minden alkotóelemet külön beállíthatunk, tehát arra is választ kaphatunk, hogy mennyi zsír kerül szervezetünkbe, ha pl. Whopper Juniort eszünk sajttal, teszem azt hagyma és uborka nélkül. Így ha kell, egy teljes menü kalória- és egyéb tápértékét megtudhatjuk.

Amennyiben már megrögzött burgerfalók vagyunk, akkor a többi oldal válhat érdekessé számunkra a Burger King homepage-éről. Például gyorsan találhatunk egy hozzánk közeli éttermet, ha beírjuk aktuális tartózkodási helyünket – kár, hogy ez a funkció a tengerentúliaknak készült. Külön oldalak várnak a gyerekekre, akik minden bizonnyal nagyon kedvelik a Kids Klub menü vásárlásakor kapott játékokat. A cégről és annak történetéről szóló oldalak, valamint a FAQ elolvasása után a burgerellenzők is be fogják látni, hogy nincs mit tenni, a hamburgert és a sült krumplit már semmi sem állíthatja meg: népszerűségük töretlenül felfelé ível. Elég, ha azt nézzük, hogy évente 1,6 milliárd Whopper szendvics kel el, napi mintegy 12 millió vendég fogyasztása révén.

Fehér fogak

(Colgate-Palmolive Company)

www.colgate.com

Colgate® Professional World

A fogbetegségek terén különösen érdemes a megelőzéssel foglalkozni, pláne a fiatalok körében. Nem tudni miért, de hazánk lakosságát jobban sújtják a rossz fogak okozta kellemetlenségek, mint a többi nemzet lakóit. Lehet, hogy van némi összefüggés fogaink állapota és a között, hogy csak az utóbbi évtizedekben jutottak el hozzánk a legmodernebb, minden baj ellen védő csodafogkrémek, de az sem kizárt, hogy a legnagyobb gondot hozzáállásunk és fogápolási kultúránk elmaradottsága jelenti. Előfordulhat, hogy a „mennyit mos fogat a nép?" kérdésre válaszoló statisztika alapján igencsak a lista végén végeznénk. A jövő szempontjából ezért fontos, hogy gyermekeinket helyesen neveljük fogaik épségének megőrzésére.

Nem véletlen, hogy a Colgate honlapján is nagy figyelmet fordítanak a gyerekekre: külön fejezetek várják őket és szüleiket. A nagyon színes és vidám oldalakat olvasgatva könnyen megszerettethető a kicsikkel a fogmosás. Kinyomtathatunk egy kifestőoldalt, amin a hét napjai, illetve a fogmosás után kiszínezendő ábrák találhatók. Tegyük ki ezt a posztert a falra, és ellenőrizzük, gyermekünk rendesen mos-e fogat! Talán számára is szórakoztatóbb lesz a fogmosás, ha utána jutalomból kiszínezheti az ábrát, és elégedetten figyelheti, ahogy a poszter egyre tarkább.

A gyerekeknek szóló tájékoztató oldalak mellett több „fogas" játék is várja a kicsiket, és azoknak sem kell búsulniuk, akik éppen tejfogaik elvesztésének idejét élik: őket külön nekik szánt üzenettel várja a fogtündér a Colgate Kid's World weboldalain. Persze a felnőttek is bizonyára találnak új információkat, ha elolvassák a FAQ-oldalakat, amelyek a szájhigiéniáról szólnak. A szakmabeliek számára klinikai tanulmányok is találhatók itt, és rengeteg egyéb, nekik szóló információ konferenciákról, Colgate-termékekről és a mai korszerű fogápolásról.

Colgate Total®
The first and only toothpaste proven to help prevent cavities gingivitis, plaque and calculus
NEW!
• FAQs
• Clinical Studies

Continuing Education

Száll a füst...

www.pipe-repairs.com/

A dohányzásról annyi szó esik, folyton-folyvást hallunk ártalmairól, arról, hogy elcsúfítja a bőrt, elszínezi a fogakat, tüdő- és szívbetegségeket okoz. Mégis, ha ilyen sok rosszat tesz, miért volt olyan népszerű évszázadokon át?...

A dohány használata az alkoholfogyasztáshoz képest egészen új keletű szokás Európában, hiszen míg a bor, a sör és a tömény italok fogyasztása több ezer éves, addig a dohányzás csupán néhány évszázadnyi történelemmel büszkélkedhet. Mint oly sok mindent, ezt is Amerikából hozták el az újkor küszöbén a távoli földrész első hódítói. Az őslakó indiánok nem kis döbbenetet keltettek az első spanyolokban, amikor pipázgatás közben az orrukból füstöt eregettek – ez a látvány csak tovább erősítette a hódítók gyanakvását a „vadakkal" szemben. Hamarosan azonban maguk is kipróbálták a barbár szokást, és hazahozták az Óvilágba. Rövidesen elterjedt az új divat, és a dohányzási kedv olyan nagy volt, hogy rendeletben kellett megtiltani a templomokban a szertartások alatti pipázást. Az óvatlan dohányzási szokások számos tűzvészt okoztak a sűrűn lakott és gyúlékony anyagokból épült városokban. Volt, ahol teljesen be is tiltották a füstölést, és akit a bűnös tevékenységen értek, kegyetlenül megbüntették: átszúrták az orrát, és keresztüldöfték rajta a saját pipáját... Ez aztán igazán „egészségtelen" következménye lett a dohányzásnak, de a negatív kampány sem tudott véget vetni az egyre népszerűbb szokásnak. Ma már igazán részletekbe menően tisz-

tában vagyunk vele, mi mindent okozhat e szenvedély, de hát vigaszul ott lebeghet a szemünk előtt Churchill, akinek még a fülén is füst jött ki, mégis sokáig élt. Különben meg, akik a cigarettától meg a szivartól fintorognak, a pipafüstöt még ők is kedvelik. Így hát, ha már dohányzás, akkor legyen pipa. Érdekes összeállításra találnak a pipakedvelők a fenti címen.

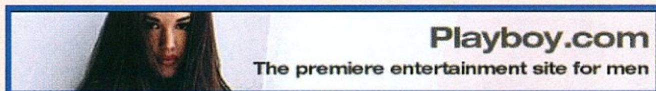

GÉPÜNK TÁPLÁLÉKA

Anonim szörfözés és egyéb nyalánkságok

(Cyberarmy – The Hacker's Homepage)

www.cyberarmy.com/portal.shtml

Először is ne rettentsen vissza minket a fenti site elnevezése, mert egyáltalán nem csak hackerek tudják hasznát venni az itt található lehetőségeknek. Ha nem rendelkezünk sem telnetes hozzáféréssel, sem különféle hálózati információs – finger, nslookup, traceroute stb. – kéréseket kiszolgáló parancsokkal gépünkön, akkor mindezeket elérhetjük a weben keresztül. Sőt végigszkennelhetjük gépünk portjait, alhálózatait, vagy a „whoami?", azaz „kivagyokén?" kérdésre klikkelve elcsodálkozhatunk rajta, hogy milyen sokat tud rólunk a külvilág: operációs rendszerünk, browserünk, képernyőnk felbontása éppúgy nem titok, mint IP-címünk.

A „kiberhadsereg" portálsiteján még rengeteg más lehetőség található. Egy részük érdekes lehet a hackereknek, más részünk viszont a „szelídebb", hétköznapi felhasználókat érdekelheti: keresgélhetünk az Egyesült Államok telefonkönyvében mindenféle szempont szerint, kérhetünk térképet egy megadott címről, vagy éppen szöveget is fordíthatunk angolról németre. A legnagyszerűbb talán a webről való faxküldési lehetőség nemzetközi hívószám megadásával. Ezenkívül rengeteg keresési lehetőség is rendelkezésünkre áll, nem csak a weben, de a useneten, ftp-n és egyéb fórumokon, valamint a napi hírek közt is.

Az anonim szörfölési lehetőség már afféle határeset: minket, egyszerű felhasználókat is kisegíthet néha, de a hackerek is hasznát vehetik. Hasznos lehet ez a szolgáltatás például annak, aki olyan (munka)helyen dolgozik, ahol logolják (tárolják) a meglátogatott oldalak címeit. A cyberarmy segítségével eltitkolhatjuk, hogy munkaidőben a „Forró ölelés" oldalain szörfözgettünk, ráadásul a meglátogatott webcím sem tudhatja meg ilyenkor „kilétünket".

Mindezeket összefoglalva meg kell állapítanunk, hogy valójában semmi illegális dolgot nem tartalmaz ez a portál. Az egyetlen része, amely magyarázatot ad arra, hogy mégis miért nevezi magát hacker homepage-nek az oldal, talán az, hogy a hasznos kis eszközök, programok mellett állandóan friss híreket és információkat találhatunk a komputerkalózok életéről, szervezeteiről. Ha esetleg ez a téma érdekel minket, akkor az itt található linkek valamelyikén érdemes továbbindulnunk.

HAPSINÉZŐ

Hajdani hódító

www.pcs.sk.ca/sjk/dietrich/gabin.htm

Az 1904-ben született *Jean Gabin* kétségtelenül más fazonú, mint a ma megszokott férfiszínész-ideálok. Nem mintha „lelkiző" típus lett volna, sőt: igazából alig-alig iskolázott ember volt, és ifjúkorában nem éppen intellektuális típusú hősöket játszattak vele. Ha valakinek van türelme hozzá, hogy megnézzen olyan filmeket, amelyekben nem robbantanak percenként, ráadásul fekete-fehérek, tanulmányozhatja, mitől volt charme-os a pengeszájú, krumpliorrú, szenvtelen tekintetű színész. Mert charme-ja bizony volt neki, mégpedig abból a fajtából, ami a kor előrehaladtával sem kopik meg. Eredetileg eszében sem volt színésznek menni, mindenféle egyébbel foglalkozott. Végül atyai utasításra próbálkozott meg a színpaddal. Operettekben szerepelt, s sanzonénekesként is sikeres volt. Amikor az akkori híres revüsztárral, *Mistinguett*-tel lépett fel, a primadonna bájai olyan mély hatást tettek rá, hogy azt a színpadon is hevesen kimutatta, és sikerült is kiadós botrányt okoznia. De már ekkor sem érdekelték a kritikusok és a nagyközönség, s ezt a szokását később is megtartotta. Jobban szeretett dél-franciaországi birtokán a lovai között tartózkodni, mint fényes estélyeken pózolni. A halála után sem akart a többi mozibálványéhoz hasonló emlékművet, meghagyta, hogy a hamvait a tengerbe szórják...

Henrik és a nősülés

tudor.simplenet.com/henry8/

VIII. Henrik nevét hallva nem holmi világrengető hőstettek, keresztes hadjáratok vagy területszerző hódítások, nagy csaták jutnak az emberek eszébe, hanem az, hogy nagy volt a fogyasztása a feleségek terén. És még esetleg az anglikán egyház megalapítása, de hát ez is a nejekkel függ össze. Ha a jó Henrik szóba kerül, általában kövér, beteges külsejű hapsi sejlik fel az ember szeme előtt, mivel a legismertebb ábrázoláson így néz ki. Pedig bármilyen hihetetlen, a nejfaló király is volt gyerek (ha nem is nagyon szép), s ezt a fenti címen fellelhető anyag bizonyítja, ahol számos képen követik végig Henrik király felnövekvését, ifjúságát, majd kikerekedé-

sét és megvénülését. Fiatalon – a leírás legalábbis ezt állítja – vonzó, izmos és jóképű volt, s bár már tizenévesen elvette bátyja özvegyét, *Aragóniai Katalint*, ez nem akadályozta meg abban, hogy az udvarban hemzsegő bájos lánykákat lépten-nyomon kegyeiben részesítse. Persze nem volt oly önző, hogy kegyeit csupán a palota hölgyeire korlátozza: amerre csak utazgatott az országban, mindenütt szerencséltette a formásabb fehérnépet – így többek között későbbi második felesége, *Boleyn Anna* nővérét is. Meglepő, hogy az örömökben dúskáló Henriket Boleyn Annának sikerült úgy megszédítenie, hogy a fél világgal, a pápával és saját főuraival szembefordulva elváljon, s újranősüljön. Bizonyára segítette ebben az ambiciózus nőt, hogy Aragóniai Katalin gyermektelen volt. De Anna hamar ráfaragott a kierőszakolt frigyre: 1533-ban lányt szült a várt fiú helyett, és a trónörököst 34-ben, 35-ben sem sikerült világra hoznia. A király hamar ráunt a reményeit be nem váltó, okos és erőszakos Annára, s a változatosság kedvéért ezúttal a válás helyett a lefejezés mellett döntött. A következő, *Jane Seymour* röviddel fia születése után meghalt, a negyedik, *Anne of Cleves* csupán átmenő forgalom volt. A válás után 16 nappal a fáradhatatlan király már *Howard Katát* vitte ágyba. A nagyon ifjú – 19 éves – ara azonban nem vált be, és hamarosan a vérpadon fejezte be életét. De Henrik még mindig nem vesztette el nősülési kedvét, és egy újabb Katalint vett el, *Katherine Parrt* (ez a név, úgy látszik, nagyon tetszett neki...).
A fenti címen Henrik feleségeit is alaposan megismerhetjük.

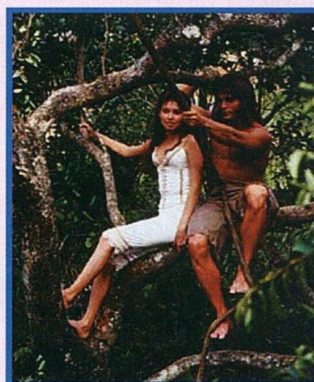

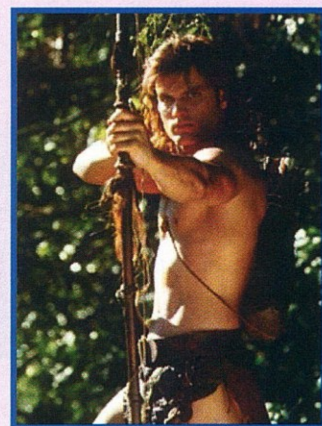
Tarzan

www.decoda.simplenet.com/lara2.html
www.german-way.com/cinema/tarzan2.html

Amikor az első *Tarzan*-történetek megjelentek a század elején, a főhőst az angolszász nemesi erények megtestesüléseként ábrázolták. A történet szerint ugyan majmok nevelték föl, de előkelő őseinek köszönhetően gyakorlatilag magától megtanult olvasni és írni, s bőrét természetesen az afrikai nap sem égette sötétre, hisz hófehér lordok leszármazottja ő. Amikor (persze alacsonyabb osztálybeli) fehérek jelentek meg a színen, lenyűgözte és legyőzte őket, nem csak testi erejével, hanem intelligenciájával is. A blőd történet hihetetlenül népszerű lett, s a mai napig újra és újra megkísérti a filmeseket. Az első, világszerte ismert Tarzan-színész a harmincas években az úszóbajnok *Johnny Weissmüller* volt (www.german-way.com/cinema/tarzan2.html), aki a Tarzan-filmek tartozékává vált jellegzetes ordítást kitalálta, méghozzá jódlitudása segítségével. *Lex Barker* az ötvenes években lengett a liánokon takaros ágyékkötőben, még mindig a jól fésült és tisztára suvickolt Tarzan-fazont népszerűsítve. De végül, a hetvenes-nyolcvanas évektől Tarzan fokozatosan „élethűbb" lett: egy kicsit nyersebb, szutykosabb és vadabb külsejű, hiszen bármennyire lord is valaki, ha egyszer az őserdőben nő fel... Az egyik leghitelesebb Tarzan – már amennyire a történet a hitelességet lehetővé teszi – *Christopher Lambert* volt... Ebben a verzióban Tarzan már egészen elveszti kékvérű felsőbbrendűségét. A www.decoda.simplenet.com/lara2.html címen *Joe Lara*, egy 1996-os tévésorozat Tarzanja pózol. Itt már senki sem panaszkodhat, a főhős külseje alapján teljesen hihető, hogy majmokkal járt oviba. A számos felvételen Joe általában férfiasan, keményen és egyszerre bambán bámul a távolba. Tetszik vagy nem, ő a kilencvenes évek Tarzan-ideálja...

LÉLEK

Pánikban...

sunrise.sote.hu/htsz/foris.htm

A vígjátékok előszeretettel építenek be történetükbe különféle fóbiáktól, szorongásoktól szenvedő szereplőket, akiknek irreális félelmei „jó poénnak" tűnnek. A szerencsétlen hipochonder, a klausztrofóbiás, depressziós vagy pánikbeteg mindenféle hülyeséget beszél és csinál, a közönség meg dől a röhögéstől. A valóság azonban egyáltalán nem vicces.

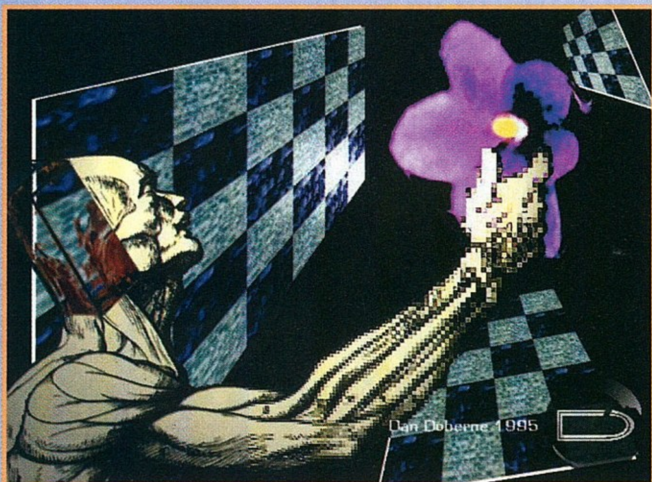
Szorongást vagy pánikot átélhet valaki anélkül, hogy betegségről lenne szó. Ha a hétköznapi értelemben használjuk ezt a kifejezést, valamely azonosítható ok által kiváltott kétségbeesést, ijedtséget jelöl, és ha a stresszhelyzet elmúlik, a „pánik" is megszűnik. Aki azonban pánikbeteg, az abba a szörnyű helyzetbe kerül, hogy szorongásának, félelemrohamának a többiek szemében nincs reális oka. Ezért gyakran nem oszthatja meg környezetével érzéseit, nem tud segítséget kérni. Hogyan is mondhatná el az ember, hogy azért nem lép be a zsúfolt bevásárlóközpontba, vagy azért nem megy le a metróba, mert úgy érzi, belehal? A legtöbben ezt hisztinek, dilinek vagy egyszerűen hazugságnak tekintenék. Pedig a beteg valódi, szörnyű, kínzó félelmet él át, és fizikai tüneteket – fulladást, izzadást, szívdobogást – produkál, amikor a pánikroham rátör. A megfigyelések szerint a szorongásos betegségek az átlagnépességben egymást követő születési csoportoknál egyre korábban lépnek fel, és az esetek gyakorisága is növekszik. Hogy ez igaz-e a pánikbetegségre is, még nehéz adatokkal alátámasztani, hiszen ez a kórkép mint önálló betegség csupán a nyolcvanas évektől szerepel az orvosi köztudatban, széles körben pedig csak a legutóbbi években kezd ismertté válni.
Ha azonban egyszer már létezik ez a fajta lelkibetegség, hasznos lehet olvasni róla, hiszen sosem lehessen tudni...

MŰVÉSZET

Kiberirodalom
(Cyberpunk Homepage)

www.kheper.auz.com/future_multiplex/cyberpunk/cyberpunk.htm

Egyre több helyen olvashatjuk a „cyberpunk" kifejezés különböző értelmezéseit, sokan próbálják meghatározni ezt a viszonylag új kategóriát, stílust. A feladat nem könnyű: nagyon szerteágazó dologról van szó, ami lehet egy életmód, gondolkodásmód, de akár irodalmi, filmművészeti stílusként is kezelhetjük. Talán ebben a két kategóriában a legkönnyebb meghatározni, hogy mi az a cyberpunk, hiszen a regények, filmek esetében a mű témája és hangulata egyfajta különös benyomást kelt bennünk, ami egyben definiálja is a stílust. Igazából szavakkal nem jellemezhető, egyszerűen el kell olvasni, vagy meg kell nézni egy ilyen alkotást.

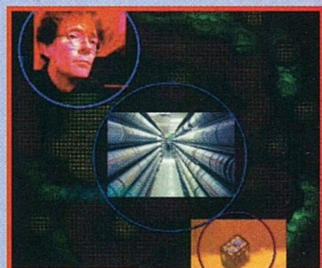

Néhány éve még simán „lesci-fiztük" vagy „leutópiáztuk" volna a legtöbb cyberpunk regényt, filmet, de mára már kezd körvonalazódni különbözőségük. Persze nem véletlen a tudományos-fantasztikus és utópisztikus művekkel való rokonítás: sok ilyet tart számon gyökereként, rokonaként a műfaj.

A változás a régi űrhajós sci-fiktől a mai cyberpunkig talán abból ered, hogy a technikai fejlődés igen hamar utolérte a régiek fantáziáját, sőt egyet s mást már le is hagyott (mint pl. *Asimov* relés robotjait...). Ez a gyors fejlődés – az életünket egyre jobban behálózó internet, a virtuális valóság tökéletesedése, a sok realitássá váló utópia – annyira ijesztő és borús képest fest a világ jövőjéről (legalábbis némelyek számára), hogy ideje volt egy új irodalmi kategóriát bevezetni. Itt már nem az a lényeg, hogy minél hihetetlenebb dolgokat találjon ki a szerző, hanem ellenkezőleg: műve annál hatásosabb, minél hihetőbb, valószínűbb képet ad a világról. Próbálja csak meg valaki bebizonyítani, hogy nem létezik a Mátrix!
A Cyberpunk honlapról elindulva találunk is egy könyvajánlót, ahol a mai fontosabb művek mellett hosszú lista szól a rokon témájú, kapcsolódó művekről. Ezek közt már jóval több ismert regényt találhatunk, például *Orwell* 1984-ét, a 451 Fahrenheitet Ray *Bradburytől* vagy *A. Huxley* Szép új világát. Valószínűleg a cyberpunk (és azzal rokon) filmek között is sok ismerőst találunk: Szárnyas fejvadász, Robotzsaru, Tank Girl vagy Johnny Mnemonic. Ez utóbbi több szempontból is érdekes: először is a cyberpunk-irodalom egyik legjelentősebb írója, *William Gibson* írta, másrészt pedig az a *Keanu Reeves* játszik benne, aki manapság a már említett Mátrix című szuperprodukció által népszerűsíti a cyberpunk-hősöket, méghozzá igen sikeresen: úgy tűnik, hogy végre a filmvilágban is megérdemelt helyére kerülhet ez a stílus.

Pályázat

Ez a kiállítástól kiállításig tartó „pályázatosdi" rég nem igazi pályázat, ha nagyon pontosan akarunk fogalmazni. Egyszerűen nagy (mit nagy: végtelen) a világháló, és jó dolog, ha olvasóink is bekapcsolódnak az újságkészítésbe, megírják, hogy ők mit fedeztek fel, mi tetszett nekik, és miért érdemes (vagy miért nem) másoknak is felkeresni a World Wide Webnek épp azt a szegletét. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy itt csempészszük be az újságba a magazintól idegen, ám a világháló esetében olyannyira természetes interaktivitást, olvasóink közvetlen „hozzászólását".

Ha ezek olvasói levelek lennének, akkor válogatva szemléznénk közülük, ámde ingyen, hiszen ilyesmiért egyetlen szerkesztőség sem fizet... Ha ezeket cikként küldenék el magukat újságírónak képzelő olvasóink, akkor csak egy töredéküket tudnánk közölni, darabonként 2–5 ezer forint honoráriumért, attól függően, melyik mennyit ér. Ezért éreztük jobb ötletnek, ha ezt a fajta olvasói, hálójárói véleménynyilvánítást recenziópályázatnak nevezzük, és félévenként 5–8 olvasó-írónkat mondjuk tízezer forintos pályadíjban részesítjük munkásságáért.

Az Info kiállításon kiosztott díjak óta ismét eltelt egy fél év, s ebben a szellemben figyeltük az áprilisi, májusi, júniusi, július–augusztusi, szeptemberi lapszámokban megjelent „t@lálós"-írásokat. A sok jó közül a legjobbaknak a következők bizonyultak:

Legszorgalmasabb cikkírónk *András Csaba* **(csabanras@egon.gyaloglo.hu)** Csíkszeredáról, szinte nincs olyan hónap, hogy ne férne be egy vagy több recenziója a pályázati összeállításba, így őt konkrét cikk megnevezése nélkül, mondjuk így: „életművéért" díjaznánk.

Májusi számunkból két cikket és két szerzőt is jutalmazunk: *Varga Gábor* **(video@mail.matav.hu)** Egyedi azonosító? címmel írt az anonimitásról „esszét", *Gulyás András* **(naturizmus@extra.hu)** a meztelen igazságról rántja le a leplet a naturista oldalak bemutatásával: Ki az, aki az FKK-n is csomót keres?

Novák Áron **(novaak@elender.hu)** ugyancsak több írásával érdemelte ki, hogy a díjazottak közé kerüljön. Szerzőnkről a WindowsIS-on derült ki (ahol végigülte az összes online kiadvány – többek között a Prím-online – „író–olvasó találkozóját"), hogy 13 éves, így utólag még meglepőbb, hogy nyáron a programozók mennyországáról írt, szeptemberben pedig Kávéváros 2000 címen a Java Cityről, illetve az .ini regisztrációs lehetőségeiről. Más 13 éves ismerőseink nem ilyen jellegű internetkikötőket szoktak felkeresni...

Még két díjazásra érdemes recenziót találtunk, érdekes módon mindkettőt a júniusi Internet Kalauzban. *Antal Béla* **(antalb@netposta.net)** a Transzcendentális Meditáció oldalát mutatja be, *Babalány* **(trudy@mail.elender.hu)** pedig a szappanoperák weboldalaiból fújt egy tisztes buborékot... Győztes recenzenseinknek szokott módon a Compfair harmadik napján, október 14-én, csütörtökön, 15 órakor adjuk át a pályadíjakat.

Most pedig nézzük, mit láttak, merre kalandoztak olvasóink az elmúlt hónapban, s várjuk, hogy újabb élményeikről a jövőben is elküldjék beszámolóikat az **ikalauz@prim.hu** címre. Az októberi–márciusi időszakban megjelent recenziók szerzői közül a legjobbakat majd az Infón köszöntjük. (Azokkal a kéziratokkal, amelyeknek szerzői ránk bízzák az ékezetek kirakását és/vagy a helyesírás-ellenőrzést, nem tudunk foglalkozni, egy szerkesztőséghez beküldött cikk esetében a magyar nyelv használata alapkövetelmény. Ha Wordben írják a cikket, s az .rtf kiterjesztéssel elmentett fájlokat csatolják a levélhez, akkor az ékezetátvitellel sem lehet probléma.)

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT

Vacsora a netről

Az ember folyamatosan próbálja életét egyszerűbbé tenni. Ruhát, könyvet katalógusból rendel, még szeretteinek vásárolt ajándékait is a posta viszi neki házhoz. Egy idő után lustasága odáig fajul, hogy már egy tál meleg ételért sem hajlandó elmozdulni a kályha mellől. Jönnek is a vállalkozó szellemű emberek forradalmi ötleteikkel, s meg kell vallani: a telefonos ételrendelés igen gyorsan, széles körben elterjedt, de (és ez a módszer igazi gyengéje) az embert mégiscsak idegesíti az állandó foglalt jelzés, ha már nagyon éhes. Sokan ilyenkor inkább rászánják magukat, hogy elgyalogoljanak a legközelebbi étteremig. Ám az internet – mint annyi másra – erre a problémára is kínál megoldást.

Angliában egy jó fél éve a következő kísérletet hajtották végre: négy embert bezártak külön szobákba, adtak nekik egy-egy hitelkártyát, illetve számítógépet, és négy napig csak a hálóról rendelhettek maguknak élelmiszert. A kísérlet sikerült, egyikük sem halt éhen :-). Magyarországon a helyzet nagyon sokáig nem volt túl rózsás: telefonálgatni kellett, ha nem volt kedvünk/időnk főzni, ám itt, a huszonegyedik század küszöbén eljött a megváltás, hétköznapi nevén a NetPincér (**www.netpincer.com**). Őkelme arról nevezetes, hogy Budapest kerületeire lebontva ad egy listát az adott helyre szállító éttermekről, amelyektől azon melegében rendelhetünk is valamit, ha éhesek vagyunk.

Na igen, de mit tegyünk, ha a kenyér fogyott el, és tele vendéggel a lakás? Vándoroljunk el a G'Roby (**www.groby.hu**) üzlethálózat honlapjára, és rendeljük meg, amire szükségünk van. Ők némi szállítási költség ellenében házhoz hozzák nekünk, s így nem kell magukra hagyni barátainkat. Ilyen és hasonló vészhelyzetekben valóban hasznosak lehetnek ezek az oldalak, ám ne feledjük: néha nem árt kimozdulni a lakásból...

Pőcze Balázs
bpocze@matavnet.hu
www.extra.hu/b.ka

Se nem igen, se nem nem – hanem?

A minap hálózati barangolásom közben egy érdekes webhelyre akadtam. Neve: Fűnyíró. Az internet dzsungeltörvényeinek megfelelően ez a Fűnyíró sem mezőgazdasági kisgépeket árul. Előbb találjuk meg ezen a lapon a Bhagavad-Gítát meg *Weöres Sándor* „A teljesség felé" való törekvéseit, mint a benzinüzemű kerti gyepkarbantartó szerkezetet. Bárhogy kerestem, még egy mezei sarlóról sincs benne szó sehol.

Mit is találtam tulajdonképpen? – teheti fel joggal a kérdést a háló széllovasa magának és a Fűnyíró készítőinek. Hát, kérem szépen, nem könnyű erre a kérdésre netes támogatás nélkül válaszolni.

Ha a cybervilág paradicsomi állapota uralkodik körülöttünk, és él gondolkodógépünkön a világméretű háló, ne is olvassuk tovább e cikket, hanem vessük virtuális pillantásunkat a **www.funyiro.com** címre, és mindenki ítélje meg a Fűnyírót maga.

Ha pedig a cyberpunk-pokol valamely internettől légmentesen elzárt bugyrában üldögélünk, eltölthetjük azzal az időt, hogy megpróbáljuk a lehetetlent, és elképzeljük magunknak ezt a bizonyos Fűnyírót. Ehhez a tudati játékhoz itt következik egy kis segítség.

A Fűnyíró egy olyan keménydrog-ellenes program, amely elsősorban az alkalmi vagy rendszeres cannabisfelhasználók rétegének szól. Teszi ezt azért, mert a marihuána indítódrogként szerepel a társadalom szemében és sokak életében is. Emberi nyelven szólva: aki elkezd valamiért érdeklődni a kábítószerek iránt, az a legtöbb esetben a fűvel kezdi.

A Fűnyíró szerint: aki nem szív, az a legnagyobb király – de aki szív, az is ember.

Az a legjobb, ha keresztbe tett lábú jógiülésben vagy bármilyen más pozitúrában, önmagunktól, mindenféle növényi segédeszköz nélkül, saját tudatunk hatalmával érjük el a szellemi és lelki nyitottság, tudati tágulás állapotát.

Aki pedig szív, és úgy érzi jól magát, az semmiképpen *ne nyúljon a kemény drogokhoz.*

A Fűnyíró azt próbálja meg elérni, hogy a társadalom azt a rengeteg cannabisszívót ne vegye egy kalap alá a fizikai anyagfüggőségben szenvedő kemény drogosokkal (Magyarországon él egyfajta rasszizmus a kábítószeresekkel szemben, köszönhetően az agymosó amerikai és egyéb nemzetiségű hígagyú bűnügyi krimiknek, illetve egyéb téves információforrásoknak). Hogy ne haljanak meg emberek, mert nem tudják, mit cselekszenek (esznek, szívnak, szúrnak), hogy ne kerüljenek börtönbe gyerekek, mert nem ismerik a törvényeket. Hogy problémás lelki élettel rendelkező kamaszok – miután rájöttek, hogy nem a fűben van elrejtve a válasz – ne a heroinban keressenek tovább, hanem önmagukban. Hogy mindenki választ kapjon: *„amit tudni akartál a cuccról, de nem volt kitől, mikor és hogyan, s egyébként sem merted megkérdezni"* (*Woody Allen* után szabadon). Hogy aki utazik, utazott és utazni fog belül, s az emberiség össztudatát hívja segítségül, találja meg a szükséges információkat, hogy utazása biztonságos legyen.

Hogyan képes erre egy drogprevenciós program, ráadásul támogatók nélkül, pár vadelméjű egyetemista zsebpénzéből? Jó kérdés. Természetesen a szent és (s)érthetetlen világháló segítségével, csakis.

Aki kérdez a Fűnyíró fórumaiban (már a nevük is érdekes: Ne-De-He?, Tetejetlen Fa, Hőbörgő, Jogsegély, Drogtanácsadás), választ kap anélkül, hogy megmondaná az igazi nevét (be kell loggolni, és akkor választhatsz egy kódnevet magadnak – hasonló a módszer, mint amit megismerhettünk az Internettóban). A válaszadók viszont bemutatkoznak: a Fűnyírónak segítségére van munkájában a TASz (Társaság A Szabadságjogokért) néhány kiváló jogásza, a DrogStop és a KékPont kiemelkedően képzett szakemberei, valamint sámánok, jósok és jövendőmondók.

A célközönséget persze meg kell fogni valahogy. Ezért a site-on (valami legújabb kori nyelvújító kreálhatna már egy pár jó szót a hálózat angol jövevényszavaira) megtalálható a kender teljes kultúrtörténete a hasisszívó bérgyilkosoktól egészen a rastafari vallás történetéig. Fellelhető a legális tudattágító szerek listája, ganja témájú zenék, könyvek, dalszövegek, versek, útikalauz Amsterdamhoz és a Sínai-félszigethez, magyar nyelvű psylocibin-, LSD- és cannabis-FAQ, agytorna, vallás, irodalom, szexuális masszázstechnikák leírásai, édességszekció, álmoskönyv, mesék, egyszóval minden, ami szem-szájnak és léleknek ingere.

A Fűnyíró egy pártatlan lap. Pártatlanul szól a cannabisról. Ha tiltana (Ne szívjál, emberfia, mert az tilos, és egyébként is törvénybe ütközik, meg nem is szabad, meg le is csuknak, ha csak ránézel egy jointra!), a célközönség villámsebesen valami más elfoglaltság után nézne. Ha igent mondana, a törvény zárná be a site-ot, és mindörökre megmaradna ez a mostani állapot, amikor is emberek, akiknek fogalmuk sincs, mi a nagy helyzet, rendelkeznek, más emberek, akiknek fogalmuk sincs, mik a rendelkezések, tovább csinálják kisde(a)d játékaikat. A Fűnyíró a penge éle. Középen van, és közvetít. Elmondja pontosan, mik a törvények, és megpróbálja a másik irányba is tolmácsolni a nép igényeit. Most kér, most adjatok neki.

Aki szívott valaha füvet, esetleg gondolt már rá, aki mindig szívott füvet, vagy aki soha nem fog füvet szívni, de szeretne jól szórakozni, olvasni szerekről, szerszámokról, filmről, színházról, Naszreddin Hodzsa első szerelméről, annak – mindenkinek – szól a következő üzenet. Fűnyíró: ne tovább!

Herner Dániel
daniel@adam.hu

Tolmács az interneten

A Transparent Language cég egy új fordítási eljárást fejlesztett ki, melyet a nagyközönség számára ingyenesen elérhetővé tett a weben. A **www.freetranslation.com** címen angolról spanyolra, franciára, németre, olaszra vagy portugálra, illetve spanyolról, franciáról és németről angolra fordíthatunk különféle szövegeket. A weboldal használata egyszerű, bejelentkezés után a begépelt szöveget fordíttathatjuk le, illetve arra is jó, hogy a weben lévő honlapokat ültessük át más nyelvre.

András Csaba
csabandras@cemc.topnet.ro

„Ha már nem firkálhatsz a padra, küldd a neved a Marsra!"

Azt tartja a mondás: ha maradandót akarsz hagyni magad után, akkor ültess egy fát, írj egy könyvet, nemzzél egy gyermeket.

Alig néhány évtizeddel ezelőtt sokunknak még egészen más elképzelése volt arról, hogy milyen maradandó marad utánunk. Kezdtük az aszfaltra rajzolt krétafirkákkal, amelyeket bizony pillanatok alatt elmosott az eső, semmibe véve „művészetünket".

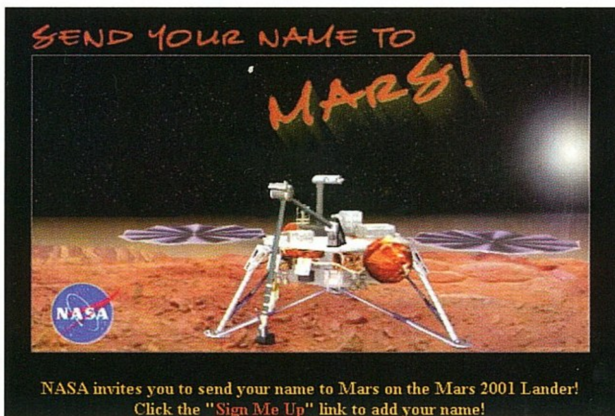
Aztán amikor már lassacskán megtanultunk helyesen leírni azt, hogy „hülye", így, ly-nal és nem j-vel, akkor mindent elkövettünk, hogy más is megtudja. Órákon, szünetekben, hogy a tanító néni meg ne lássa, sumákolva véstük tele bölcsességünkkel az iskolapadot. Sajnos más is. És mégis mindig mi buktunk le. Igaz, megért volna eme hősi tett néhány intőt, hiszen ekkora áldozat az örökkévalóság oltárán igazán semmiség, csak hát... Mindig voltak év végék, nyári szünetek, mikor is szorgos kezek igyekeztek tisztára sikálni a padokat, eltüntetni remekeinket. És akkor még nem beszéltünk a tettenéréskori azonnali sikálásról! Nincs megalázóbb, fájdalmasabb dolog, mint amikor – engedve a kényszernek – a „művész" megsemmisíti saját „művét".

A parkok padjaival persze más volt a helyzet. És hát olykor-olykor egy-egy fatörzs... Vétek lett volna kihagyni az alkalmakat az önkifejezésre. Persze ma már azok a padok sem léteznek, sok helyen még a fákat is kivágták. Munkánk ismét az enyészeté lett.

Aztán lassan mi is kezdtünk felnőni, mint a világ, bár akadtak köztünk későn érő típusok. Ők még igyekeztek el-elszórni néhány graffitit itt-ott, hátha mégis bekerülnek a halhatatlanok panteonjába. De jöttek nagy emberek festékfoltos ruhákban, létrákkal, meszelőkkel, vödrökkel felszerelkezve, mint az apokalipszis lovasai, és ezzel meszeltek mindennek, amiről mi azt hittük, ki- és letörölhetetlen nyomot hagy majd utánunk.

Gyermekkorunk, ifjúságunk csacska memorandumai. Viszont azóta is ott motoszkál bennünk, hogy nevünk valahogy fennmaradjon az utókornak. Persze néhányan már nemzettünk gyermeket, írtunk már egy-két könyvet, sőt fákat is ültettünk. Ez sem kis dolog. Mégis sokunkban él még az érzés...

És lám, lehet, hogy megvalósítható a nagy álom? De öregek vagyunk már, hogy aszfaltra firkáljunk. Arra meg még gondolni is szörnyű, hogyan nézne ránk gyermekünk tanító nénije, ha bekéredzkednénk az iskolapadba, hogy csak egy icipici „hülyét" engedjen belevésni a padba, egy egészen kicsit, így, ly-nal, ahogy annak idején tanultuk.

NASA invites you to send your name to Mars on the Mars 2001 Lander!
Click the "Sign Me Up" link to add your name!

Azt hiszem, nem vagyok egyedül a fenti gondolatokkal. Mint ahogy azok a webfejlesztők sem, akik a **spacekids. hq.nasa.gov/2001** címen létrehoztak egy hivatalos regisztrációs oldalt. Tény, hogy nem sok mindent karcolhatunk erre a virtuális „iskolapadra", csak a nevünket. Mégis némi elégtételként szolgálhat életünk sok kudarca után. Sőt még egy szép, hivatalos bizonyítványt is kapunk a tényről, hogy x-edik jelentkezőként lajstromba vettek minket a NASA munkatársai. Méghozzá nem is akármilyen lista ez. Az első néhány millió jelentkező – én már csak a 716 358-adik lehettem a sorban – egyenesen egy CD-ROM-ra kerül, amely a tervek szerint 2001. április 10-én egy kutatószondával elszáll majd a Marsra, egy kicsit körülnézni. Igaz, nem is jön vissza, ott marad az enyészetnek és talán a marslakóknak.

Azt mondod, nincsenek marslakók? Na és?! Akkor is van olyan jó poén, mint a padra firkálni, hogy „hülye", így, ly-nal. És nem j-vel. Lehet, hogy tovább fog élni, és legalább az unokáidnak is leesik majd az álla, amikor megmutatod a döntő bizonyítékot, az oklevelet, hogy a neved már a Marsra is eljutott.

És ha ez sem elég, akkor még mindig ültethetsz egy fát, írhatsz egy könyvet, és legfeljebb nemzel még egy gyereket.

Bihari Lajos
lui@szol.szuv.hu

Fejrázás a hálón

(www.headbanger.hu)

Szívesen látnánk viszont kedvenc együttesünk képét pólónkon, pulóverünkön? Esetleg szeretnénk megvásárolni legújabb vagy legrégibb CD-jüket? Könyvre, videokazettára vágyunk tőlük, róluk? Teljesen mindegy. Mindezt ugyanis megtalálhatjuk egy helyen, a Headbangernél. Ez a megjelenésében szerény, választékban óriási bolt egyre komolyabb webképviselettel bír; immáron e-mailben adhatjuk fel rendelésünket, ha valamelyik árucikk megnyerte tetszésünket, de nincs időnk vagy kedvünk személyesen megvásárolni.

A honlap kivitelezése is igen jó, csupán a néha kissé túlzsúfolt oldalak jelenthetnek problémát olvasás közben. A navigálás egy Java-menü segítségével történik, emiatt nagyon egyszerű, bárki egy pillanat alatt átlátja. A kínálat és az árak pedig a sűrű frissítéseknek köszönhetően mindig naprakészek.

Azonban ennyi jó után kell, hogy következzen valami – egyesek számára – rossz: a populárisabb műfajok kedvelői ne számítsanak sok jóra, a bolt profiljába inkább a keményebb együttesek, zenésznek tartoznak; az aktuális slágerzenéket nem feltétlenül érzik magukénak. Ezt hivatott kihangsúlyozni

a szöveg, ami a főoldalon áll, s arra figyelmeztet minket, hogy zenei palettájukon nem az ország kereskedelmi rádiói által játszott zenéket találhatjuk meg. Ám ha elég bátornak érezzük magunkat, kattintsunk rá nyugodt szívvel a „Let's rock" feliratú gombra. Nem fogunk csalódni...

Pőcze Balázs
bpocze@matavnet.hu

„A sör honlapja, a hon sörlapja”

(www.dreher.hu)

A címben szereplő szlogen egy új internetes honlaphoz tartozik. Vajon mi lehet mögötte?

Mint régi sörbarát, nem bírtam ellenállni a csábításnak, és belevetettem magam a „virtuális sör” világába. Bárcsak ne tettem volna. Azt gondoltam, hogy miként sok más honlap esetében, pillanatok alatt át tudom futni a legérdekesebb részeket, majd hátradőlhetek: ezt is láttam. Nos, a Dreher Rt. homepage-e nem ilyen. Itt valóban nem cégpropagandát látunk, hanem könyvnyi mennyiségű információt arról, hogy ki is volt a „Sörkirály”, és vajon a halételekhez milyen sört illik fogyasztani. Vajon milyen a kartonpapír- vagy az észteres íz? Gondolták volna, hogy akár 100 íztípus különíthető el a sörben? Megtudhatjuk, hogy mennyi az annyi, azaz hol húzódik a határ, amelyen belül a sör élettani hatása még kedvező, vagyis meddig terjed a kulturált alkoholfogyasztás. Kiderül például, hogy a sör napi B-vitamin-szükségletünk nem kis részét fedezi. *Antal Imre* Brazíliában, *Bíró Ica* veseköve, *Fábry Sándor* hajfixálása. A közös pont ismét a sör, *Tahi-Tóth László* ennél a résznél megjegyzi, hogy a bort tisztán, a sört piszkosul szereti. Megtudhatjuk, hogy miként használták a bőrnadrágot minőségvizsgálatra, hogy honnan ered a léhűtő szavunk, s miképp mentett meg egy Guinness-doboz egy ír úriembert égő házában. A Dreher homepage-e bemutatja a különböző sörfajtákat a lambictól a porteren át a népszerű pils típusig. Találunk sörös vicceket, sőt a beküldők között folyamatosan ajándékokat sorsolnak ki, s ugyanez vonatkozik a recepteket beküldőkre is, hiszen bizonyára bővíthető a sörkoktélokat sem nélkülöző receptgyűjtemény. Persze vannak komoly témák is: miért fontos a Dreher Sörgyárak Rt.-nek, hogy környezetvédelmi szempontból Európa élvonalában legyen, miket szponzorál a cég, milyen nemzetközi díjakat nyert a múltban? Miért támogatja a Dreher Rt. a kultúrát, eddig sportszponzorálásairól volt ismert a cég. Milyen ma a vezetői gyakornokok élete a vállalatnál?

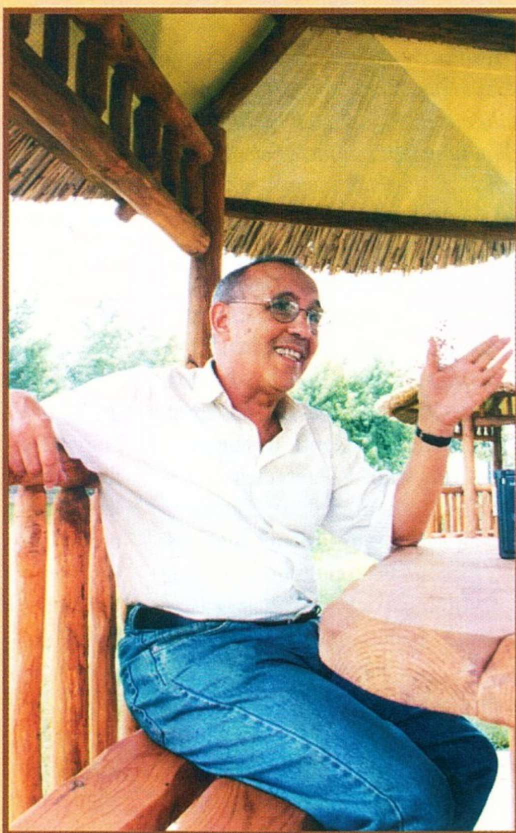

Mindemellett tehetünk egy igazi, háromdimenziós virtuális sörtúrát a gyárban, rézüstök és pincék dzsungelében, egy játék keretében gyakorolhatjuk „a sör fejbe szállását”, és letölthetünk néhány képernyővédőt is, az egyik állandóan frissen csapolt sört varázsol a szobánkba… Nos, a néhány percből így lett egy éjszaka… két éjszaka…

Z. K. A.

Beszélgetés Vekerdy Tamással

Démoni technika

Vekerdy Tamás pszichológust a nagyközönség leginkább oktatással, gyermekneveléssel kapcsolatos rádió- és tévéműsorok gyakori vendégeként ismeri. Aki egy kissé jobban odafigyelt a nevére, azt is tudja: jelentős szerepet játszott a magyarországi Waldorf-óvodák és -iskolák megalapításában, és emellett kitűnő ismerője a keleti filozófiáknak, az ezoterikus hagyományoknak, s nem csak kedvelője, de művelője a színházművészetnek: egész fiatalon statisztált a Nemzetiben, később aktívan részt vett saját darabjának kaposvári színpadra állításában, valamint pszichológiát tanított a színinövendékeknek. Négy gyermek apja. Ő maga csak szövegszerkesztésre használja – munkatársai és családja segítségével – a számítógépet, de lakásában már ott van az internet, gyermekei használják. Talán sorozatunk minden eddigi megszólalójánál mélyebben, kozmikusabban közelít a számítástechnikához, sőt általában a technikához, ami szerinte a bennünk lakó démonok kiszolgálója. Bölcs és elnéző mosolyából, amellyel a jövő évezred csodáit figyeli, hasznos tanulságokat olvashatunk ki.

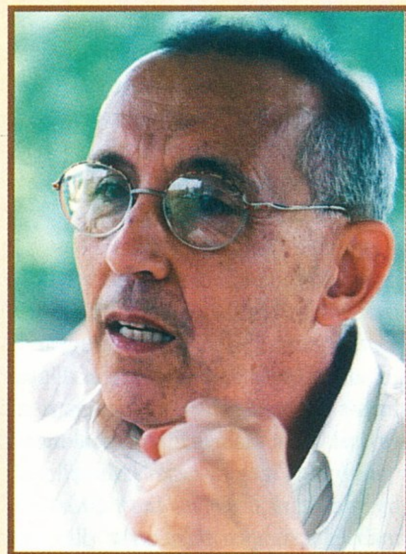
„a tájon, amelyen autóval suhantam át, nem jártam"

– Mennyire találja riasztónak az internetet?

– A kérdésében rejlő sejtés nem alaptalan, az internet valóban kissé riasztó számomra. Két legnagyobb gyermekem internetezik, így látom néha a hasznát, például ha színházba vagy moziba mennénk, és ők pillanatok alatt lehívják a műsort. Tehát az információszerzés új formájaként jónak tartom, de úgy veszem észre, a többség nem erre használja, vagy csupán kismértékben. Egyszer egy konferencián az egyik előadó lelkesen ecsetelte a világháló előnyeit: elmondta, hogyan forradalmasítja a kommunikációt, hogy sokkal gyorsabb lesz – ahogy ő nevezte – a „gondolatközvetítés". Csakhogy szerintem ettől a gondolat nem lesz több! Sőt az a gyanúm, hogy a technikai lehetőségek növekedésével csökken a belső szellemi intenzitás. *Karácsony Sándor* erről azt mondja, hogy a technika tulajdonképpen illúzió: a tájon, amelyen autóval suhantam át, nem jártam. Az interneten az az illúzióm, hogy „világpolgár" lehetek, „világtájékozottságot" nyerhetek, korlátlanul hozzáférek minden információhoz, holott ez nyilvánvalóan nem igaz.

– Mégis kommunikációs és információs forradalomról beszél az egész világ. Azt hiszem, itt forradalom alatt azt kell érteni, hogy rohamosan nő a kommunikáció információtartalma, persze nem biztos, hogy ez minőségi javulást is jelent.

– Az információnak is van egy optimuma, a túl sok információ dezorientál. Egyszerűen nem igaz, hogy ha irtózatos tömegű adatanyagot a magamévá teszek, elérek, attól baromi tájékozott emberré válok. Például *Goethe* azt írja, hogy nem kell minden könyvet az elejétől

(folytatás az 56. oldalon)

(folytatás az 55. oldalról)

a végéig elolvasni; vannak nagyszerű művek, amelyekből nem hagyható ki semmi, de a könyvek egy része olyan, hogy megnézem, beleolvasok, és *megtudom,* mi van benne. A számomra fontos, szükséges információt csak én magam vagyok képes megtalálni, kiválasztani; nincs szükségem arra, amit úgyis egy perc múlva el fogok felejteni. Mai iskoláink alapproblémája, hogy a felejtésnek tanítanak; már egy hatvanas évekbeli kanadai vizsgálat kimutatta, hogy a megtanult iskolai anyag hetvenöt százalékát mintegy öt év alatt az eminens is elfelejti, ha nem használja rendszeresen. Az orientáció és az információ tehát két különböző dolog. A gép csak informálni képes, orientálni nem. A mindig összetett, teljesen fel nem fejthető, de átélhető igazsághoz nem a minél több információ megszerzésének útja vezet, mert az ember nemcsak *agyi* lény. Több kell: jelen kell lennem érzelmi lényként is, akarati lényként is, adott esetben szinte ki kell oltanom racionális tudatomat ahhoz, hogy egy mélyebb összefüggést meg tudjak ragadni.

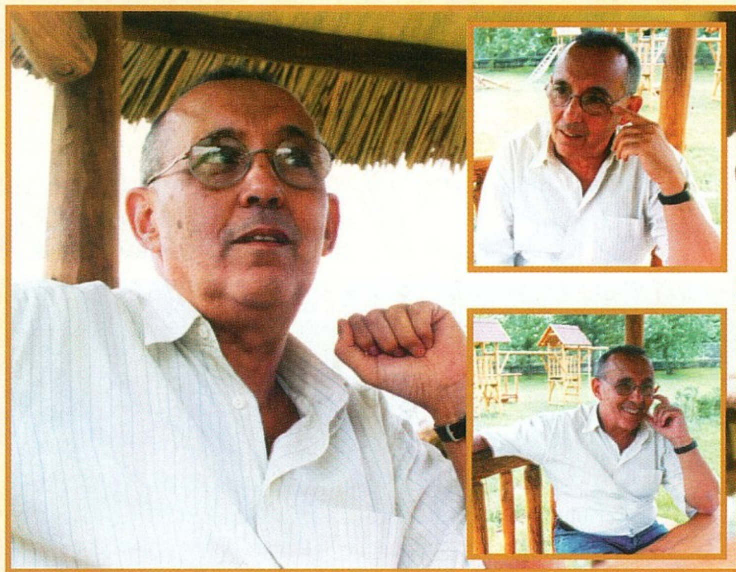
A kérdés másik fele a kommunikáció: illúziónak tartom, hogy a kommunikáció még jobb lesz az internet által. Zuhanásszerűen romlott századunk utolsó évtizedeiben, és ezért nem csak a technika a felelős, hanem például az oktatás is. Az iskolába lépő gyerek rettenetesen sokat veszít, marhaságokat kezdenek neki mondani, például: „Kisfiam, egész mondatban válaszolj! Elmentetek a nagymamával meggyet szedni?" „El..." „Egész mondatban válaszolj!" Miért válaszolna egész mondatban? A magyar finnugor nyelv, egyik sajátossága az indoeurópai nyelvekkel szemben, hogy egy igekötő is lehet egész mondat, nem kell kitenni az igei állítmányt vagy a segédigét. Ugyanígy, amikor a gyerek áradóan fogalmaz, mesél, „és"-sel, „hát"-tal kezd minden mondatot, a tanító néni megint rászól. Miért? „És"-sel, „hát"-tal csak *Arany János, Móricz Zsigmond* és a magyar *paraszt* kezdhet mondatot, a kis óvodás nem? Amikor a tanító néni javítgat, valójában rongálja a gyerek nyelvérzékét és kommunikációs készségét, mert azt hiszi, így tanul meg beszélni. Szó sincs róla, a gyerek így leszokik a beszédről, az őszinte megnyilatkozásról, és abban a pillanatban, amikor az őszinte megnyilatkozás eltűnik, eltűnik a kommunikáció egyik leglényegesebb eleme, a személyesség, a lélektől lélekig való hatás.

– Az elektronikus levelezésben és más internetes kommunikációs formákban éppen az a forradalmi, hogy eltűnnek a kötött formák, és talán pont az őszinteségnek adják át a helyet...

– Lehet, de közben élőszóban elfelejtünk beszélgetni. Bezártak a kávéházak, mert az emberek már nem beszélgetnek egymással; adatokat és információkat adnak-vesznek. Ez nem beszélgetés! A beszélgetésben a terjengősség, a szünet, a kanyargó anekdotázás, a tekintet, a gesztus, a testbeszéd, az egész együttlét atmoszférája jelenti a lényeget. Hallom, most már vannak internetes szerelmek is, de ezekben nem csak az aktus, hanem egy csomó más sem történik meg. Az internetes kapcsolat a kommunikáció száz eleméből maximum tízet valósít meg – és akkor még sokat mondtam.

– Mi következik mindebből?

– A kínaiak azt mondják, hogy csak akkor cselekedjünk, ha arra indíttatásunk van az égiektől. Ha úgy cselekszünk, hogy nincs meg az indíttatás, űr támad, amelybe viszont mindig a démonok serege özönlik be. Ilyen értelemben azt mondhatnám, hogy nyugati civilizációnk jelentős részében a démonoknak teremt helyet. Nekünk eszünkbe sem jut, hogy ne cselekedjünk. Az indiai gondolat, hogy „lásd meg a legnagyobb cselekvést a tétlenségben, és lásd meg a legnagyobb tétlenséget a cselekvésben", a nyugati embertől távol áll. A nagy pszichiáternek, *Jungnak* magyarázta egy indián, hogy a fehér emberek mind őrültek, az arcukon feszültség ül, mindig csinálni akarnak valamit. Miért van ez? – kérdezte Jung. Hát azért – válaszolta az indián –, mert a fejükkel gondolkoznak, nem a szívükkel. Az evangéliumi és a keleti hagyományok terminológiájában egyformán a szív a valódi, az isteni eredetű gondolatok forrása, amelyekben több van, mint racionalitás. Nem racionalitás nélkül való, de nem is puszta ráció. A technika viszont mindig puszta ráció.

Persze a technikával élnünk kell, ha már van; mint ahogy én is beülök az autóba, és elmegyek az egyik helyről a másikra, s persze otthon ott a mikrohullámú sütő, a gáz, a villany, a fűtés. Vannak, akik tudatosan vagy kényszerből nem élnek vele – annak idején a hippik tudatosan próbáltak visszatérni a természethez –, de a technika egyik sajátossága, hogy néha leáll, vagy egyszerűen nincs, és ilyenkor kényszerből nélkülözzük. Felejthetetlen számomra annak az anyának a beszámolója, aki elmesélte: muszáj volt beköltözniük félkész házukba, mert minden pénzük elfogyott, és el kellett adniuk a régit. Még hónapokig nem volt villany, kénytelenek voltak gyertyát gyújtani. Már a második vagy harmadik este rájöttek, milyen fantasztikus a hangulat, és egyszer csak elkezdtek jönni a barátok. Kitüntetett hellyé vált ez a félig felépült otthon, mert nem lehetett tévét nézni, lemezjátszót bekapcsolni, villannyal világítani, ám lehetett gyertyák mellett üldögélni, beszélgetni és merengeni; s az emberek rájöttek, milyen jól érzik így magukat. A mi civilizációnk a fölösleges dolgok civilizációja, és ez neurózisunkban, kétségbeesésünkben, depresszióinkban, kapcsolataink megzavarodásában, valódi alkotó, továbbteremtő erőink elapadásában mutatkozik meg.

– A civilizáció áldásait nem kötelező elfogadnunk, a legtöbb készüléken található kikapcsoló gomb is, tehát a választás szabadsága elvileg adott.

– A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a szabadság elvi, a többség nem él vele. Előbbi példában a kényszer jó eredményt szült, de ez nem általános. Annak idején egy nyugatnémet kísérletben önként jelentkező családoktól elvitték a televíziót, és ezért fizettek nekik. Először nagy terveket szőttek: most majd újra horgászunk, biciklizünk, kirándulunk, elolvassuk a könyvkupacot; de amikor elvitték a televíziót, mindezt nem csinálták, hanem lefeküdtek és depressziósok lettek, fájt a fejük, rosszul érezték magukat – azaz elvonási tünetek jelentkeztek. Kiderült: a televízió függőséget okoz, akár a kábítószer. Tudjuk, hogy televízió-nézés – vagy képernyőnézés – közben agyunk elektromoshul-

lám-szerkezete megváltozik: picit közelebb kerül a mélyalvás, a meditáció állapotához. Csakhogy alvás és meditáció közben el vagyok zárva a külvilágtól, belőlem jönnek föl a dolgok, és feldolgozódnak, ami nagyon egészséges és pihentető; ugyanakkor a képernyőről – ebbe a többé-kevésbé védtelen agyba – a tőlem idegen információk általam nem irányított módon *zuhognak* bele, és okoznak roncsolást. Azt is kimutatták, hogy amikor igazán jelen vagyok mint *Én*, és valamire rátekintek, odafigyelek, a szemem fókuszál. A képernyő szétfeszíti ezt a fókuszálást, mivel akkor tudom jól befogni, ha picit *széthúzom* a tekintetem; és ez önelvesztés is egyben: átadom magam, énem elkábul, ki vagyok szolgáltatva. Ez főleg a gyerekekre nézve nagyon veszélyes. És látom, hogy a számítógép kezdi ugyanazt a szerepet betölteni, mint a televízió: szegény elgyötört szülők odalökik a gyereket az elektromos bébiszitter elé, mert addig nyugalom van. Miért? Azért, mert a gyereknek óriási a belsőkép-éhsége. Ha belső képet hozok létre, akkor feldolgozom vágyaimat, feszültségeimet, düheimet, ismereteimet. A gyereknek rengeteg a feldolgoznivalója, rengeteg belső képet kell alkotnia, ezért imádja a mesét, ezért imád és tud játszani, fantáziálni: közben kivetíti belső képeit. De nem tud különbséget tenni belső és külső kép között! Odalököm a képernyő elé: ah, ez az, kép! Ez kell nekem! Ráveti magát, de csak *gumicsont:* se kiszívni belőle, se lerágni róla nem tud semmit. Egyre kielégületlenebb, nem az jön, amit vár, idegen információ áramlik be, s a feldolgozás nem történik meg. Tessék megnézni az órákig tévé előtt ülő gyereket: haját csavargatja, körmét rágja, rezeg a kanapén, egyre idegesebb – de nem tud elszakadni a képernyőtől. Az ilyen gyerek idővel a meséről is leszokik – pláne, ha nem mesélnek neki –, megszokja a videoklip izgalmát, és nem tudja feldolgozni saját vágyait, szorongásait, düheit, agresszióit, amelyek „acting out" cselekvésekben fognak kirobbanni belőle. Nagyon fontos itt megjegyezni, hogy a gyerek elsősorban nem a tévéműsortól, a videojátéktól lesz agresszív! Jöhet a képernyőről a legszelídebb természetfilm, lehet az a számítógépes játék akármilyen tanító szándékú, a belső kép készítése nem történik meg, a feldolgozás nem történik meg. Azt mondják ezekre a játékokra, hogy „interaktívak", de ez nem igaz, a legkevésbé sem aktívak, hiszen minden előre programozott, a legbonyolultabb játéknak is viszonylag egyszerűen kitapasztalható a logikája. Milyen nagyszerű a számítógép – hallom az elfogult szülőktől –, hiszen javítja a gyerek reakciós készségét, reakcióidejét csökkenti; egyre ügyesebben billentyűzik, rángatja a joysticket. Megint csak nem azt mondom, hogy ne legyen számítógép: legyen! Na de az, hogy a gyerekem a számítógép előtt ül, ahelyett hogy az udvaron játszana, mesét hallgatna, fakardot farigcsálna magának, rettenetes nagy baj! És akkor csodálkozunk, hogy kamaszkorban jönnek a problémák. Persze, hogy jönnek! A kamasz született *leselkedő:* nem csak úgy, hogy átfúrja a női napozó palánkját, hanem úgy is, hogy lesi, milyen az élet. S ezt a regény mondja el neki, a jó regény, a nagy regény: *Móricz, Mikszáth, Balzac, Dosztojevszkij, Tolsztoj.* Amelyik kamasz olvas, fantasztikus öngyógyításon megy át, feldolgozza, megoldja a problémáit.

– Azt még az ellenzők is el szokták ismerni, hogy a számítógépben óriási motivációs erő rejlik. Egy okosan, jól szerkesztett multimédiás CD ezt kihasználhatja, hiszen az ember odatapad a képernyőhöz, szinte játszva, észrevétlenül tanul.

– A személyiség és a személyesség az orientáló információból kiküszöbölhetetlen. Nem igaz, hogy amit egy CD-ROM-ról tanulok meg, ugyanannyit – sőt többet – ér, mint amit egy ember mesél el nekem, anélkül, hogy akár diavetítéssel illusztrálná. A tanár – még egy közepes tanár is – a maga személyiségéből fakadóan élő, érzelmi kapcsolatot hoz létre a gyerek és az anyag között; a kommunikáció itt valóban interaktív. Arra tényleg nagyon jó lehet egy CD, hogy utánanézzek bizonyos dolgoknak, legyen egy szótáram, lexikonom, amelyben keresztül-kasul tudok keresni, de nem szeretném kispórolni nem csak a magam, de az eljövendő nemzedékek életéből sem a könyv lapozgatásának lehetőségét. Hiába található meg a Révay Lexikon CD-n, szeretném, ha könyvalakban is meglenne.

Annak idején volt egy nyelvkönyvsorozat: Gyorsan, könnyen angolul; Gyorsan, könnyen franciául... és így tovább. Mesterem, *Török Sándor* azt mondta: ez korunk jelszava: gyorsan, könnyen *semmit!* Mert *valamit* csak lassan és nehezen lehet. *Bulgakovtól, Goethétől, Madáchtól* tudjuk: gyorsan, könnyen – ezt csak az *ördög* tudja. Amikor a londoni színben Ádám ékszereket, pénzt kér, Lucifer mindent előteremt egy pillanat alatt; később persze a nyaklánc kígyóvá lesz, a pénz higannyá válva elpárolog. A technika bizonyos értelemben kötődik ahhoz, amit az emberiség mindig is démonikusnak nevezett, és aminek megvan ez az illúziószerű jellege. Nem azt jelenti, hogy ki kell iktatnunk az életünkből, mint ahogy a démonikust sem iktathatjuk ki önmagunkból. Ha a teremtésről, bűnbeesésről szóló, de persze sokkal többet jelentő mitologémákat legalább pszichológiailag komolyan vesszük – ahogy például a jungiánizmus teszi –, akkor azt kell hinnünk: a *kísértők* valahogy belénk ivódtak a teremtés során, egyek velünk, és a nagy szabadítás, restauráció, megigazítás, megváltás, megtérés, visszafordulás pontosan abban áll, hogy saját valódi énünkhöz térjünk vissza, a kísértőktől való megszabadulással. De előtte meg kell járni a poklot: „aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni..."

(fotó: Walkó Boglárka)

Ne utasítsuk el a technikát, de tudjuk, hogy személyiségünk mely részénél fogva ragad meg minket! Az egyszerűség kedvéért azt mondom, a *démonikus* részénél – azt ragadja meg, ott ejt rabul, és azt erősíti. A technika eluralkodásával démoni erők nyernek teret a világon, de bízom benne, hogy ahogy mindig, továbbra is működni fognak az emberiségben a démonikus tendenciák ellenében ható erők, és ezek nem abba az irányba mutatnak, hogy leromboljuk, kiiktassuk életünkből a technikát, hanem hogy használjuk és uraljuk azt. S végül ne higgyük, hogy életünk problémáira ez hozza el a megoldást.

Kis Ervin Egon
kegon@relax-magazin.com

Cyberteóriák

Elméletek és elemzések az internetről

Az internet úgy igazából 1995-ben mutatta meg először az erejét, 1997 elejére visszavonhatatlanná vált, hogy a hálózati világgal valami egészen ígéretes kaland kezdődött, 1999-re pedig már le is tisztultak annyira az erővonalak, hogy majdnem világosan lássunk a változások három nagy problématengelye, az üzlet, a politika és a kultúra alapdilemmáival kapcsolatban. Ez alatt az öt év alatt több mint száz könyv, sok ezer tanulmány, cikk, esszé és programnyilatkozat rugaszkodott neki, hogy fontos felismeréseket és összefüggéseket fogalmazzon meg a netről, olyan szövegek formájában, amelyek lehetőség szerint egyszerre eladhatók és társadalomelméletileg is értékesek. Sorozatunkban ezekből az útkeresésekből mutatjuk be a legérdekesebbnek tűnőket, a leginkább vitára serkentőket.

A gálya optikája

(Gene I. Rochlin: A hálózat csapdájában)

Kevés kétségünk lehet afelől, hogy ha egy egészséges magyar internetférfiúnak választani kell a bájos (és amúgy rendkívül kiterjedt webes megjelenést magáénak tudó) *Sandra Bullock* és a kiugrott kaliforniai fizikus, *Gene I. Rochlin* között, habozás nélkül az előbbire voksol. Vagyis megnézi a nálunk „A hálózat csapdájában" címmel vetített népszerű akcióblődlit, és nem Rochlinnak ugyanezt a címet viselő könyvét lapozgatja elmélyülten.

Pedig első ránézésre a két „csapda" hasonlónak tűnik. A filmben ördögien kifinomult és a digitális eszközpark fortélyait bevetni nem habozó bűnözők szorítják mind kilátástalanabb helyzetbe az identitását már-már végképp elvesztő ifjú netvirtuózt, aki a menekülést kizárólag villámgyors problémafelismerő és -megoldó képességének köszönheti. A könyvben a számítógépek felé irányuló egyre nagyobb bizalom, sőt függés révén azok „átveszik az uralmat" az emberi cselekvések, folyamatok fölött, nem hagyományos értelemben, autonóm „létezőként" vagy valamilyen szervezet érdekének megfelelően, hanem sokkal közvetettebben, *a bizalom és függés olyan mintázatainak kialakításával, amelyek révén életünk visszafordíthatatlanul megváltozik.*

A filmmese lefegyverzően egyszerű: a jó legyőzi a rosszat (hajrá Sandra!). Rochlin története arról szól, hogy a jó észre sem veszi, hogy mikortól és miért rossz neki. A hálózat erejét a maga szolgálatába állító „sötét oldal" ott, a hálózathasználat általánossá válásával és a hálózatok növekedésével egyre nagyobb, kezelhetetlen tömegben megjelenő információ hatására kialakuló új elidegenedési korszak itt.

A film fantomképe a megközelítések eltérései ellenére mégsem különbözik Rochlin valóságképétől: az egyre több funkciót ellátó számítógépek az emberektől vesznek át feladatokat, miáltal

azok elvesztik korábbi szaktudásukat, munkájuk előre programozottá válik, és a hálózatok révén a menedzseri szintekről folyamatosan és közvetlenül ellenőrizhetőek a hierarchia bármely szintjén. Ez a lassú elidegenedés (amit ebben az összefüggésben Rochlin az *information anxiety* kifejezéssel igyekszik lefedni) abból táplálkozik, hogy mindnyájan tévedünk, amikor a magas fokon automatizált, gyors reagálást követelő komplex egységek közötti, valós idejű interakciót igénylő rendszereknek az emberrel való együttműködésére építünk. Éppen az emberi hibák valószínűségének csökkentése érdekében a hagyományosan ember- és cselekvésközpontú környezetbe telepített komplikált rendszerek a forrásai minden későbbi funkciózavarnak (az ún. *reprezentációs vagy interpretációs hibának).*

Rochlin mindent bevet, koreai repülőgéptől iráni hadihajóig, hogy higygyünk neki: az emberi cselekvés struktúrája és gyakorlata baljós módon alakul át a mindenütt jelen lévő olcsó, kisméretű, egyre több dologra használható számítógépek révén. A „keret” – az ember hely- és szerepérzékelése, amiben a világot szemléljük – változik meg, s ennek révén alakulunk át mi magunk. A magánéletben, az üzletben vagy akár a hadseregben az információgyűjtés helyére automatizált *adatleolvasás (datascanning)* kerül, a tanulást szabályok és procedúrák megismerése, használata váltja fel, az ítélőképességet és a gyakorlatot különböző modellek, kalkulációs rutinok szorítják ki – a hétköznapokat értékkel feltöltő, a valóságot átalakítása révén megértő kézműves-művészeti eszmény, az *art* helyére a mesterséges környezet uralma, az *artifice* lép. Az igazi szaktudás elvesztése azt jelenti, hogy a próbálkozás–hibázás–okulás, tehát a tanulás és a gyakorlás korábban természetes módon felépülő folyamatát, a „megérzés” alapján történő cselekvést a számítógép, illetve annak programja kiváltja, megakadályozva a valódi szaktudás kialakulását.

Rochlin olyan munkaköröket és feladatokat mutat be, ahol szerinte ez végzetes következményekkel jár, ahol a kis rendellenességek eltűnnek ugyan a számítógép belépésével, a katasztrófák azonban nem, sőt újabb, komolyabb hibalehetőségek alakulnak ki. Ezeken a helyeken az igazi szakember tudását ugyanis semmilyen program nem válthatja ki, főleg úgy nem, hogy a korábbi szakembert „otthagyják”, de számítógépekkel körülvéve megfosztják őt korábbi értékelési, döntési lehetőségétől, fölöslegessé, illetve használhatatlanná téve tudását és képességeit (operátorok, a polgári repülés pilótái, légiirányítók, erőművek, illetve a hadsereg tagjai, dolgozói).

A légiirányítók például Rochlin szerint a pilótáknál összetettebb feladatot végeznek: emberek által irányított gépek rendszerét kell három dimenzióban működtetniük. Mivel csak kétdimenziós, minimális információt közlő radarképernyők állnak rendelkezésükre, ezért a légiirányítók a légtér modelljét, egy nagyon bonyolult és nehezen leírható „mentális térképet” tartanak a fejükben, amihez segítségképpen kis papírfecnikre írogatják a különböző gépek legfontosabb adatait. Az utóbbi években ezeket a papírokat akarták számítógépekkel helyettesíteni, de a kezdeményezés megbukott az érintettek ellenállásán, akik megérezték, hogy a légiirányítóból légiirányító rendszert irányító válna, másrészt egy automatizálás valószínűleg az eddiginél több gépet engedne egy légiirányító keze alá. A mai helyzettel szemben tehát, amikor, ha a gépek csődöt mondanak, a légiirányítók manuálisan is meg tudják oldani feladatukat, addig nagyobb terhelésnél, a fejlettebb automata rendszerek kiesésekor ugyanerre már nem lennének képesek.

Hasonlóan járnak az elektronikus kereskedelemben a kisbefektetők: nem tudván követni az óriási és villámgyors nemzetközi forgalmat, egyszerűen kiesnek abból. A programozott kereskedelem megjelenésével és szerepének növekedésével az elektronikus piaci folyamatok elválnak a valós gazdasági folyamatoktól. Innen (is) eltűnik az intuíció, szabályozás hiányában a szereplők önkorlátozására van bízva a gazdaság stabilitása.

Majdnem megállja a helyét, amiről Rochlin ír. Tetszetős gondolati falakat húz, villámgyorsan tele is pingálja azokat példákkal, csakhogy a fal mögött nincs semmi: észre kell vennünk, hogy maga a szerző akar csapdába csalni minket.

A képességeinket kiterjesztő és megoldó erőnket növelő számítógépes rend-

(folytatás a 60. oldalon)

(folytatás az 59. oldalról)

szerek és hálózatok mögött ugyanis nem a valóságtól elszakadó, öngerjesztő, belső logikát követő fejlesztői bravúrok állnak, hanem a számosságában és összetettségében monoton módon növekvő *társadalmi–gazdasági–kulturális adat-, igény- és értékkörnyezet kezelhetővé tételének vagy kezelhetőként történő megtartásának* elsöprő erejű, elemi igénye. Rochlin nagyon szeret a levegőben tartózkodni, tegyük hát mi is: a légi forgalom ugrásszerű megnövekedése mögött ne a nagy tudású hálózatokat, hanem a kinyíló, globalizálódó világot keressük. A repülés iránti tömegigényt kell valamiképpen infrastruktúrával követni. Rochlin a légiirányítókat és a pilótákat nézi, mi figyeljük az utasokat, ahogy integetnek, ahogy beszállnak, majd hipp-hopp leküzdenek néhány ezer kilométernyi távolságot. Az informatikai megoldások róluk szólnak.

Mi a helyzet viszont az „elvesző képességekkel”? Ha hallgatnánk Rochlinra, a légiirányítók és a pilóták értékelő, tanulási és döntési képességének fokozatos és fenyegető „leépülését” minden informatizálásra és hálózatra helyezett tevékenységre leselkedő veszélyként, nem pedig elszigetelt, egyedi problémaként kellene kezelnünk. Csakhogy szerzőnk félrevezet minket, és egy újabb optikai csalódást igyekszik ránk erőltetni. A képességkészlet és az eszközkörnyezet együttes mozgását, a társadalomtörténet egyik legdinamikusabb és legizgalmasabb metszetét ugyanis nem átalakulásában és teljességében, hanem töredékes és kiragadott nézőpontból mutatja be. Egy új eszköz alkalmazásával „kiváltott”, és lassú hanyatlásnak induló képességünk elvesztésén borongva a párás tekintet nem látja, hogy ilyenkor minden esetben kialakul az az *új képesség,* amely elengedhetetlen a megnövelt hatósugarú tevékenység magas szintű ellátásához. (Aki látott már repülőtér-szimulációs játékkal játszani és megfelelő gyakorlás után a chicagói reptér forgalmával vetekedő légijármű-sokaságot könnyedén irányító 6-7 éves gyerekeket, az tudja, miről beszélek.) Képességeink nem önértékek, hanem megoldó értékek: a képességszerkezet megváltozása mögött mindig teljesítménynövekedés áll. Ez a teljesítménynövekedés az emberi lét minden szféráját áthatja: ha az egyre átfogóbb és nagyobb méretű közösségi alakzatokra tekintünk, akkor fenntarthatóságként értékeljük, ha az egyes emberre akarjuk lefordítani, akkor humanizálódásnak látjuk. Hosszú út vezetett a szakócától a számítógépig, de a szerkezete minden technológiai ugrásnak ugyanez volt: most, a fizikai munka „kiváltása” után az algoritmizálható agymunka gépesítésénél tartunk. Amit a képesség elvesztésének láthatnánk az egyik oldalról, azt a szabadságfok megnövekedésének kell tartanunk a másik oldalról – azt a tevékenységet váltjuk ki ugyanis az eszközzel, amelyet nem tudunk vagy nem akarunk már a hagyományos módon végezni. Amelytől „megszabadulva” a test és az elme újabb, még átfogóbb kihívások felé fordul, és még nagyobb méretű rendszerekkel és feladatokkal lesz képes megbirkózni.

Ennek a fejlődésnek természetes velejárója, hogy az egyre komplexebb rendszerek alkalmazásából visszafordíthatatlanul növekvő bizonytalanság fakad, s amelyek hibáit és veszélyforrásait még bonyolultabb rendszerek révén működő modellek és az ellenőrzés új kommunikációs hálózatai útján próbáljuk orvosolni (*C3I : command, control, communications and intelligence*). A kérdés nem az, hogy mindez jó-e, szükség van-e ezekre az ugrásokra, hanem hogy van-e elvi, gyakorlati, technológiai akadálya annak, hogy az emberi kaland ezzel a logikával folytatódjon, és mindig megérkezzen a megoldást produkáló új technológia – az általa kezelni képes valóságnak mindig egy új rendszerszintjén. Rochlin már-már azt üzenné, hogy most, éppen most száguldunk egy olyan fázisba, ahol néhány munkakörben ehhez a határhoz jutottunk el, ahol biológiai képességeink szabnak határt az eszközkörnyezettel való együttműködésnek. A téves kiindulópontra épített gondolatból fakadó következtetésektől visszarettenve Rochlin végül is felismeri, hogy az ember–gép együttműködésnek az a szelete, amelyet nagyító alá vesz, végül is nem a korlátok metaforája, hanem maga is egyszerű technológiai megoldás, ami minden további nélkül lecserélhető.

Hirtelen a helyére kerül minden: a pilóták nyomására a fejlesztők sokkal körültekintőbben közelítenek a problémához, a légiirányítóknak nagyobb beleszólást és döntési szabadságot hagynak, hogy mit és hogyan használnak az automatizált rendszerekből. Az inga apró kilengése után helyreállt az egyensúly. Annyit emlegettük a levegőt, hogy el is felejtettük: azért a víz az úr.

Irodalom: *Gene I. Rochlin:* Trapped in the Net, 1997, Princeton University Press, Princeton, New Jersey.

Mesterházi Dávid – Z. Karvalics László

Ha a Traveller CD-RW otthon van …

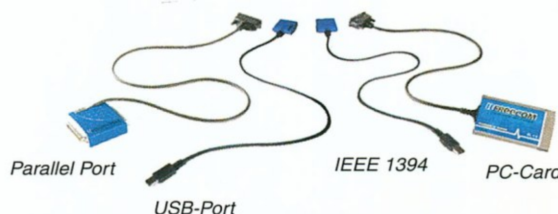

*PC-Card (PCMCIA Typ II), USB-Port, Parallel Port, IEEE 1394

… nem árt néha a gyerekre nézni!

A legkisebb CD-RW újraíró, beépített akkuval.

A Freecom leggyorsabb és legkisebb CD-RW írója bármihez csatlakozik. A PC parallel vagy USB portjára, notebook PCMCIA portra vagy az Apple iMAC és G3 számítógépeire.Ha az írója váratlanul eltünne, még az is lehet, hogy valamelyik gyermekéhez csatlakozott. Nem lenne nagy meglepetés, ha a mindössze a 12 x 16 x 2 cm-es méretére és a beépített akkumulátorra gondolunk. Természetesen, a készülék olvassa minden CD-ROM lemezét és 4x sebességgel készíthet vele audio-, photo-, video- és adatlemezeket. Bármilyen számítógépen, bárhol is van.

Traveller-sorozat: Mindig a megfelelő kábelt.

FREECOM TECHNOLOGIES

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: HTTP://WWW.FREECOM.COM

• **BUDAPEST:** **HERTA üzlezek**, VII Dohány u. 37, CAMPONA, PÓLUS CENTER, LURDY HÁZ, KEREPESI ÚTI ÜZLETKÖZPONT, **PNC Számitástechnika** VII. Vesselényi u. 27. Tel: 352-7040, **TECHNOTRADE Informatikai Rt.** Tel: 410-5250 • **DEBRECEN: OMIKRON COMPUTER KFT.** Pásti u.8. Tel: 06/52-322734 • **KECSKEMÉT: SCHMIDT COMPUTER**, Hornyik J. u. 2. Tel.: 06/76-411585 • **NYÍREGYHÁZA: DATAMAX KFT.** Kossuth L. u. 19. Tel.: 06/42-402545 • **OROSHÁZA: ORICOMP,** Kossuth u. 6-8. Tel: 06/68-473511 • **SZEGED: SPRINTER SERVICE**, Pillich Kálmán u. 17. Tel: 06/62-430944

SZÜV üzletek: • **BÉKÉSCSABA**, Munkácsy M. u. 9.Tel: 06/66-323303 • **BUDAPEST**, Szugló u. 9-15.Tel: 363-3688 • Margit krt.26.Tel: 316-9445 • Dohány u. 48.Tel: 267-4296 • **DEBRECEN**, Simonffy u. 2/b.Tel: 06/52-442518 • **EGER**, Bajcsy Zs. u.17.Tel: 06/36-418430 • **GYŐR**, Szabolcska Mihály u. 1./b.Tel: 06/96-314175 • **KAPOSVÁR**, Rákóczi tér 9-11.Tel: 06/82-313311 • **KECSKEMÉT**, Batthzány u. 26.Tel: 06/76-327530 • **MISKOLC**, Széchényi u. 94.Tel: 06/46-413016 • **NYÍREGYHÁZA**, Rákóczi u. 3.Tel: 06/42-405600 • **PÉCS**, Szántó Kovács J. u. 3.Tel: 06/72-256384 • **SALGÓTARJÁN**, Rákóczi út 202.Tel: 06/32-412256 • **SZEGED**, Petőfi S. sgt. 15.Tel: 06/62-487400 • **SZEKSZÁRD**, Wesselényi u. 15.Tel: 06/74-416822 • **SZÉKESFEHÉRVÁR**, Horváth I. u. 15.Tel: 06/22-327539 • **SZOLNOK**, Baross u. 10-12.Tel: 06/56-420710 • **SZOMBATHELY**, Szt. Márton u. 31.Tel: 06/94-324251 • **TATABÁNYA**, Mártírok útja 81./a.Tel: 06/94-324251 • **VESZPRÉM**, Szeglethy u. 5.Tel: 06/88-429851 • **ZALAEGERSZEG**, Rákóczi u. 4-8.Tel: 06/92-312542

• Látogasson meg minket a COMPFAIR D pavilon 212-es standján!

A Los Angeles Times augusztus 9-ei számában *Karen Kaplan* elgondolkozik a legendás hollywoodi újrakezdéseken. Hány olyan sztár volt már, aki befejezte pályafutását, majd elkezdte elölről... Itt van mindjárt *John Travolta,* hogy csak a legismertebbet említsük...

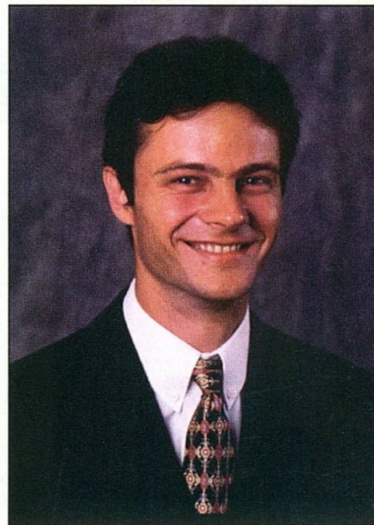
De vajon visszatérhet-e újra a filmvászonra a nagy legenda, *Marlene Dietrich?*

A cikk szerint ez lehetséges, sőt már meg is történt! Az 1992-ben elhunyt sztár a számítógépes grafika mai lehetőségei mellett nemcsak hogy újra „életre kelt", de új alakítások eljátszására is „megkérhető", s tervezik, hogy még az idén Németországba szállítják azt a felvételt, amelyen a német születésű sztár majd köszönti az óhaza filmmúzeumának látogatóit...

A csodához, mint minden nagy dologhoz ezen a világon, természetesen nekünk, magyaroknak is közünk van, a Los Angelesben tevékenykedő Virtual Celebrity Productions kutatás-fejlesztési igazgatója történetesen egy 33 éves magyar fiatalember. Miután elvégezte a műegyetemet, ösztöndíjakkal eljutott Amerikába, ott doktorált, azután előbb egy csinos lány, később más kihívások miatt ott ragadt. *Barnabas Takacs,* avagy magyarul *Takács Barnabás* a napokban épp Budapesten járt, és előadást tartott arról a csodálatos technológiáról, amellyel a rég halott színészeknek is oszthatunk új szerepet. Az előadás időpontjában már nyomdában volt ez a lapszám, így az új egyetemi informatikai központban elhangzottakat nem tudjuk ismertetni, de e-mailben elértük Barnát, és megkértük, meséljen a digitális klónozás, a szintetikus színészgyártás technikájáról, no meg a dolog művészeti, erkölcsi, jogi és egyéb vetületeiről.

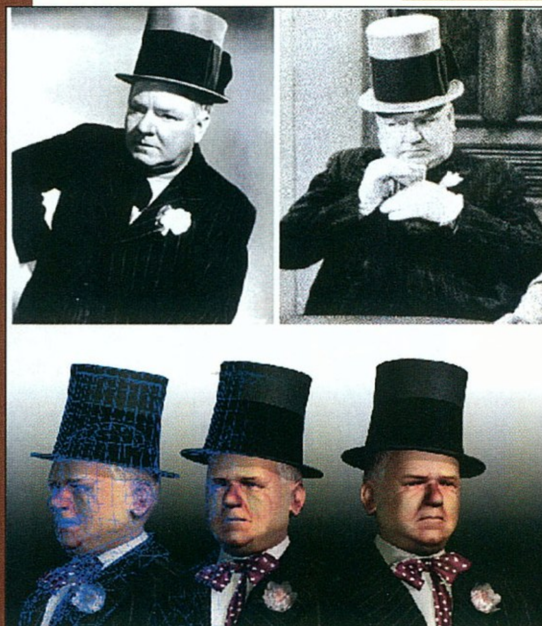
Szintetikus színészek

Marlene újra filmet forgat

Internet Kalauz: – *Miképp kel életre Marlene Dietrich szintetikus úton? Vagyis milyen szoftver készült erre, s hol tart ma ez a technológia: mi az, amit már tud, és mi az, amit még nem?*

Takács Barnabás: – A digitális klónozás célja a számítógépes grafika segítségével létrehozott, minél élethűbb emberek és minél emberszerűbb lények életre keltése a filmvásznon vagy a tévében. A folyamat három fő lépésből áll. Az első, a modellezés, jelenleg „kézi" folyamat, amelyben a komputer segítségével referenciafotók és -filmek alapján művészeink megalkotják a kívánt személy digitális modelljét. Marlene Dietrichet 2 hónap alatt készítettük el. A modell komplexitása függ a várható arckifejezésektől, így magától a reklámtól is. Az elkövetkező hat hónapban várhatóan befejezzük a programmodult, amely egy háromdimenziós kamerát használva automatikusan felépíti egy élő személy modelljét. A modell létrehozása után a második lépés az „izmok" beépítése. Az „izmok" (ún. animációs csatornák) teszik lehetővé, hogy a modell mozogjon. Jó minőségű arcmozgás létrehozásához 250–500 csatornára is szükség lehet. A harmadik lépés maga az animáció létrehozása. Mivel 500 csatornát kézzel (minden képkockára) nehéz vezérelni, a digitális klónrendszer egy élő színész mimikáját és gesztusait követi nagy pontossággal, majd ezt az információt használja fel arra, hogy vezérelje a számítógépes modellt.

I. K.: – *Minden beépülő mozdulatnak, szempilla-remegtetésnek, pislantásnak benne kell lennie az adatbázisban, vagy képes a rendszer egy bizonyos számú képi elemből újakat, nem létezőket is létrehozni? Másképp fogalmazva: milyen mértékben enged teret a technológia az innovációnak?*

T. B.: – Az egész rendszer kifejlesztésének az volt a célja, hogy teljesen új anyagot lehessen létrehozni.

(folytatás a 64. oldalon)

Holt lelke

(folytatás a 63. oldalról)

A korábbi filmekben (Forrest Gump) és reklámokban *(Fread Astaire, John Wayne)* a meglévő régi filmekből kivágott és összemontírozott részleteket használták fel. Ha John Wayne soha nem mondott valamit a filmvásznon, akkor a reklámban sem fogja megtenni. A mi megoldásunk egészen új szöveget és előadást képes megvalósítani.

I. K.: – *Hogyan? Miképp mond a halott színész olyasmit, amit soha nem mondott?*

T. B.: – A hangot nem számítógéppel generáljuk. Marlene hangját például több száz jelentkező közül választottuk ki. Los Angelesben rengeteg színész él, más szóval ez egy szimpla szinkronfeladat.

I. K.: – *Hol tart ma a technológia, mi az, amit már tud, és mi az, amit még nem?*

T. B.: – A technológia most érett meg arra, hogy filmekben, reklámokban használjuk. Minden bizonnyal sokat tudunk még a minőségen javítani. Nem hiszem, hogy az emberi tényezőt, azaz a művészetet ki szabad hagyni az egyenletből. Célunk egy jobb eszköz létrehozása, amely később felkerül majd a rendezők és filmművészek palettájára.

I. K.: – *Vajon* akarják *ezt a filmművészek? Így nyilván tömegével készülhetnek olcsó, mégis „kiváló színészi alakításra épülő" filmek, vagyis ők kiszorulnak az iparból. És mi történik, ha feddhetetlen életű, erkölcsös, vallásos színészek egyszer csak pornófilmek sztárjaiként tűnnek fel? Vagy reklámszerződést soha el nem vállaló művészek elkezdenek mosóport reklámozni? Horribile dictu: erkölcsös-e, ha Marlene Deitrich a Virtual Celebrity Productions „reklámembere" lesz, „beleegyezése", sőt „tudta" nélkül? Forgatókönyvíróra és rendezőre ugyan ma még szükség van, de ahogyan Japánban bizonyos dramaturgiai szituációkra a rajzfilmeket szinte futószalagon gyártják, elképzelhető ez a játékfilmekkel is… Mi látszik e folyamat végén? Tudomásul kell venni, hogy miképp a kódexmásolásnak, egyszer a művészet eme ágának is a végére érünk? Lesz olykor-olykor élőszínház, de ez épp olyan luxus lesz, mint a kézi szövésű perzsa – az átlagkeresetű polgár pedig érje be a szintetikussal? Mennyire épül be ma Hollywood filmgyártásába a számítástechnika, és mennyire épül be holnap? Régen a színészek költöztek Kaliforniába, ma pedig egy olyan cég, mint az Önöké… Nyilván nem véletlenül települtek Los Angelesbe…*

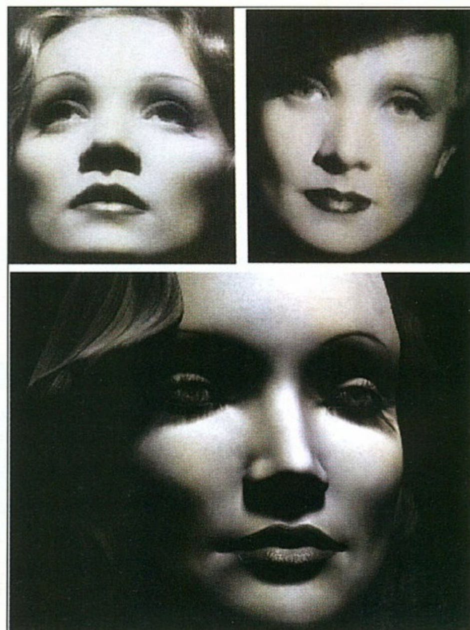
T. B.: – Ez a kérdéskör egy többoldalas értekezést kívánna meg; az új technológia az amerikai jogrendszert is változásra késztette. Természetesen vannak színészek, akik úgy érzik, fenyegeti a karrierjüket, de nem értek velük egyet. Ha a jogi védelem adott, akkor a színészek otthon ülhetnek Beverly Hills-i villájukban, és kapják a fizetésüket, míg a komputerek elkészítik a reklámot. Persze ez nem ilyen egyszerű… Sztárok mindig voltak, és lesznek is. Azért megyünk moziba, és azért nézünk tévét, hogy az embereket és az ő interakciójukat lássuk. A kép teljességéért elmondom, hogy az itteni színészszakszervezet (SAG – Screen Actors Guild) és az amerikai filmintézet (AFI) támogatja a régi színészek „életre keltését". Cégünk pedig nagyon vigyáz, hogy a digitális modellt ne lehessen a család beleegyezése nélkül felhasználni.

I. K.: – *Nyilván mások is kísérleteznek… Hol tart ezen a téren a konkurencia, van-e már kialakult piaca a szintetikus színészgyártásnak, s ha netán igen, mi az Önök piaci szerepe?*

T. B.: – Természetesen létezik konkurencia. Talán három céget tudnék megnevezni, amely hasonló szintű és minőségű munkát képes létrehozni. Ők

k kicsiny boltja?

azonban csak élő emberekkel tudják elkészíteni modelljeiket. Persze a legfontosabb kérdés, hogy mennyi idő alatt és mennyi pénzért tud valaki egy ilyen reklámot összeállítani. Ebben az értelemben eddig mi vagyunk a legolcsóbbak és a leggyorsabbak. Egyébként e téren a konkurencia nem is igazán „ellenség", sokkal inkább partner. Akármilyen meglepően hangzik is, a jobb technológia csak kis szerepet játszik annak eldöntésében, ki készít el egy filmet. Sok a politika és az intrika. Ezért jobb, ha összetartunk.

I. K.: – *Elképzelhető-e a szoftver kommercializálódása, vagyis hogy annak egy Photoshop-szerű verziójával otthon is szerkesszünk mozgófilmet a meglévő színész- és mozgás-adatbázisból, új forgatókönyv alapján?*

T. B.: – Jelenleg ez a szoftver nem érhető el mások számára. Az elmúlt két évben 2,5 millió dollárt költöttünk a fejlesztésére, és ennek egy részét vissza kell nyernünk. Az én személyes elképzelésem szerint (ami nem egyezik meg a cégével) az lenne az ideális, ha minél többen férnének hozzá, és használnák a technológiát. Talán néhány év múlva…

I. K.: – *Kutatás-fejlesztési igazgatóként mekkora a szerepe e technológiában? Ha netán az amerikai filmakadémia egy utolsó Oscarral lezárná a filmművészet aranykorát, s azt annak adná, aki az új korszakot elindította, lehetséges, hogy ezt az Oscart Ön venné át?*

T. B.: – Természetesen fontos szerepet játszottam a technológia megálmodásában, kifejlesztésében és implementálásában, de a projekt egy dedikált és keményen dolgozó csapat munkája. Ők legalább annyi elismerést érdemelnek, mint bárki más. Ami az Oscart illeti, úgy érzem, még sokat kell dolgoznunk, amíg a minőség olyan tökéletes lesz, hogy technikai Oscart adjanak érte. Hogy is mondtam az imént? Talán néhány év múlva…

I. K.: – *Ha már felidézzük a korábban mondottakat, az előbb így fogalmaztam: nyilván nem véletlenül települtek Los Angelesbe… Valóban Los Angelesbe kell költözni, hogy az ember közel legyen Hollywoodhoz, vagy eljön az az idő, amikor akár a technológia, akár a munka, akár a késztermék összeállhat az interneten keresztül is, azaz egy teljes film elkészülhet távmunkában?*

T. B.: – Nem kell Los Angelesbe költözni – bár érdemes :-). Talán meglepő, de a filmgyártás több fázisa már rég elköltözött Hollywoodból. A filmcégek és a hagyományos stúdiók itt vannak, de a számítógépes és speciális effektusokkal foglalkozó ipar nagy része a Szilícium-völgyben (San Francisco), Kanadában, Japánban és újabban Ausztráliában található.

I. K.: – *Tudom, hogy ez nem kifejezetten fejlesztési téma, de az Internet Kalauz olvasóit nyilván érdekli a véleménye, hogy ez a technológia az internet lehetőségeivel párosulva hova vezethet…*

T. B.: – Az elkövetkező években egyre több „virtuális ember" fog megjelenni, avatárok vagy más lények formájában. A felhasználó például arra is képes lesz, hogy a saját arcát és arckifejezéseit megjelenítse, illetve átültesse egy avatár arcára. Az internet jövője azonban szorosan összekapcsolódik a tévé jövőjével. Jelenleg számítógépeket használunk az internet elérésére, a jövőben azonban várhatóan tévékészülékünk fogja ezt a funkciót nyújtani (már most is vannak ilyen rendszerek, pl. a webtévé). A legtöbb nagy telekommunikációs cég dolgozik az ún. interaktív televízión, ahol, mondjuk, egy digitális műsorvezető reagál a tévénéző minden kérdésére – személyre szólóan. Magam is érdekelt vagyok ilyen és ehhez hasonló fejlesztésekben, bár ezek még korai fázisban vannak.

Takács Barna erről nem szívesen mesél többet, hiszen Amerikában a kutatás-fejlesztés mögött pénz van, sok pénz, s ezt a pénzt a fejlesztési eredménnyel elő is kell teremteni, nem lehet lépéselőnyhöz juttatni a konkurenciát. Inkább elárulja, hogy hová vezet ma, ha valaki használja az internetet. Barna egy hölgy kedvéért költözött Los Angelesbe, s egy másik cégnél dolgozott a számítógépes arcfelismerés területén. Ott sohasem kelt volna életre Marlene Dietrich, ha a Virtual Celebrity Productions „személyzetise" nem keresgél a weben, s ha Barnának nincs saját website-ja. De volt, így az új kihívás megérkezett, annak rendje és módja szerint e-mailben…

Vértes János

KIMSOFT

Multimédia Shop a Teréz Üzletházban (Oktogonnál) 1067 Budapest, Teréz krt. 23. • Telefon: 302-8996, 332-4399/120
Nyitva tartás: hétfő–péntek 10–18, szombaton: 10–13 óráig
Játék-, ismeretterjesztő, oktatóprogramok és számítástechnikai szakkönyvek széles választéka!

TIBERIAN SUN™

3D Lemmings	4 990
Age of Empires	8 990
Age of Empires: Rise of Rome	7 490
Age of Empires Gold	11 990
Age of Empires II. (Age of Kings)	*
Age of Myst (Myst+Riven)	9 990
Alien vs. Predator (mk)	9 990
Allied General	2 990
Alpha Centauri (mk)	10 990
Apache OEM	2 490
Archimedian Dynasty	3 740
Army Men 2	9 990
Baldur's Gate	10 990
Baldur's Gate Mission	7 490
Beat the House (Casino játékok)	3 490
Big Game Hunter	4 990
Blaster! (Akció!)	1 990
Broken Sword (kalandjáték)	3 990
Caesar 3 (mk)	8 990
Carmageddon	4 490
Carmageddon 2 (mk)	4 990
Championship Manager 3	10 990
Chessmaster	2 990
Civilization Call to Power (mk)	10 990
Civ. II Ultimate Collection	11 990
Close Combat II.	5 990
Close Combat III.	14 500
Colin McRae Rally	9 990
C & C: Tiberian Sun	9 990
Commandos Mission	6 990
Dark Reign Expansion	4 490
Deadlock II + Dark Omen	3 990
Descent Collection (3CD !)	4 490
Descent 3 (mk)	9 990
Diablo	2 990
Diablo II	*
Discworld Noir	11 990
Driver	9 900

Duke Nukem 3D Premier Coll.	3 990
Dune 2000	5 990
Dungeon Keeper Gold	3 990
Dungeon Keeper 2 (mk)	9 990
Eastern Front II.	10 990
EF 2000 Evolution	5 990
European Air War (Akció!)	8 990
F1 Racing Simulation (Akció!)	3 990
F-16 Agressor (mk)	11 990
F22 Lighting III (új!)	11 990
F22 Raptor (Akció!)	6 490
FIFA 98 Classic (Akció!)	4 990
FIFA 99 (mk)	7 990
Fighter Squadron	10 990
Flashback	4 490
Fleet Command (új!) (mk)	9 990
Flight Unlimited III.	*
Fly ! (új!)	11 990
Football W95 (Microsoft)	3 990
Gabriel Knight	4 490
Get Medieval (magyarul !)	4 990
Grand Thief Auto	7 990
Grand Thieft Auto London (új!)	7 990
GTA + London egyben !	10 990
Grand Touring (új!)(Akció!)	5 990
Grim Fandango	10 990
Half-Life (mk)	8 990
Hell-Copter	9 990
Heroes Pack (I + II.+ mision)	9 990
Heroes II	3 990
Heroes III.	9 990
Hidden & Dangerous (új!)	10 990
Imperialism (mk)	4 490
Imperialism 2 (mk)	9 990
Imperium Galactica II.	*
International Football 2000 (MS)	11 990
Israel Air Force (mk)	9 990
Jack Orlando (mk)(kalandjáték)	1 990

AKCIÓS ÁRAINKKAL MINDENKIT VÁRUNK A COMPFAIR '99 KIÁLLÍTÁSON OKTÓBER 12-16-ÁN!

Jagged Alliance (mk)(új!)	7 990
Little Big Adventure 1	3 990
LBA 2	3 990
Lords of Magic	2 990
Luftwaffe Commander (új!)	9 990
MAX II	6 990
Midtown Madness (Microsoft)	11 990
Might & Magic VII. (új!)	9 990
Motocross Madness (Microsoft)	11 875
Moto Racer Classic	4 490
Myth II	10 990
NBA Live 99 (mk)	6 990
Need for Speed II. SE (Akció!)	3 990
Need for Speed III. (mk)	7 990
Need for Speed IV. (új!)(mk)	9 990
NHL 99 (mk)	7 990
Nightlong (kalandjáték)	7 990
Oddworld: Abe's Exodus	10 990
Official F1 Racing	6 990
Outlaws	4 990
Pax Imperia	2 990
Phantasmagoria II	4 990
Pharaoh (új!)	*
Populous 3. (mk)	7 490
Populous 3. Mission (új!)	6 990
Prince of Persia 3D	*
Privateer 2. Classic	3 990

Psycho Pinball	2 990
Quake 2	9 990
Rainbow Six Gold	10 990
Rayman	4 990
Rayman 2	*
Requiem	9 990
Revolt (új!)	8 990
Roller Coaster Tycoon	10 990
Settlers II Classic	3 990
Settlers III (mk)(Akció!)	6 990
Settlers III Mission CD	4 990
Settlers III + Mission CD	8 990
Seven Kingdoms	6 990
Seven Kingdoms Mission CD	4 990
Shogo (magyarul !)	6 990
Silver (új!)	11 990
Sim City 3000 (mk)	10 990
Spearhead	7 990
Speed Busters	7 990
StarCraft Brood War	6 990
StarCraft Gold	11 990
StarWars Behind The Magic	10 990
StarWars Insider's Guide	10 990
StarWars Racer (Episode I.)(mk)	10 990
StarWars Rouge Squadron	10 990
StarWars The Phantom Men.	10 990

StarWars X-Wing Alliance (mk)	10 990
StreetWars	9 990
Thrust Twist and Turn	3 990
The F.A. Premier League Stars	10 990
Theme Hospital Classic	3 990
Theme Park Classic	3 990
Transport Tycoon Deluxe	4 490
Tomb Raider Premiere Coll.	4 990
Tom Clancy Politika	3 990
Total Annihinilation	4 990
Turok 2	10 990
UEFA Championship League	10 990
U.S. Navy Fighters 97	3 990
Ultimate Race Pro	6 990
Unreal (Akció!)	6 490
Unreal Tournament	*
Uprising 2	9 990
Vészhelyzet (magyarul !)	2 990
Virtual Chess 2	4 990
Warcraft II.	2 990
Wargames (mk)	6 240
World Football Manager	9 990
World League Soccer 99	8 490
World War II Fighters (mk)	9 990
Worms United	4 490
X-COM Interceptor	6 990
X-Files: U. A. (2CD!)	2 490

Joystickok:

Dexxa Joystick	3 990
Zykon JoyFighter	4 250
Zykon JoyWarrior	5 240
Logitech WingMan	6 490
Logitech WingMan +Descent II !	6 990
Logitech WingMan Extr. Digital	12 900
Logitech WingMan Interceptor	15 900
Logitech WingMan Force	45 900

Egyéb játékvezérlők:

Dexxa GamePad (8 gombos)	2 490
Logitech WingMan Thunderpad	3 990
Logitech WingMan Gamepad	8 990
Logitech CyberMan 2	17 900
Zykon Virtual Twist.+2 játék	14 900

Kormányok:

Dexxa Steering Wheel	14 900
Logitech WingMan Formula	28 900
Logitech WingMan Form. Force	54 900

* = bármelyik nap megjelenhet! • mk = magyar kézikönyvvel

KIM-SOFT '99 Szoftverkereskedelmi Kft. • 1112 Budapest, Hegyalja út 70. fszt. 2. Tel.: 319-8973, 319-8967 Fax: 319-9760
Nyitva tartás: Hétfő–Péntek 8.00–16.30
Teljes árjegyzékünk lekérhető faxon tone üzemmódban a faxbankból: 2-333-666/1497# vagy az Internetről: www.datanet.hu/kimsoft
VIDÉKRE CSOMAGKÜLDÉST IS VÁLLALUNK!

Áraink az ÁFÁ-t tartalmazzák! Az árukészlet változhat, az árváltoztatás jogát fenntartjuk! Egyes árak csak a Compfair '99 idejére érvényesek!